

Monitor Sociale Kracht Houten 2019

foto: gemeente Houten

...over sociale kracht,
leefbaarheid en veiligheid en de
relatie tussen gemeente en burgers

• <u>De Monitor Sociale Kracht</u>	3
• <u>De zeven componenten van sociale kracht</u>	4
• <u>De meting van 2019</u>	5
• <u>Inzoomen op inwonersgroepen</u>	6
• <u>De wijken, buurten en kernen van Houten</u>	7
• <u>Sociale kracht in Houten</u>	8
• <u>Zelfredzaamheid</u>	11
• <u>Participatie</u>	17
• <u>Mate van eenzaamheid</u>	31
• <u>Financiële zelfredzaamheid</u>	36
• <u>Sociale samenhang in de buurt</u>	40
• <u>Leefbaarheidsbeleving</u>	52
• <u>Veiligheidsbeleving</u>	60
• <u>De gemeente en haar inwoners</u>	66
• <u>Resumé: de sociale kracht in Houten</u>	71
• <u>Achtergrondkenmerken</u>	75
• <u>Onderzoekverantwoording</u>	76

Gemeenten hebben de taak een goede sociale infrastructuur neer te zetten voor de inwoners die hulp of ondersteuning nodig hebben. Het is relevant om te meten of gemeenten op het goede spoor zitten. Registratiecijfers geven hier enig inzicht in, maar het is naast objectieve cijfers ook van belang dat vanuit het perspectief van de inwoners wordt gekeken naar de mogelijkheden en kansen in wijken en buurten en bij de burgers zelf. Daarom staat de beleving van de burgers in deze rapportage centraal: redden ze zichzelf, hoe gaan ze om met buurtbewoners, in hoeverre nemen ze deel aan het maatschappelijk leven, wat kunnen ze (zelf en met anderen) doen en belangrijk ook: wat willen ze doen? Deze aspecten komen in de rapportage aan de orde. Daarnaast wordt gekeken naar de relatie tussen de gemeente en haar inwoners.

Bij de uitkomsten:

- ❖ **Rapportage:** de zeven indicatoren van sociale kracht (te herkennen aan de verschillende kleuren) vormen de componenten van dit rapport. Per indicator wordt inzicht gegeven in de vragen die bij de berekening van de scores zijn meegenomen. In de grafieken hebben deze aspecten (bij de cijfers van 2019) een contour met de kleur van de indicator. Daarnaast worden vragen beantwoord die aan het onderwerp gerelateerd zijn, maar niet zijn meegenomen in de score; deze hebben geen contourlijnen.
- ❖ **Tabellenboek:** Naast deze rapportage is op aanvraag een tabellenboek beschikbaar met daarin de resultaten per vraag en de scores per sociale kracht-indicator. De scores zijn op twee manieren vergeleken: een vergelijking in de tijd ten opzichte van de meest recente meting en een vergelijking tussen de wijken ten opzichte van het gemiddelde van de gemeente Houten. In het tabellenboek zijn de (gewogen) aantallen respondenten vermeld waar de uitkomsten betrekking op hebben.

De Monitor Sociale Kracht is opgezet door Dimensus, samen met (voorheen) Lokaal Centraal en de gemeente Houten. Voor de monitor wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de sociale kracht van het collectief van inwoners (i.c. een groep of een buurt) wordt bepaald door zeven componenten c.q. pijlers die enerzijds betrekking hebben op persoonlijke kenmerken en de deelname aan de samenleving (zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid en financiële zelfredzaamheid) en anderzijds de leefomgeving van burgers typeren (beleving van leefbaarheid en veiligheid, sociale samenhang in de buurt).

Voor elke component wordt een indicatorscore berekend. Deze indicator-scores zijn samengestelde waarden op een schaal van 0 tot 10. Het zijn géén rapportcijfers. De scores hebben vooral een relatieve waarde: door de uitkomsten van de enquête om te rekenen naar scores worden ijkpunten vastgelegd en zijn benchmarks mogelijk tussen gemeenten, kernen, wijken of buurten, maar ook in de tijd. De scores lopen van 'slecht' naar 'goed': hoe hoger de waarde, hoe beter.

Samen bepalen de scores de sociale kracht van een gemeente, wijk of buurt. Beproefde en gevalideerde vragen vormen de basis voor het berekenen van de scores. Met deze achterliggende informatie kunnen de scores worden geduid en verklaard. Soms worden met de vragen ook nog sub-indicatoren berekend. Op de volgende pagina is aangegeven welke informatie uit de enquête wordt gebruikt om de zeven scores te berekenen.

Zelfredzaamheid

Participatie

Mate van
eenzaamheid

Financiële
zelfredzaamheid

Sociale samenhang
in de buurt

Leefbaarheid

Veiligheid

Persoonlijke kenmerken:

- **Zelfredzaamheid** is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in geval van voortdurende veranderingen en gevolgen van een (chronische) ziekte, beperking of tegenslag, op alle levensterreinen. Zelfredzaamheid valt uiteen in het zich kunnen redden in het dagelijks leven (bijv. bij algemene dagelijkse levensverrichtingen zoals aankleden, opvoeding, bewegen en sociale contacten), het zelforganiserend vermogen (zelf hulp inschakelen, zelfregie) en de weerbaarheid (aanpassingsvermogen en veerkracht).
- **Participatie** heeft betrekking op de mate waarin iemand deelneemt aan de samenleving en aan het maatschappelijk leven. In kaart wordt gebracht hoe het sociale leven er uit ziet en wat de maatschappelijke betrokkenheid en inzet is van burgers. Bij participatie gaat het om wel of geen werk hebben, re-integratie en opleiding, doen van mantelzorg (i.c. aan vrienden of burens) of vrijwilligerswerk en de betrokkenheid bij het verenigingsleven (actief of als lid) en deelname aan activiteiten.
- **Mate van eenzaamheid** wordt bepaald door een aantal uitspraken over het gevoel van eenzaamheid en het hebben van een al dan niet beperkt sociaal netwerk.
- **Financiële zelfredzaamheid** zegt iets over de financiële draagkracht en -last van mensen. Dit is een belangrijke indicator voor de mogelijkheden of capaciteiten van een individu of van buurtbewoners samen. Aspecten die een rol spelen zijn inkomen, opleidingsniveau en type woning, maar uiteindelijk wordt de financiële zelfredzaamheid bepaald door de vraag of men wel of niet kan rondkomen van het huishoudinkomen.

Wijkgerichte indicatoren:

- **Sociale samenhang in de buurt** gaat over de samenhang of cohesie in de buurt en de bereidheid om zich in te zetten voor de buurt. Sociale samenhang in de buurt is van belang voor het aanpakken en tegengaan van buurtverval. Het vormt een aanknopingspunt voor de ontwikkeling van buurten. Bij sociale samenhang in de buurt kan een onderscheid worden gemaakt in sociale cohesie en informele sociale controle. Met het laatste wordt de bereidheid tot ingrijpen als er iets gebeurt en de feitelijke inzet van mensen voor hun buurt bedoeld.
- **Leefbaarheidsbeleving** heeft betrekking op de kwaliteit van wijken in termen van fijn leven in de wijk en een prettige buurt om in te wonen. Het gaat vooral om de leef- en woonomgeving van mensen, inclusief de voorzieningen in de buurt. Aspecten van leefbaarheid zijn: de aanwezigheid van voorzieningen, het onderhoud (en verloedering) van de openbare ruimte en de beleving van de woonomgeving.
- **Veiligheidsbeleving** is ook een indicator die iets zegt over de kwaliteit van wijken. In relatie tot sociale kracht gaat het hierbij vooral om de beleving van veiligheid. De score voor de veiligheidsbeleving wordt bepaald door de veiligheidsbeleving en de mate waarin sociale overlast wordt ervaren.

Steekproef en respons

In het vierde kwartaal van 2019 is in de gemeente Houten de vijfde meting van de Monitor Sociale Kracht uitgevoerd, dit keer weer op het wijkniveau. Er worden vijf wijken onderscheiden: Houten Noord-West, Noord-Oost, Zuid-West en Zuid-Oost en de kleine kernen en het buitengebied als aparte wijk (inclusief de kernen Schalkwijk, Tull en't Waal en 't Goy). Daarnaast zoomen we in op het Centrum, dat deel uitmaakt van de wijk Noord-Oost. Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van 4.000 inwoners van 18 jaar en ouder, verspreid over de wijken. Hiervan hebben er uiteindelijk 1.195 meegedaan, een respons van 30% ten opzichte van de bruto steekproef. De respons is wat lager dan bij de vorige metingen. Om een zo hoog en zo representatief mogelijke respons te behalen, konden de inwoners naar keuze online, op papier (na opvragen schriftelijke versie) of telefonisch meewerken aan het onderzoek. De meeste enquêtes zijn online ingevuld (82%), 17% is telefonisch afgenomen en 1% is op papier ingevuld. De uitkomsten zijn gewogen naar sekse, leeftijdsgroep en wijk. Daarbij is rekening gehouden met het Centrum als aparte gebiedseenheid.

De rapportage

- ✓ In de rapportage is de categorie 'n.v.t./ geen mening/ weet ik niet' meestal buiten beschouwing gelaten omdat deze werkwijze overeen komt met die van VNG Realisatie. Als dit een groot aandeel betreft, is dit apart vermeld in de tekst. Deze werkwijze wordt gevolgd omdat de cijfers ook worden gebruikt voor de VNG-website Waar Staat Je Gemeente?
- ✓ Voor zover mogelijk en relevant worden de uitkomsten vergeleken met die van de vorige metingen (2017 en 2014 op wijkniveau en 2018 en 2016 op gemeenteniveau). De cijfers van 2014 komen uit de pilotmeting. Deze week op punten af van de latere metingen. Voor zover mogelijk zijn de uitkomsten van 2014 gesynchroniseerd met de latere cijfers. Dat maakt een betere vergelijking mogelijk, maar daardoor kunnen de cijfers in deze rapportage afwijken van die in oude rapportages. Niet overal is echter een goede vergelijking mogelijk met 2014, bijvoorbeeld omdat vragen toen niet, of op een andere manier gesteld zijn. Als dit aan de orde is wordt de vergelijking dan ook niet gemaakt of wordt er tenminste gewezen op de niet volledige vergelijkbaarheid.
- ✓ We laten in de rapportage waar mogelijk en relevant verschillen zien naar wijk. Bij de indeling naar wijk is het Centrum eruit gelicht. De gepresenteerde cijfers voor Noord-Oost zijn die voor de hele wijk, dus inclusief het Centrum.
- ✓ Ook is gekeken naar verschillende doelgroepen. Daarbij hebben we gekeken naar persoonskenmerken (zoals leeftijd, huishoudensamenstelling en opleidingsniveau) maar ook naar '(kwetsbare) inwonersgroepen', die uit de enquête kunnen worden afgeleid (zie ook blz. 6).
- ✓ Het tabellenboek naast deze rapportage geeft de antwoorden op alle vragen. Hier is het aantal respondenten per antwoordcategorie weergegeven, zowel inclusief als exclusief de categorieën 'weet ik niet' en 'n.v.t.'. Ook zijn de scores per sociale kracht indicator opgenomen voor alle beschikbare jaren (2014, 2016, 2017, 2018 en 2019).
- ✓ Als wordt ingezoomd op een bepaalde doelgroep, wordt bij de grafieken het aantal respondenten (N) vermeld waar de uitkomsten betrekking op hebben. Voor de andere grafieken geldt dat de uitkomsten betrekking hebben op (ongeveer) alle respondenten.
- ✓ Waar mogelijk wordt in de rapportage een vergelijking gemaakt van de uitkomsten voor Houten met de gemiddelde cijfers voor Nederland uit de VNG-benchmarkmonitor Waar Staat Je Gemeente? Deze cijfers worden voortdurend geactualiseerd en vormen dus een momentopname. De gebruikte gemiddelde cijfers zijn van mei 2020.

Het is relevant om te kijken hoe de sociale kracht in zijn geheel en naar onderdelen verschilt tussen groepen inwoners met een bepaalde signatuur en in hoeverre hieruit kan worden afgeleid welke inwonersgroepen over het algemeen weinig tot geen problemen ondervinden en welke groepen minder goed in staat zijn om mee te doen aan het maatschappelijk leven. Dit biedt informatie voor een meer gerichte aanpak. Om te kunnen inzoomen op deze doelgroepen is het wel van belang dat de absolute respons per groep voldoende groot is (tenminste ca. 50 respondenten per cel, ongewogen) om betrouwbare uitspraken te kunnen doen (hieronder staan de ongewogen aantallen vermeld). Omdat het onderzoek in 2019 op wijkniveau is uitgevoerd zijn in absolute zin veelal voldoende waarnemingen gedaan om iets over de doelgroepen te kunnen zeggen. Desalniettemin gaat het bij deze samengestelde groepen vaak om relatief kleine aantallen, waardoor de betrouwbaarheidsmarges groter zijn.

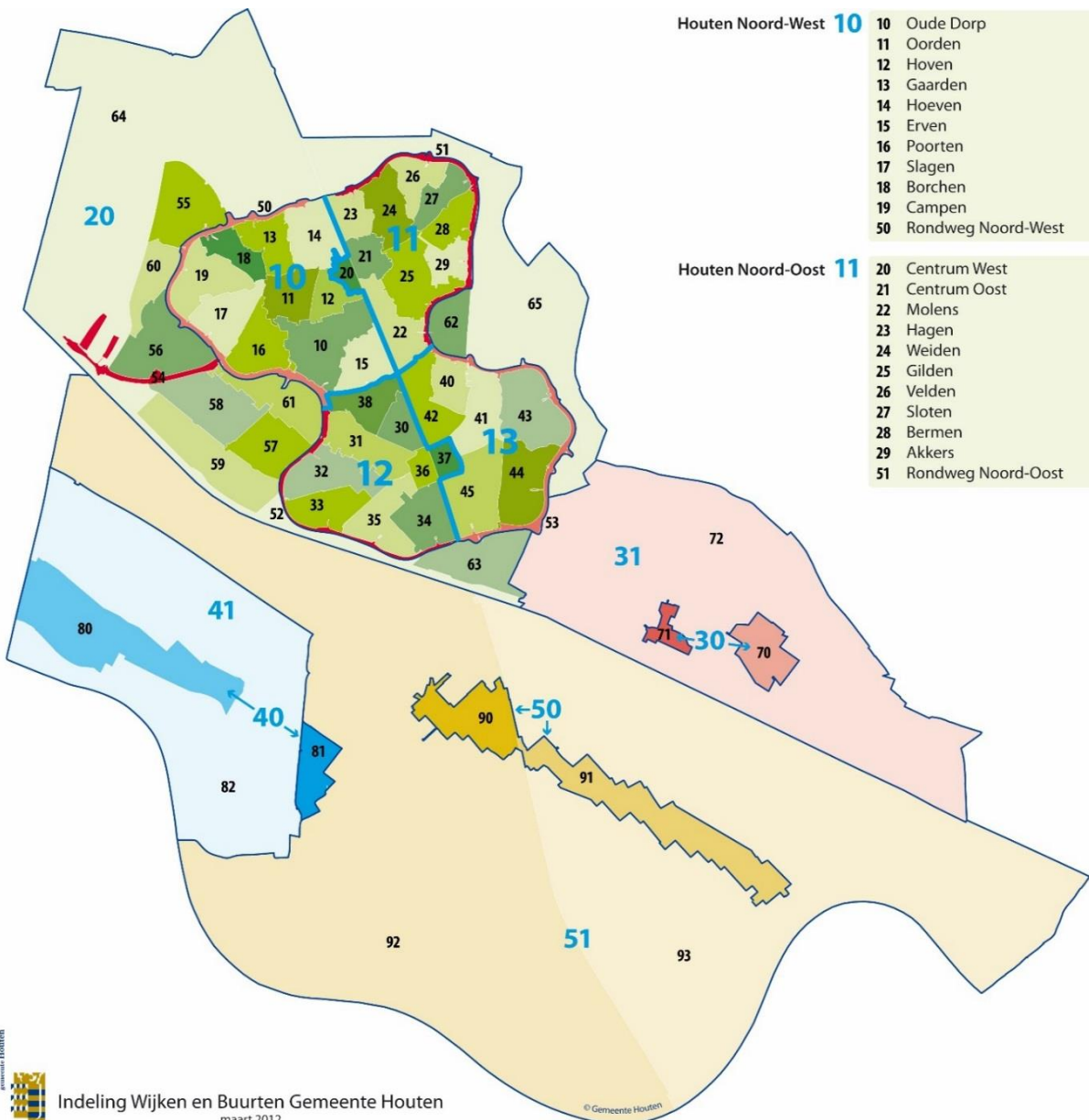
Allereerst is het relevant onderscheid te maken naar enkele persoons- en huishoudenskenmerken:

- ✓ Mannen en vrouwen
- ✓ Leeftijdsgroepen: jongeren (i.c. tot 30 jaar), midden-leeftijdsgroepen (30-45 jaar, 45-65 jaar) en ouderen (65-plussers en 75-plussers (dubbele vergrijzing) (75-plus: N=102)
- ✓ Huishoudentypen: alleenstaanden, tweepersoonshuishoudens, paren met thuiswonende kinderen en eenoudergezinnen
- ✓ Inwoners naar opleidingsniveau: hoger (hbo/wo), middelbaar (mbo, vwo/havo) en lager opgeleiden (overig)
- ✓ Soms overlappen de groepen: bijv. paren met thuiswonende kinderen zitten veelal in de leeftijdsgroep tussen 30 en 65 jaar.

Daarnaast kunnen uit de inwonersenquête de volgende relevante inwonersgroepen worden afgeleid:

- ✓ Economisch actieve inwoners: mensen die betaald werk hebben, in een re-integratietraject zitten en/of een studie of opleiding volgen (vraag 36) (N=677)
- ✓ Inwoners die niet (meer) economisch actief zijn maar wel maatschappelijk actief (door vrijwilligerswerk (vraag 30), inzet voor de buurt (vraag 20/22), hulp aan of zorg voor burens (vraag 25), of actief in een vereniging (vraag 32)) (N=443)
- ✓ Inwoners die helemaal niet (meer) maatschappelijk betrokken zijn (niet werkend of studierend en ook niet (meer) maatschappelijk actief (N=75)
- ✓ Inwoners die zeer eenzaam zijn (respondenten die op minimaal vijf op de zes uitspraken aangeven zich (tenminste min of meer) eenzaam te voelen (vraag 37) (N=54)
- ✓ Inwoners die bij één of meer aspecten in het dagelijks leven problemen ondervinden (N=451) en inwoners die bij een of meer aspecten van het dagelijks leven hebben aangegeven veel problemen te ondervinden (vraag 39) (N=88)
- ✓ Inwoners die niet kunnen terugvallen op familie, vrienden en/of burens als men hulp of zorg nodig heeft (vraag 40) (N=98)
- ✓ Inwoners die (zeer) moeilijk kunnen rondkomen met het huishoudinkomen (vraag 42) (N=50)

De wijken, buurten en kernen van de gemeente Houten

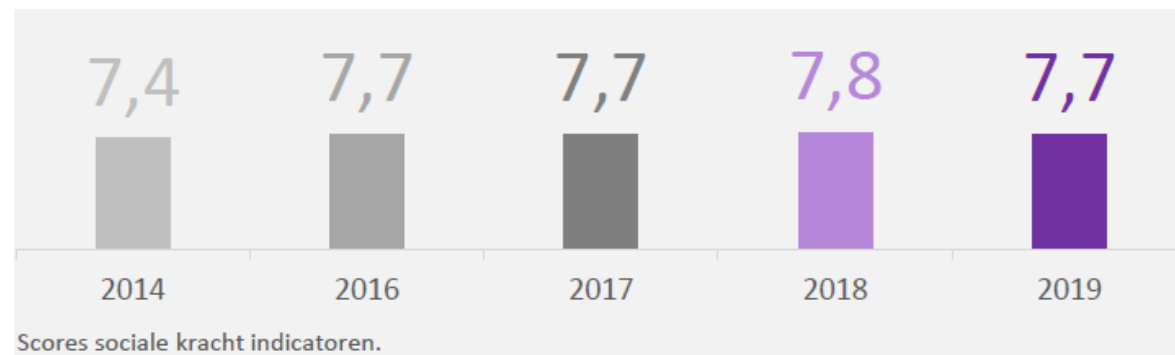
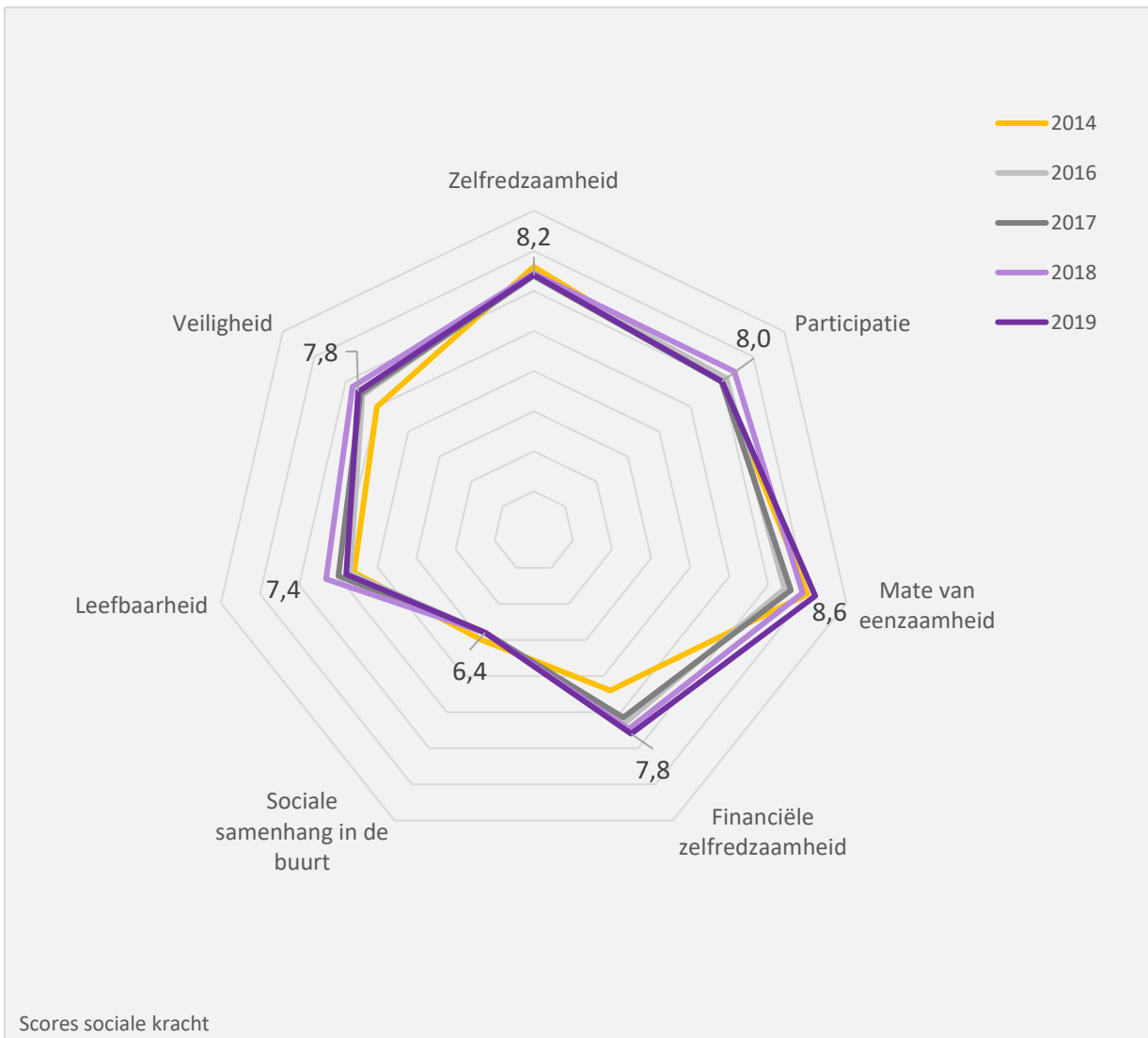

Houten Noord-West 10	10 Oude Dorp	Houten Zuid-West 12	30 Bouwen
	11 Oorden		31 Houten
	12 Hoven		32 Waters
	13 Gaarden		33 Polders
	14 Hoeven		34 Stenen
	15 Erven		35 Muren
	16 Poorten		36 Castellum West
	17 Slagen		37 Castellum Oost
	18 Borchten		38 Schaften
	19 Campen		52 Rondweg Zuid-West
	50 Rondweg Noord-West		
Houten Noord-Oost 11	20 Centrum West	Houten Zuid-Oost 13	40 Landen
	21 Centrum Oost		41 Tuinen
	22 Molens		42 Sporen
	23 Hagen		43 Meren
	24 Weiden		44 Mossen
	25 Gilden		45 Grassen
	26 Velden		53 Rondweg Zuid-Oost
	27 Sloten		
	28 Bermen	Houten Buitengebied 20	54 De Staart
	29 Akkers		55 Kaden
	51 Rondweg Noord-Oost		56 Vesten
			57 Schepen
			58 Boten
			59 Honen
			60 Hof van Wulven
			61 Bruggen
			62 Bogen
			63 De Poel
			64 Buitengebied Houten West
			65 Buitengebied Houten Oost
		't Goy 30	70 Dorp 't Goy
			71 't Goyse dorp
		't Goy Buitengebied 31	72 Buitengebied 't Goy
		Tull en 't Waal 40	80 't Waal
			81 Tull
		Tull en 't Waal Buitengebied 41	82 Buitengebied Tull en 't Waal
		Schalkwijk 50	90 Dorp Schalkwijk West
			91 Dorp Schalkwijk Oost
		Schalkwijk Buitengebied 51	92 Buitengebied Schalkwijk West
			93 Buitengebied Schalkwijk Oost

Hiernaast zijn de wijken en buurten van de gemeente Houten weer-gegeven.

In de rapportage worden de volgende wijken onderscheiden: Houten Noord-West, Noord-Oost, Zuid-West, Zuid-Oost en de kleine kernen en het buitengebied (inclusief 't Goy, Tull en 't Waal en Schalkwijk). Daarnaast wordt ingezoomd op het Centrum, als onderdeel van de wijk Noord-Oost.

Sociale kracht in Houten

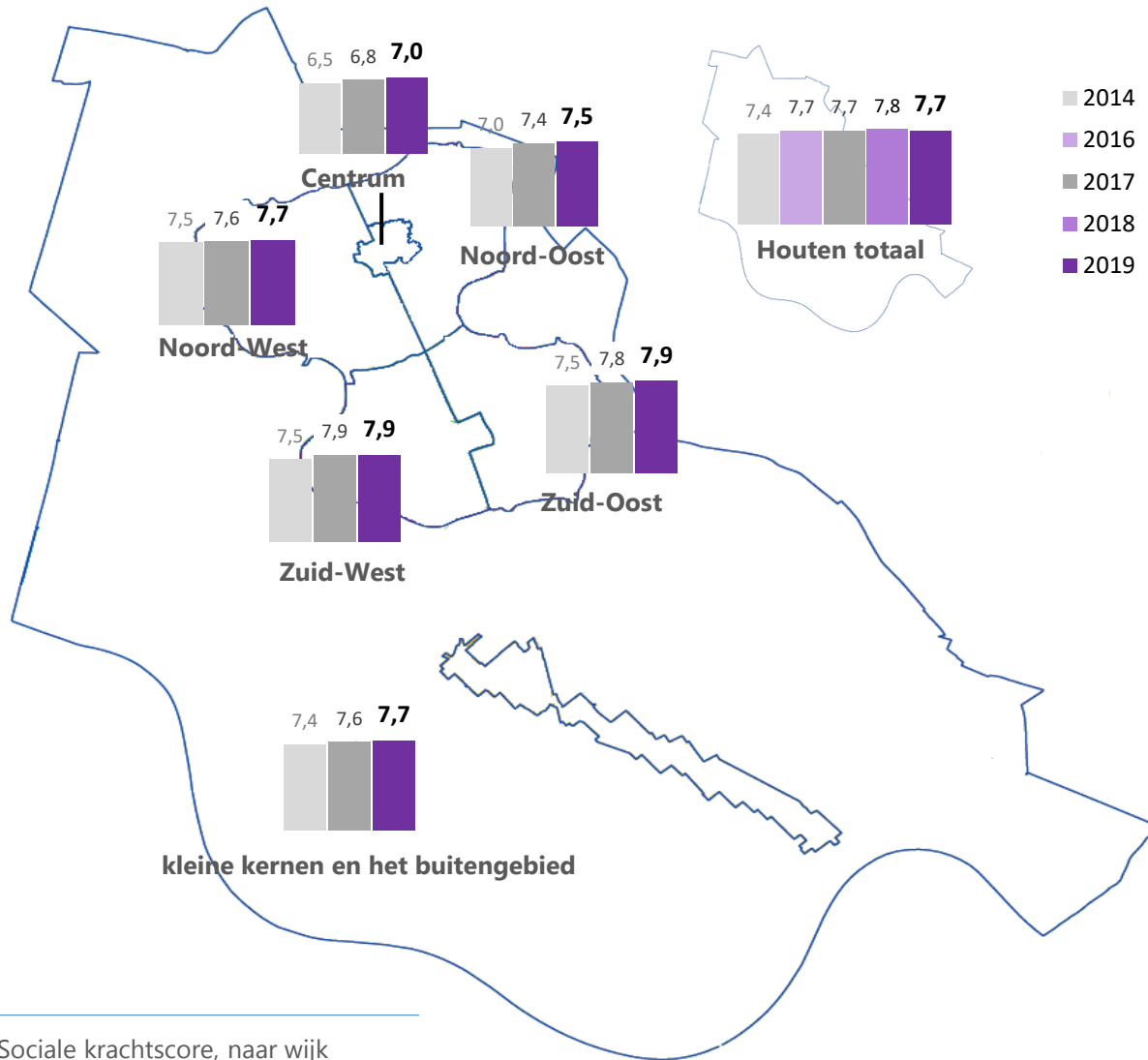

In 2019 is de score voor de sociale kracht in Houten 7,7, dat is (nagenoeg) gelijk aan die van de afgelopen jaren. Als wordt ingezoomd op cijfers achter de komma is het verschil tussen 2019 (7,74) en 2018 (7,78) nog kleiner. In 2014, aan de vooravond van de decentralisaties, was de score beduidend lager. Dat komt voor een deel doordat in 2014 de berekeningswijze op sommige punten anders was. Veel wel vergelijkbare onderliggende cijfers zijn echter verbeterd sinds 2014.

De scores voor de onderdelen van de sociale kracht lopen uiteen van 6,4 voor de sociale samenhang in de buurt tot 8,6 voor de (mate van) eenzaamheid. Ook de scores voor zelfredzaamheid en participatie zijn 8 of hoger. De scores voor veiligheid en financiële zelfredzaamheid (beide 7,8) liggen net daar onder. Voor leefbaarheid is de score 7,4.

Vergeleken met de vorige meting(en) zijn de meeste scores niet of nauwelijks veranderd. De score voor de (mate van) eenzaamheid neemt wel geleidelijk toe (wat een verbetering impliceert) en dat geldt in mindere mate ook voor financiële zelfredzaamheid. De scores voor leefbaarheid en participatie laten in 2019 juist een lichte daling zien. Per saldo levert dit een score voor sociale kracht op die een fractie lager ligt dan in 2018.

Sociale krachtscore, naar wijk

De uitkomsten en verschillen naar wijk worden in de rapportage gepresenteerd aan de hand van kaartjes met staafdiagrammen. De cijfers van 2019 zijn gekleurd en ter vergelijking gezet naast die van de vorige jaren (in grijswaarden). In 2016 en 2018 is alleen op gemeenteniveau gemeten, in 2014 en 2017 op wijkniveau. De cijfers voor 2014 zijn zoveel mogelijk gesynchroniseerd met de huidige berekeningswijzen en kunnen daarom afwijken van de cijfers uit eerdere rapportages.

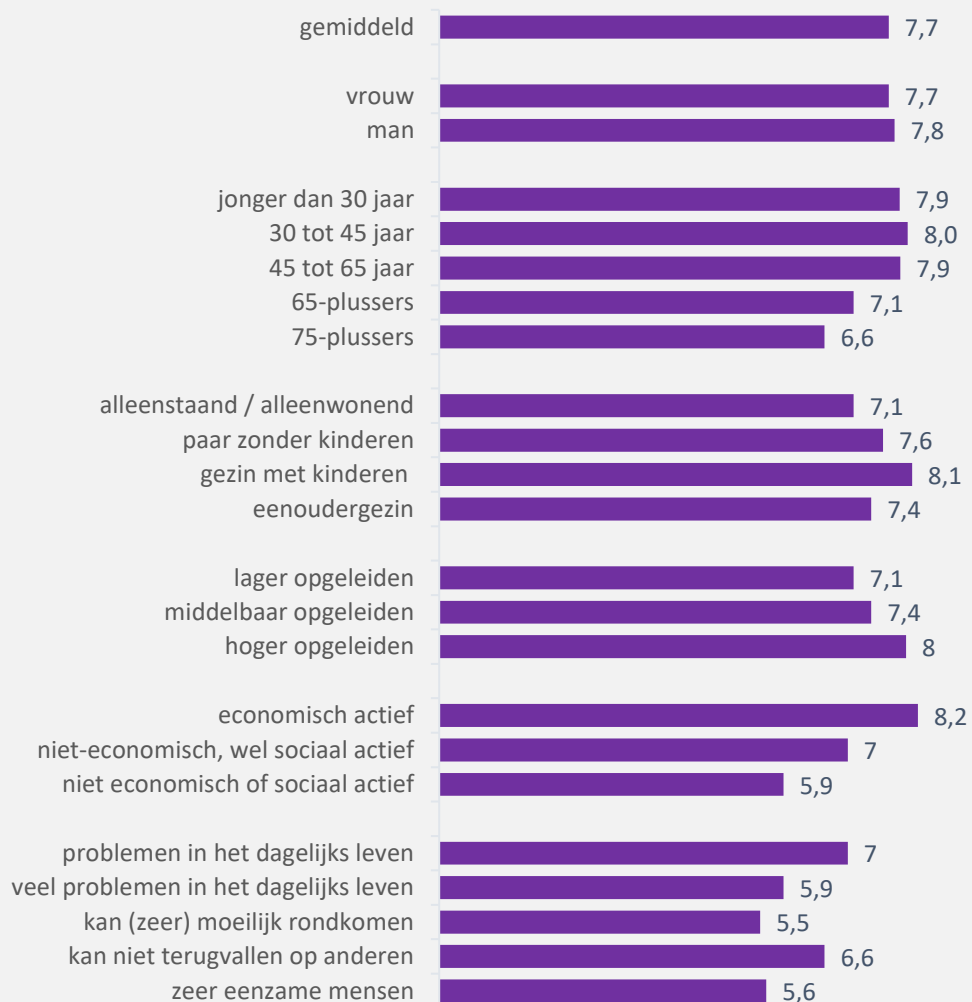
Naast de cijfers voor de (vijf) wijken van de gemeente Houten worden apart de uitkomsten voor Centrum getoond. Dit gebied wordt gekenmerkt door een meer dan gemiddelde stapeling van problemen o.a. door vergrijzing en een door haar Centrumfunctie wat hogere druk op de leefbaarheid. Daardoor wijken de meeste cijfers voor het Centrum meer van het gemiddelde af dan de cijfers voor de wijken.

Het Centrum heeft dan ook een lagere sociale krachtscore (7,0) dan gemiddeld in de gemeente en in de wijken. Dat leidt ook tot een iets lagere score in Houten Noord-Oost (7,5). Dat was in 2017 en 2014 niet anders. Als gekeken wordt naar Houten Noord-Oost exclusief het Centrum, scoort de wijk 7,6. De wijken Zuid-West en Zuid-Oost laten de hoogste scores zien (7,9), de scores voor Noord-West en de en het buitengebied met de kleine kernen zijn gemiddeld (7,7).

Er is in de meeste wijken sprake van een verbetering in de tijd. De scores gaan vrijwel overal (iets) omhoog in vergelijking met 2017 en 2014. Vooral in het Centrum lijkt sprake van een verbetering. Het totaalcijfer voor Houten blijft gelijk aan dat van 2017. Als echter wordt ingezoomd op de cijfers achter de komma is de score ook op het gemeenteniveau in 2019 een fractie hoger dan in 2017.

Sociale kracht van doelgroepen

Sociale Kracht naar doelgroepen.

Als wordt ingezoomd op groepen inwoners blijkt dat de gemiddelde sociale krachtscore varieert. Naar leeftijdsgroep is het verschil tussen inwoners tot 65 jaar en de ouderen het grootst. Als wordt ingezoomd op de 75-plussers dan is de score nog iets lager dan wanneer 65 jaar als uitgangspunt wordt genomen.

Alleenstaanden laten ook een lagere sociale krachtscore zien. In deze groep zijn alle scores lager dan gemiddeld, met name de scores voor de mate van eenzaamheid, participatie, zelfredzaamheid, financiële zelfredzaamheid en sociale samenhang.

Ook is er een duidelijke relatie zichtbaar tussen opleidingsniveau en de sociale kracht: lager opgeleiden scoren op vrijwel alle punten onder het gemiddelde, hoger opgeleiden erboven. Alleen de mate van eenzaamheid en de veiligheidsbeleving verschillen niet.

Onder mensen die niet economisch actief zijn (ofwel geen betaald werk of opleiding) is de sociale kracht fors lager dan gemiddeld, vooral door lagere scores voor participatie en financiële zelfredzaamheid. Mensen die niet werken of studeren maar wel sociaal actief zijn scoren wel hoger dan de inwoners die helemaal niet participeren.

Als de groepen worden gecombineerd heeft dat een versterkend effect (bijv. alleenstaande ouderen (6,8), lager opgeleide alleenstaanden (6,7), of niet-werkende lager opgeleiden (6,6). Daarnaast kan worden ingezoomd op bijv. mensen die in de enquête hebben aangegeven op één of meer vlakken problemen te ondervinden in het dagelijks leven (7,0), mensen die veel problemen ondervinden (5,9), mensen die (zeer) moeilijk rondkomen (5,5), mensen die eenzaam zijn (5,6) of mensen die hebben aangegeven dat ze in geval van problemen eigenlijk niemand hebben om op terug te vallen (6,6). In al deze groepen is de score voor sociale kracht aanmerkelijk lager dan gemiddeld.

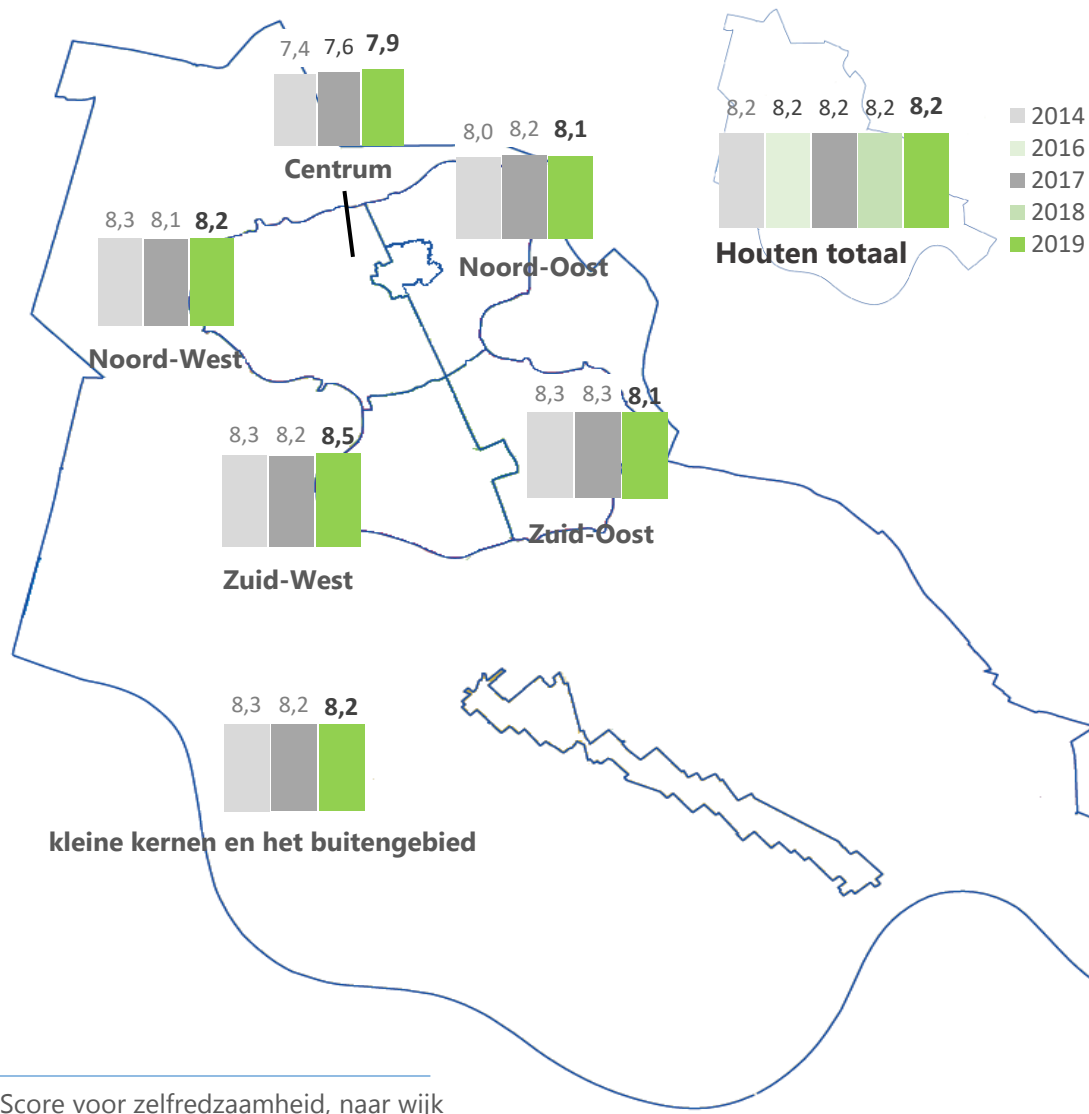
Mate van zelfredzaamheid onder inwoners

Zelfredzaamheid is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in geval van voortdurende veranderingen en gevolgen van een ziekte, beperking of tegenslag. Zelfredzaamheid valt uiteen in:

- *Zelfzorgend vermogen*: het zichzelf kunnen redden in het dagelijkse leven (boodschappen doen, bewegen e.d.)
- *Zelforganiserend vermogen*: het terug kunnen vallen op anderen
- *Weerbaarheid*: om kunnen gaan met veranderingen

Hiervoor zijn op basis van vragen scores berekend die samen de score voor de pijler 'zelfredzaamheid' vormen.

De totaalscore voor zelfredzaamheid is sinds 2014 niet veranderd. Het zelfzorgend vermogen scoort het hoogst (9,4) gevolgd door weerbaarheid (8,0) en het zelforganiserend vermogen (7,3). Ook bij deze onderliggende scores zijn de verschuivingen in de tijd heel beperkt.

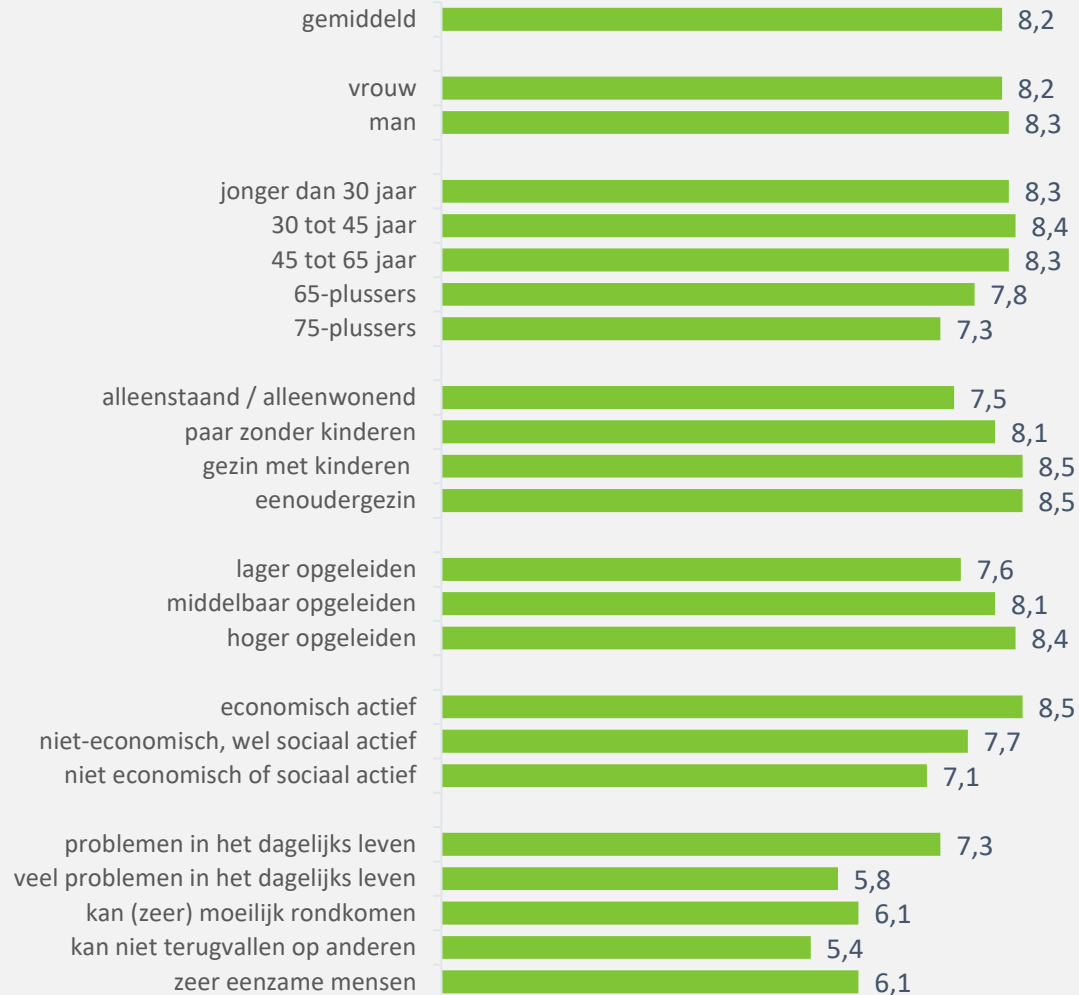
Score voor zelfredzaamheid, naar wijk

De score op zelfredzaamheid verschilt weinig tussen de meeste wijken. De hoogste score is voor Houten Zuid-West (8,5) en de laagste voor Noord-Oost en Zuid-Oost (beide 8,1). De score voor Houten-Centrum is wel iets lager (7,9) dan gemiddeld. Dat was in 2014 en 2017 ook zo, maar er is wel sprake van een geleidelijke verbetering in de tijd. Het verschil met de rest van de gemeente wordt minder groot. Ook in Zuid-West is de score hoger dan twee jaar geleden. Dat zit vooral in een hogere mate van zelforganiserend vermogen en een toename van de weerbaarheid in deze wijk. In de andere wijken is het verschil met de vorige metingen klein.

Ook de scores op de onderliggende indicatoren verschillen weinig tussen de wijken. Houten Zuid-Oost heeft een iets lagere score op weerbaarheid (7,8, gemiddeld 8,0) en zelforganiserend vermogen (7,0, gemiddeld 7,3). Ten opzichte van 2017 zijn deze scores ook iets afgenomen. Houten Zuid-West en het buitengebied met de kleine kernen scoren juist iets hoger op zelforganiserend vermogen (resp. 7,7 en 7,5) en hierbij is sinds 2017 ook sprake van een toename.

Het Centrum scoort op alle punten iets lager dan gemiddeld. De hogere score voor zelfredzaamheid in het Centrum ten opzichte van de vorige metingen komt vooral door een verbetering van de weerbaarheid.

Wie zijn zelfredzaam?

Zelfredzaamheid score naar doelgroepen.

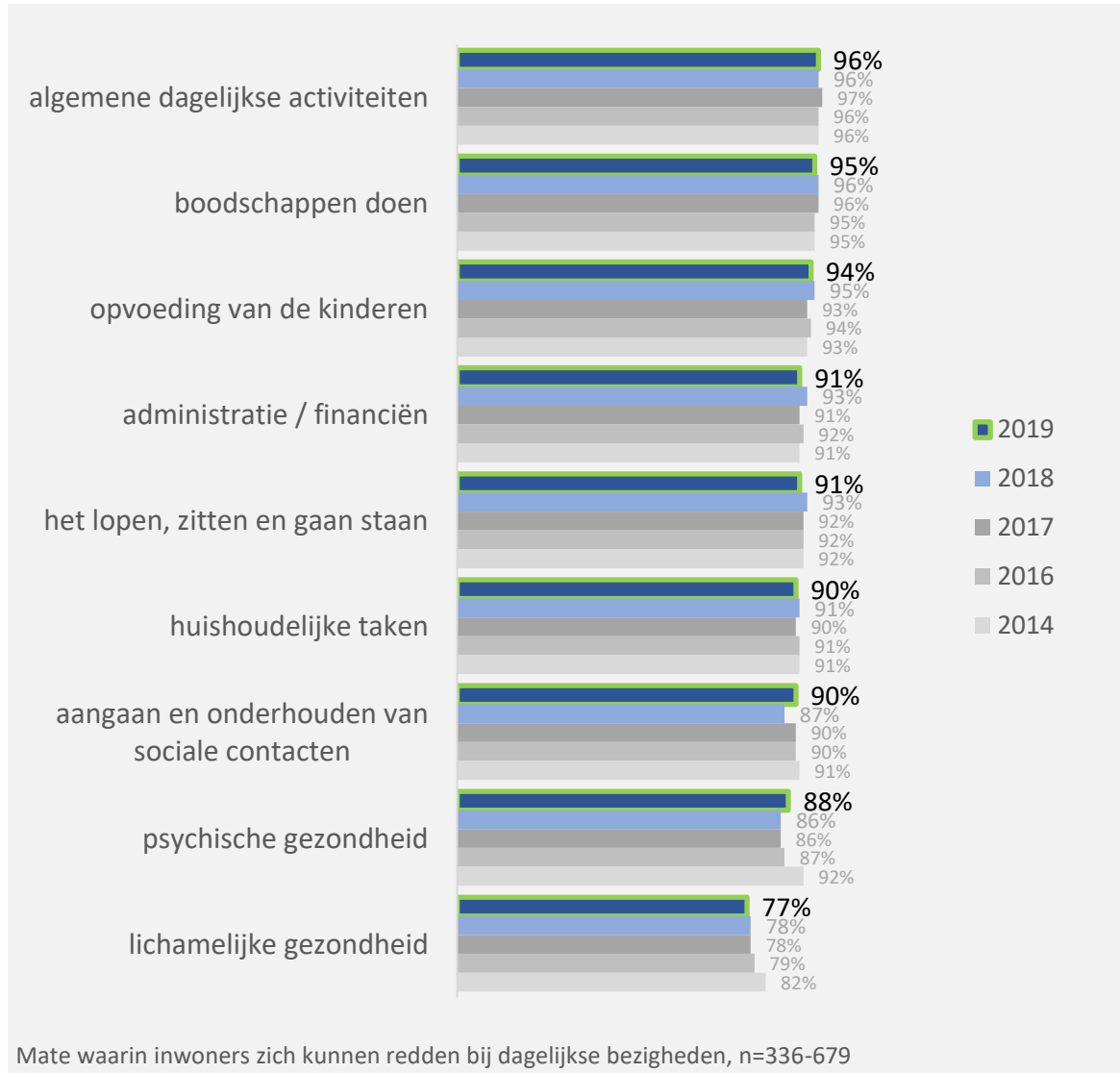
De gemiddelde score voor zelfredzaamheid ligt in Houten op 8,2.

De score voor zelfredzaamheid is hoger dan gemiddeld voor:

- gezinnen met kinderen (8,5)
- Eenoudergezinnen (8,5)
- hoger opgeleiden (8,4)
- 30 tot 45-jarigen (8,4)
- Inwoners die economisch actief zijn (8,5)

De zelfredzaamheid is vooral lager onder:

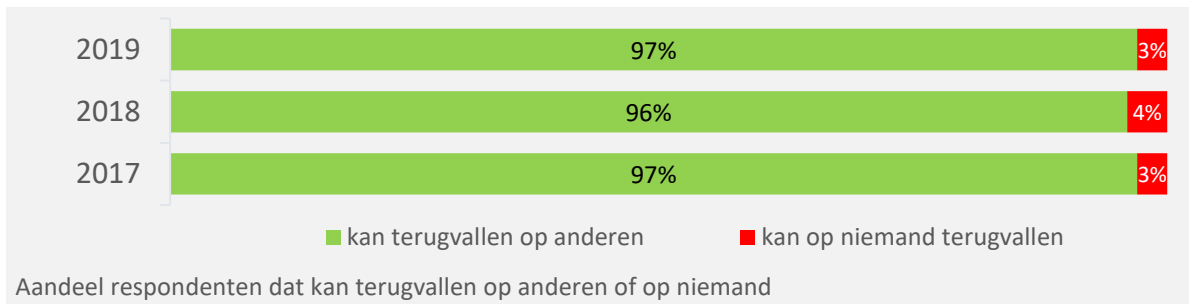
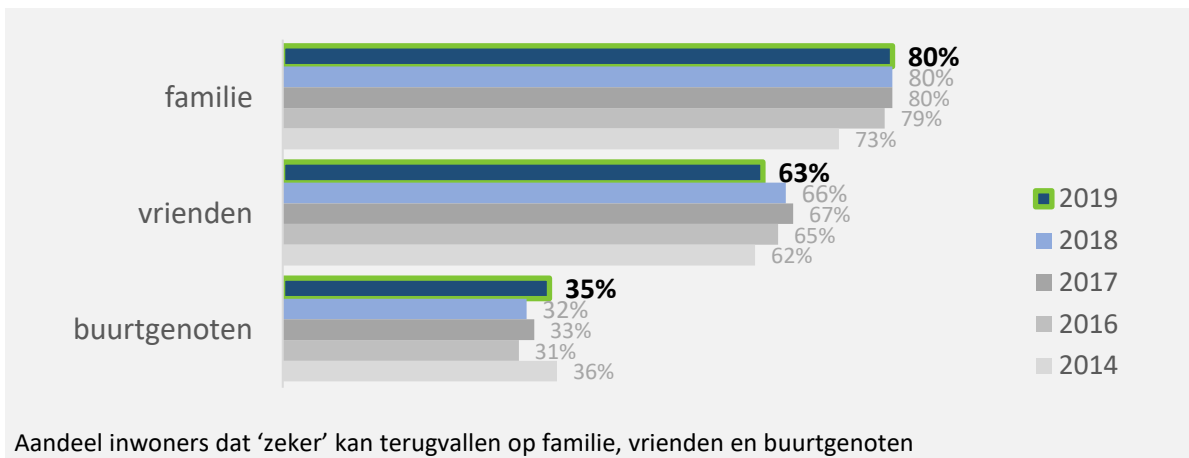
- Mensen die noch economisch, noch sociaal actief zijn (7,1)
- Mensen die (zeer) moeilijk rond kunnen komen (6,1)
- Mensen die (zeer) eenzaam zijn (6,1)
- Mensen die bij één of meer aspecten van het dagelijks leven veel problemen ervaren (5,8)
- Mensen die niemand hebben om op terug te vallen (5,4)

Om inzicht te krijgen in de zelfredzaamheid van burgers is gevraagd in hoeverre inwoners problemen ervaren in het dagelijks leven. Veel inwoners geven aan niet of nauwelijks problemen te hebben bij: algemene dagelijkse activiteiten (96%), met het doen van boodschappen (95%) en met de opvoeding van kinderen (94%). Dat geldt in iets mindere mate ook voor: de financiële administratie (91%), bij het bewegen (lopen, gaan zitten of staan) (91%), voor huishoudelijke taken (90%) en voor het aangaan en onderhouden van contacten (90%). De zelfredzaamheid met betrekking tot de psychische gezondheid ligt al wat lager (88%). De lichamelijke gezondheid levert in verhouding de meeste problemen op: bijna een kwart (23%) van de inwoners geeft aan hiermee wel eens problemen te ervaren, waarbij 3% te kampen heeft met veel problemen. Dat was bij de vorige metingen vergelijkbaar.

Ouderen (65+ en met name 75+), alleenstaanden en lager opgeleiden hebben meer dan gemiddeld problemen met het doen van boodschappen, huishoudelijke taken, de administratie, lopen, zitten en gaan staan en de lichamelijke gezondheid. Lager opgeleiden en alleenstaanden hebben vaker dan gemiddeld problemen met hun psychische gezondheid, lager opgeleiden ook met de opvoeding van kinderen.

Uiteindelijk heeft één op de drie inwoners (33%) aangegeven op één of meer aspecten wel eens problemen te ervaren, 6% heeft op één of meer aspecten veel problemen. Twee op de drie inwoners ervaren (bijna) nooit problemen. Met name ouderen (65+: 54%, 75+: 70%), alleenstaanden ((64%) en lager opgeleiden (54%) ervaren meer dan gemiddeld één of meer problemen in het dagelijks leven. Ook als wordt gekeken naar het aandeel inwoners dat veel problemen ervaart op één of meer aspecten komen deze groepen inwoners als het meest kwetsbaar naar voren.

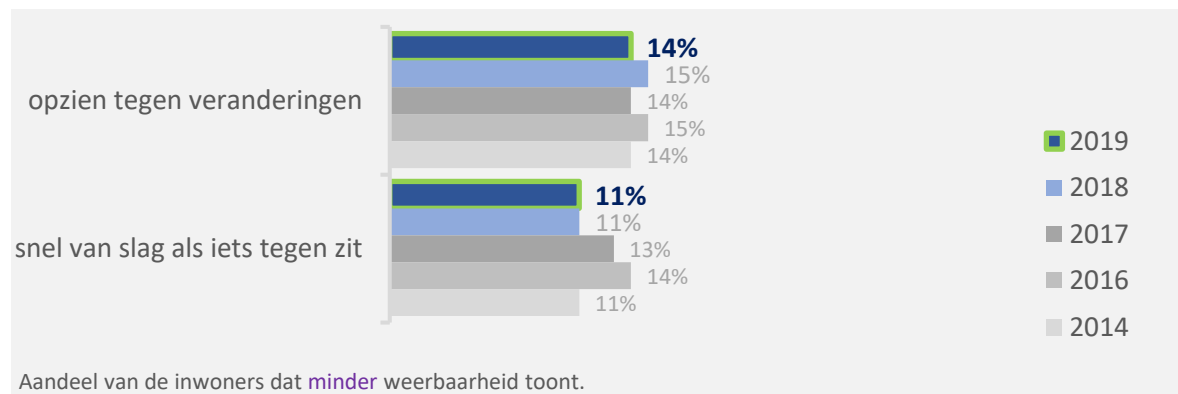
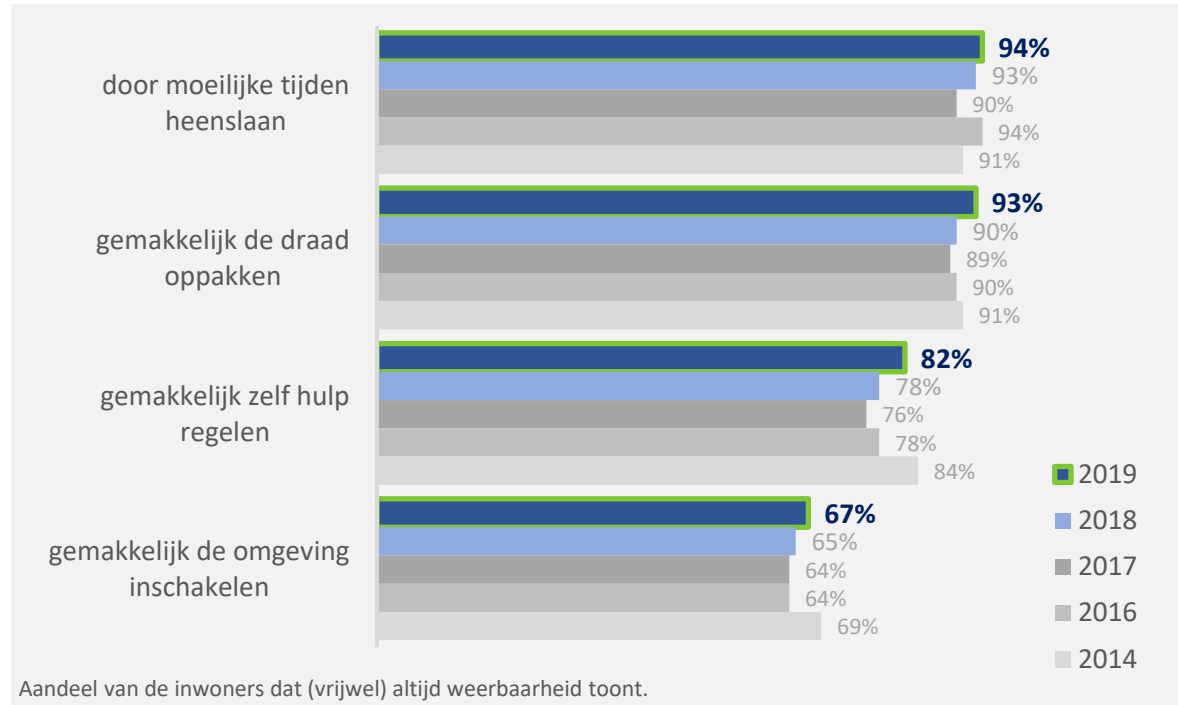

Als men zorg of ondersteuning nodig heeft dan is familie het eerste aanspreekpunt: acht op de tien inwoners denken *zeker* terug te kunnen vallen op familie (en nog eens 13% waarschijnlijk). Ook vrienden zijn belangrijk hierbij. Zo geven twee op de drie inwoners (63%) aan dat ze zeker op vrienden kunnen terugvallen (en 30% waarschijnlijk). Buurtgenoten spelen een kleinere rol: één op de drie inwoners (35%) kan *zeker* terugvallen op mensen in de buurt (en 48% denkt waarschijnlijk wel, maar 17% denkt van niet). Tussen 2014 en 2016 is het aandeel inwoners dat kan terugvallen op familie toegenomen, sindsdien is dit ongeveer constant. Het aandeel dat kan terugvallen op vrienden is nu weer wat lager dan de afgelopen jaren. Men kan vergeleken met de vorige metingen wel iets meer terugvallen op mensen uit de buurt.

Voor de vergelijking met Nederland (WSJG 2020) wordt uitgegaan van het aandeel mensen dat zeker of waarschijnlijk kan terugvallen op anderen. Het verschil tussen de Houtense en de Nederlandse cijfers is beperkt.

Ongeveer 3% van alle inwoners heeft niemand om op terug te vallen. Dit cijfer is door de jaren heen min of meer gelijk gebleven. Inwoners die één of meer problemen ervaren in het dagelijks leven, hebben iets vaker dan gemiddeld niemand om op terug te vallen (5%). Dit geldt ook voor lager opgeleiden (5%). Het percentage dat niemand heeft om op terug te vallen, neemt toe naarmate men ouder wordt: bij 65-plussers is dat 5% en bij 75-plussers 9%. Inwoners in het Centrum kunnen in vergelijking met 2017 meer terugvallen op anderen en zijn vooral weerbaarder geworden voor tegenslag.

Inwoners die als antwoord "n.v.t. / weet niet" hebben gegeven op de vraag of zij terug kunnen vallen op familie (2%), vrienden (4%) of buurtgenoten (14%), zijn bij deze cijfers buiten beschouwing gelaten.

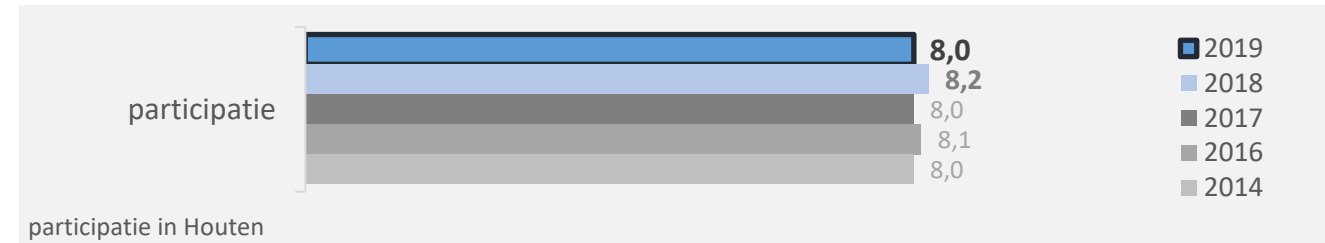
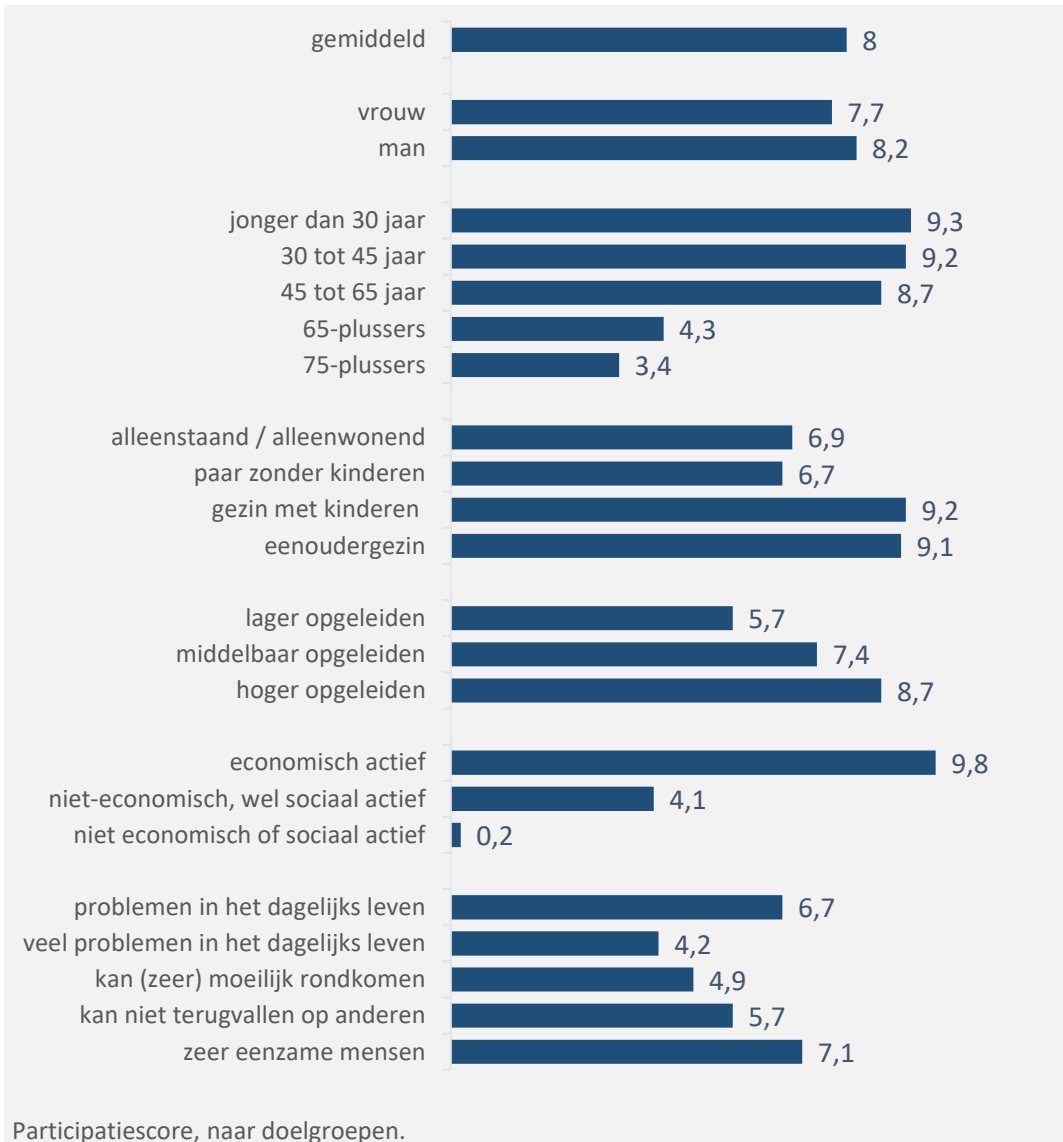
Als gekeken wordt naar de vragen die iets zeggen over de weerbaarheid van inwoners dan komt naar voren dat meer dan negen op de tien inwoners zich over het algemeen gemakkelijk door moeilijke tijden heen weten te slaan (94%) en de draad gemakkelijk weer oppakken als het even tegen zit (93%). Dit is nog iets meer dan de cijfers van de voorgaande metingen.

Hulp organiseren vinden inwoners niet altijd gemakkelijk. Bijna één op de vijf inwoners (18%) vindt het vaak (5%) of soms (13%) lastig om zelf hulp te regelen. Dit geldt ook voor één op de drie inwoners (33%) als het gaat om het inschakelen van familie, vrienden of kennissen (8% vaak, 25% soms). De cijfers zijn wel weer iets positiever dan bij de vorige metingen.

Bijna de helft van de inwoners (48%) kan goed omgaan met veranderingen, één op de zeven (14%) ziet hier wel tegenop (vaak of (vrijwel) altijd). Iets meer dan de helft van de inwoners geeft aan niet snel van slag te raken als iets tegenzit of onduidelijk is (55%), 11% heeft hier wel last van (vaak of (vrijwel) altijd).

Lager opgeleiden zijn minder weerbaar. Zo zien zij vaker op tegen veranderingen (29% tegenover gemiddeld 14%) en zijn zij eerder van slag als het even tegenzit (21% tegenover gemiddeld 11%). Opvallend is dat ook jongeren (tot 30 jaar) hier meer dan gemiddeld moeite mee hebben (resp. 22% en 16%). Lager opgeleiden hebben ook iets meer moeite om zich door moeilijke tijden heen te slaan (5% tegenover 2% gemiddeld). Dit laatste geldt niet voor jongeren.

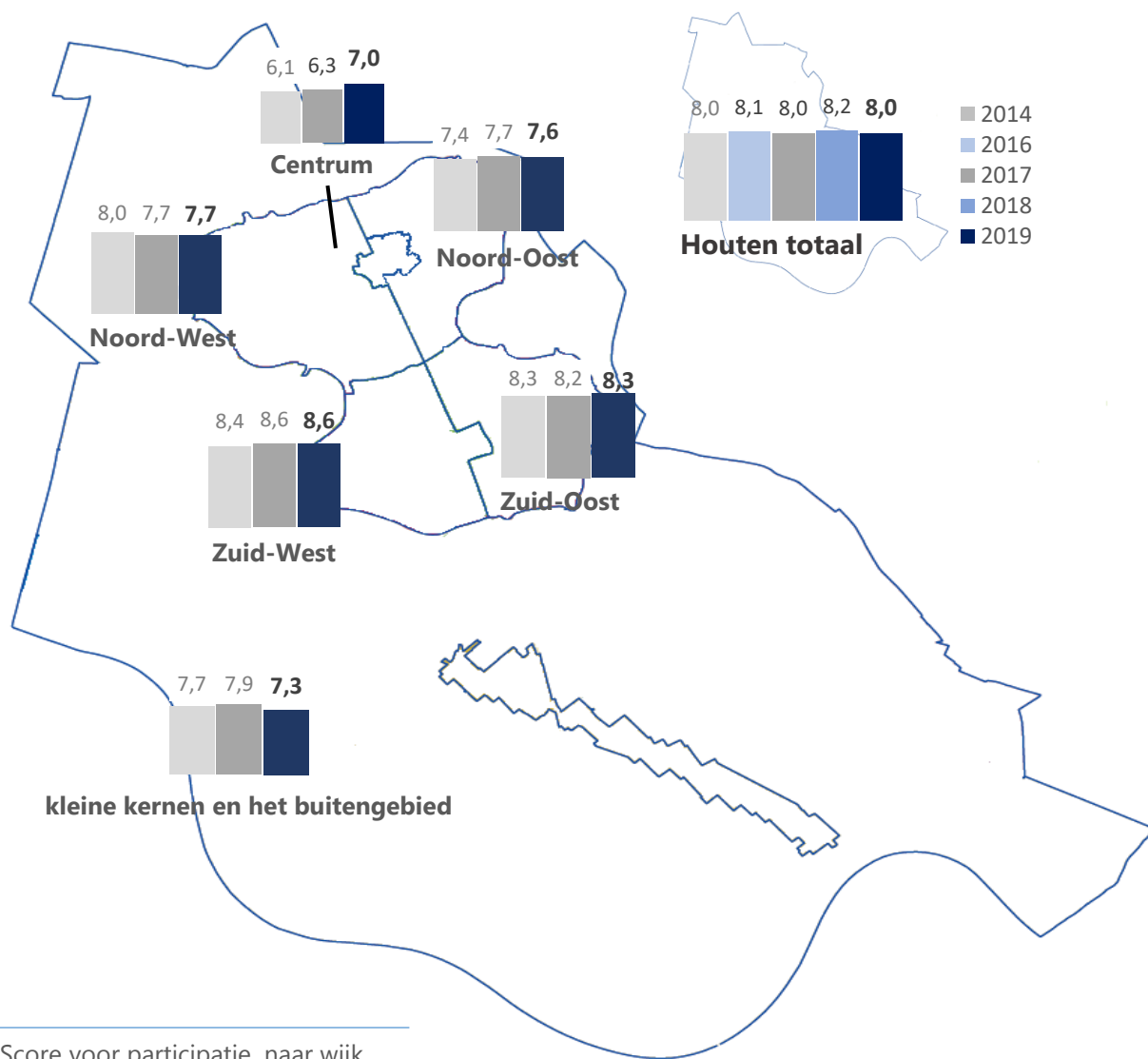

De mate van participatie wordt in deze monitor gedefinieerd als de mate waarin iemand deelneemt aan het maatschappelijk leven. De score voor participatie komt voort uit de vragen die te maken hebben met het al dan niet hebben van betaald werk, het volgen van een re-integratietraject of een opleiding, het anderszins ‘sociaal actief’ zijn in de buurt (d.w.z. mantelzorg aan vrienden of burens, aandacht voor of hulp aan burens) en/of actieve deelname aan het verenigingsleven of vrijwilligerswerk. Daarbij krijgt betaald werk de hoogste waarde, gevolgd door opleiding en zo verder. Omgerekend is de score voor participatie in Houten 8,0. De score ligt daarmee iets lager dan in 2018 maar is vergelijkbaar met de jaren daarvoor. De iets lagere score is het gevolg van het lager aandeel werkenden en studerenden.

De participatiescore is bovengemiddeld voor gezinnen met kinderen (9,2) en eenoudergezinnen (9,1), inwoners jonger dan 65 jaar (naarmate men jonger is resp. 8,7, 9,2, en 9,3), Inwoners die economisch actief zijn (9,8) en hoger opgeleiden (8,7).

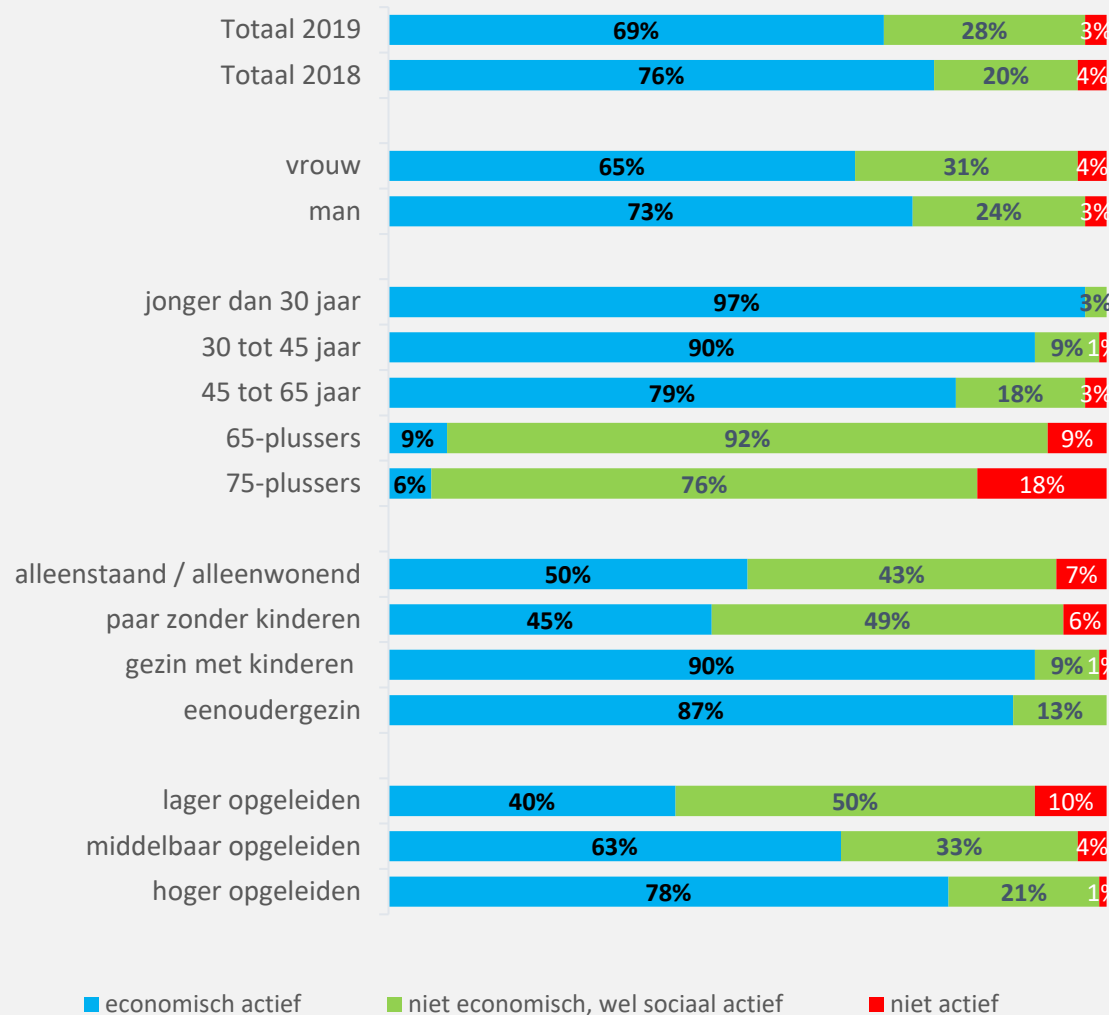
Doordat de economische participatie het meest mee weegt in deze score is de score lager onder niet-economisch actieve bewoners (65-plussers, mensen die niet economisch actief zijn). Daarnaast is de participatiescore aanmerkelijk lager dan gemiddeld onder mensen met een lagere opleiding (5,7), alleenstaanden/alleenwonenden (6,9) en paren zonder kinderen (6,7), inwoners die één of meer (6,7) of veel problemen (4,2) ondervinden in het dagelijks leven en inwoners die niemand hebben om op terug te vallen (5,7).

De score voor participatie in Houten is 8,0. In de wijken varieert dit van 7,0 in het Centrum en 7,3 in het buitengebied tot 8,3 in Houten Zuid-Oost en 8,6 in Houten Zuid-West.

De lagere score in Houten Noord-West, Noord-Oost en de kleine kernen en het buitengebied komt door het hogere aandeel (niet-werkende) 65-plussers (resp. 20%, 18% en 21%). In Houten Zuid-West (9%) en Zuid-Oost (11%) is dit aandeel veel lager. Het aandeel vrijwilligers en mantelzorgers verschilt niet zoveel tussen de wijken in de kern Houten, behalve in het Centrum, daar zijn de percentages lager. In de kleine kernen en het buitengebied zijn de percentages vrijwilligers en mantelzorgers juist hoger dan gemiddeld. Daarnaast hebben inwoners hier meer dan gemiddeld aandacht voor hun burens.

Sinds 2014 is de mate van participatie in de gemeente in totaliteit nauwelijks veranderd. Bij inzoomen op de wijken blijkt dat de participatie in Houten Noord-Oost en met name ook in het Centrum is toegenomen (doordat hier zowel het percentage werkenden, vrijwilligers als mensen die aandacht hebben voor en hulp bieden aan de burens is toegenomen). In de kleine kernen en het buitengebied is de score voor participatie sinds 2017 afgenomen, vooral door een daling van het aandeel werkenden.

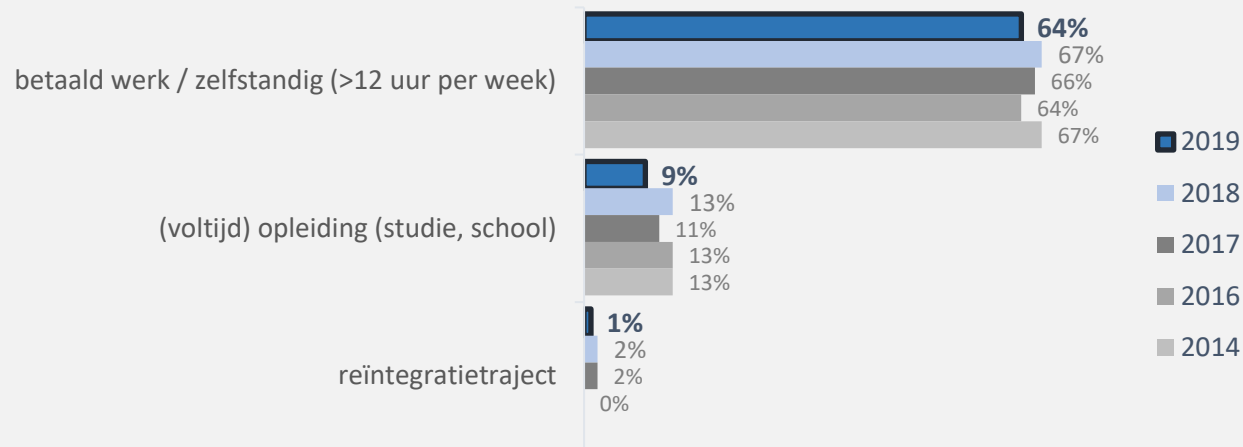
Economisch en sociaal actief, naar doelgroepen.

Het is relevant om na te gaan in hoeverre inwoners die niet (meer) economisch actief zijn wel op een andere manier participeren in de samenleving. Niet (meer) economisch actief betekent immers niet direct dat mensen niet meer actief zijn in de samenleving. Los van de participatiescore is daarom onderscheid gemaakt in 'economisch actief' en 'sociaal actief'. Economisch actief betekent in dit geval dat men een betaalde baan heeft, in een re-integratietraject zit of een opleiding / studie volgt. Bij de sociale activiteiten is hierbij niet alleen gekeken naar de criteria die de score voor participatie bepalen (zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg in de buurt en aan vrienden, hulp aan of aandacht voor burens, actief in een vereniging) maar ook naar mantelzorg aan familie en de inzet voor de (leefbaarheid in de) buurt.

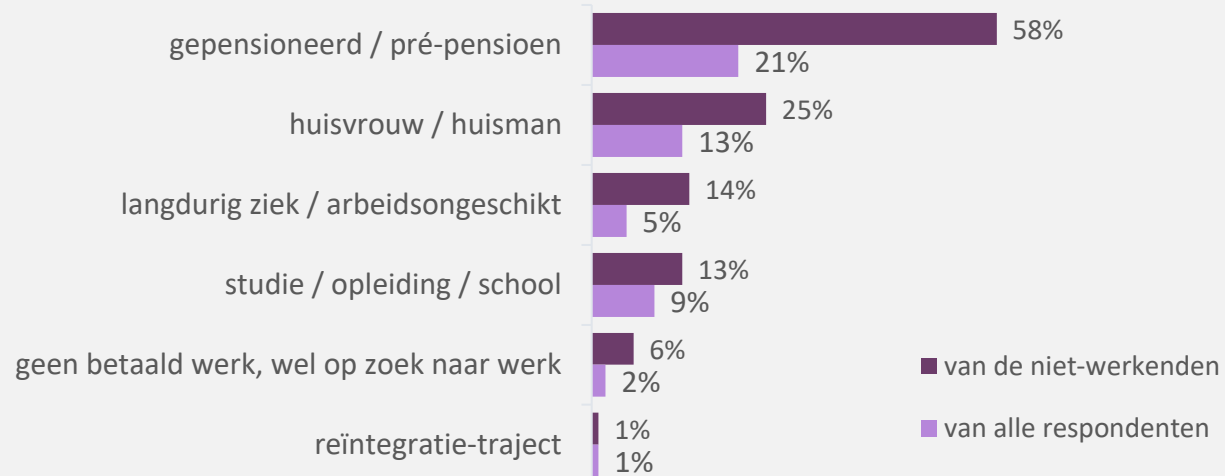
Ruim twee op de drie respondenten zijn volgens deze definitie economisch actief. Dat is iets minder dan in 2018 (76%). Vrijwel alle economisch actieve inwoners zijn ook sociaal actief. Ruim een kwart van de inwoners (28%) is niet (meer) economisch actief, maar wel sociaal actief op één of meer terreinen.

Het percentage economisch actieven is het grootst onder respondenten uit een gezin met thuiswonende kinderen, onder inwoners jonger dan 65 jaar en onder hoger opgeleiden. Ook een klein aandeel van de ouderen is nog economisch actief. De meeste inwoners die niet (meer) economisch actief zijn, zijn (nog) wel sociaal actief. Dat geldt, zij het in wat mindere mate, ook voor 65-plussers en 75-plussers. Deze uitkomsten lijken sterk op die van 2018.

Het percentage inwoners dat niet participeert (dat betekent niet economisch, noch sociaal actief), is klein (3%). Onder lager opgeleiden en 65-plussers is dit aandeel circa 10%, als ingezoomd wordt op de 75-plussers blijkt 18% niet (meer) actief.

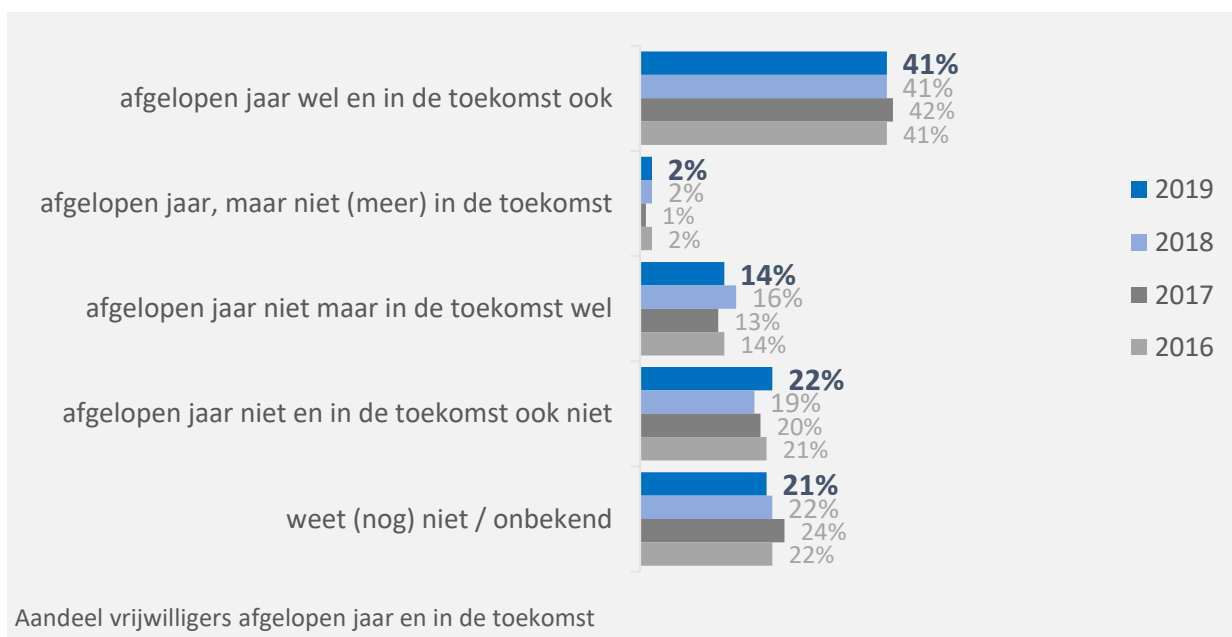
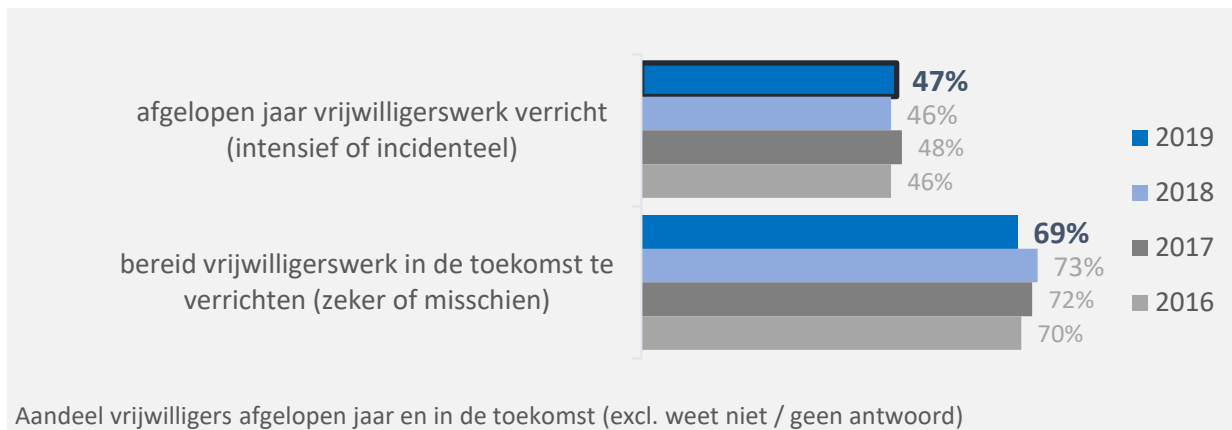

Twee op de drie respondenten (64%) hebben betaald werk (in loondienst of zelfstandig) voor tenminste 12 uur in de week. Circa één op de tien respondenten (9%) volgt een (voltijds) opleiding. Een klein percentage (1%) zit in een re-integratietraject (voor 2014 is dit niet bekend). Deze cijfers zijn veelal iets lager dan bij de vorige metingen. Daardoor is ook de score voor participatie iets lager dan voorheen.

Niet werkenden:

Meer dan één op de drie respondenten (36%) geeft aan niet (meer) te werken. Als op deze groep wordt ingezoomd is het merendeel van hen gepensioneerd (58% van de niet-werkenden, dat is 21% van alle respondenten), een kwart is huisvrouw/huisman (25%, ofwel 13% van alle respondenten), één op zeven is langdurig ziek of arbeidsongeschikt (14%, ofwel 5% van alle respondenten) en een zelfde aandeel volgt een opleiding (13%, ofwel 9% van alle respondenten). Van alle respondenten is 2% werkloos en op zoek naar een betaalde baan.

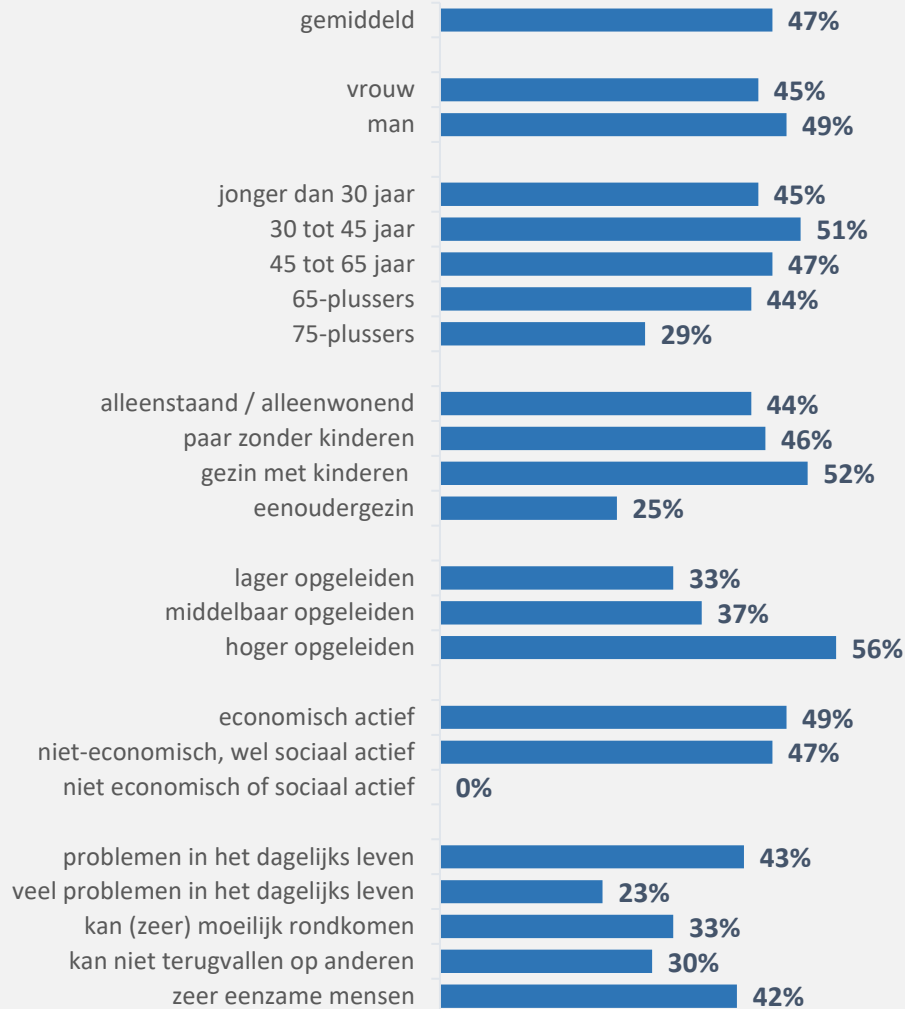
Bijna de helft (47%) van de inwoners van Houten doet vrijwilligerswerk, waarvan circa de helft (23%) intensief en de andere helft incidenteel (24%).

Op de vraag of men in de toekomst vrijwilligerswerk wil doen, geeft circa een vijfde (21%) aan dit (nog) niet te weten of geeft geen antwoord. Van de overige respondenten is 69% zeker (38%) of misschien (31%) bereid om vrijwilligerswerk te gaan of te blijven doen. De bereidheid hiertoe is onder 65-plussers lager, maar nog steeds wil iets meer dan de helft (56%) van hen vrijwilligerswerk doen in de toekomst. Ook onder lager opgeleiden is de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen lager (48%) dan gemiddeld.

Als wordt gekeken naar het vrijwilligers-potentieel dan zijn vier op de tien inwoners nu actief als vrijwilliger en ze willen dat in de toekomst ook blijven. Dat is de vaste kern. Het aantal 'afhakers' als het gaat om vrijwilligerswerk is heel beperkt (2%). Eén op de zeven inwoners is nu geen vrijwilliger maar is hier wel toe bereid (14%). Dat betekent dat in potentie meer dan de helft (55%) van de Houtenaren in de toekomst bereid is om vrijwilligerswerk te doen. Eén op de vijf inwoners (22%) doet geen vrijwilligerswerk en gaat dit ook niet doen in de toekomst. Daarnaast is er dus nog een aanzienlijke groep die het (nog) niet weet (21%).

Vergeleken met de twee voorgaande metingen is er niet veel veranderd als het gaat om de vrijwillige inzet en het potentieel voor de toekomst. De cijfers voor 2014 zijn op een iets ander manier gemeten en zijn daarom niet vergelijkbaar. Deze zijn daarom weggelaten.

Wie zijn de vrijwilligers?

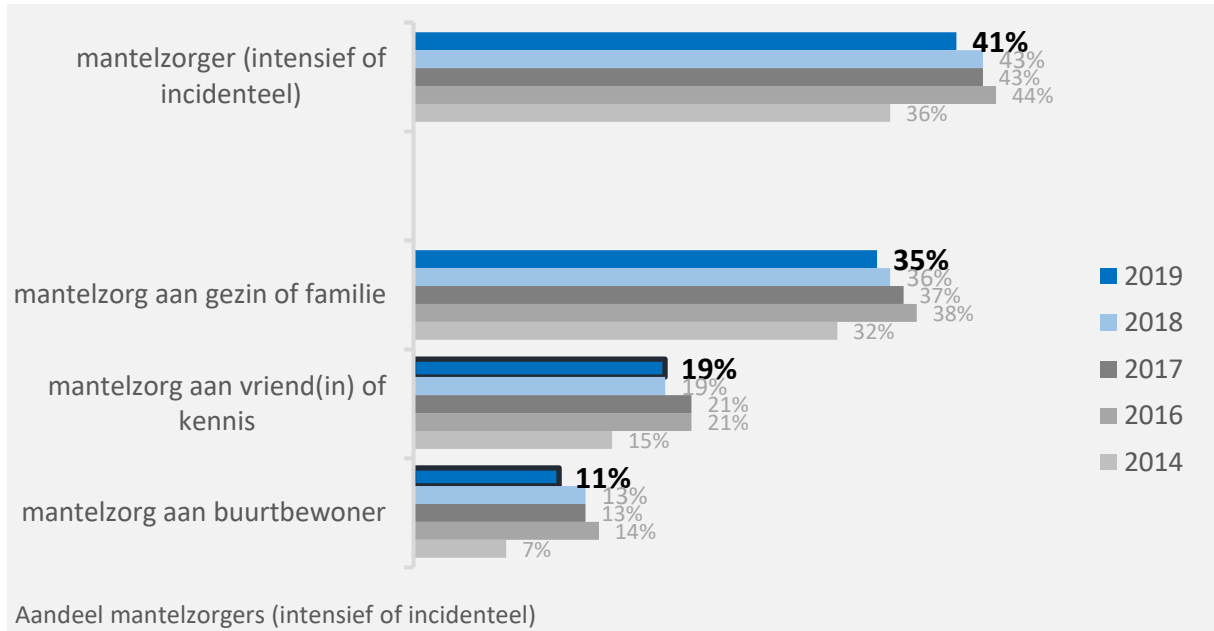
Aandeel respondenten dat vrijwilligerswerk heeft verricht (intensief of incidenteel).

Hoger opgeleiden verrichten vaker vrijwilligerswerk (56%, waarvan 27% intensief) dan lager opgeleiden (33% waarvan 13% intensief). Ook zijn het vaker inwoners die deel uitmaken van een gezin met kinderen (52% waarvan 25% intensief). Het aandeel vrijwilligers in éénoudergezinnen is dit jaar veel lager (25%) dan vorig jaar. De kleine absolute aantallen (met name in 2018) kunnen de reden zijn voor het relatief grote verschil. Dat geldt ook voor de 75-plussers, waar het percentage actieve vrijwilligers (29%) nu veel lager ligt dan vorig jaar (41%). Inwoners die niet (meer) economisch actief zijn maar wel sociaal actief, zetten zich ongeveer net zo vaak in als vrijwilliger (47%) dan mensen die wel economisch actief zijn (49%).

Het hebben van één of meer problemen in het dagelijks leven lijkt niet van grote invloed op de inzet als vrijwilliger (43%). Dit gaat pas een rol spelen als men op één of meer aspecten *veel* problemen ervaart (23%). Het percentage vrijwilligers is ook aanzienlijk lager onder inwoners die moeite hebben om rond te komen (33%).

In de kleine kernen het Buitengebied (55%) is het percentage vrijwilligers groter dan in de kern Houten. Met name in Zuid-Oost (40%) en in het Centrum (37%) is het aandeel vrijwilligers wat lager dan gemiddeld, in Noord-Oost (45%), Noord-West (48%) en Zuid-West (50%) ligt het percentage vrijwilligers rond of iets boven het gemiddelde. Vergelijken met 2017 is het percentage vrijwilligers in het Centrum en Zuid-West toegenomen en in Zuid-Oost iets afgenomen.

Ook als wordt gekeken naar de bereidheid om in de toekomst vrijwilligerswerk te (blijven) doen springen de hoger opgeleiden (77%), de inwoners van 18 tot 30 (82%) en 30 tot 45 jaar (76%), mensen die economisch actief zijn (75%) en de inwoners uit huishoudens met kinderen (74%) er positief uit in vergelijking met het gemiddelde (70%).

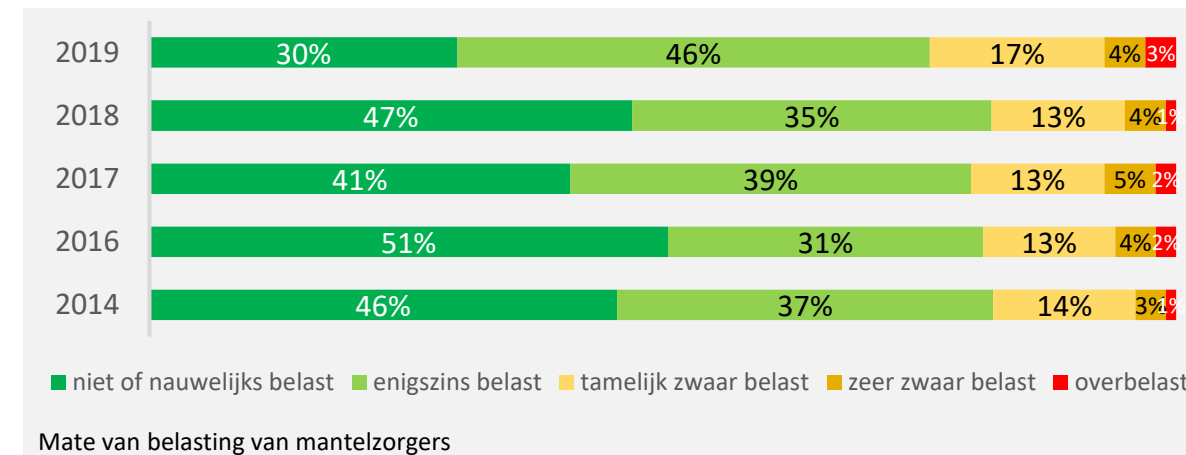

Vier op de tien Houtenaren (41%) verlenen mantelzorg, intensief (20%) of incidenteel (21%). De meeste mantelzorg komt terecht bij familie van de mantelzorger: één op de drie inwoners (35%) geeft mantelzorg aan iemand uit het gezin of familie. Daarnaast geeft één op de vijf mantelzorg aan een vriend, vriendin of kennis (19%) en ook aan buurtbewoners wordt mantelzorg gegeven (11%). Mantelzorg aan het gezin of aan familie is veel vaker intensief (18%) dan aan vrienden (4%) of burens (1%). Het aandeel mantelzorgers daalt licht sinds 2016.

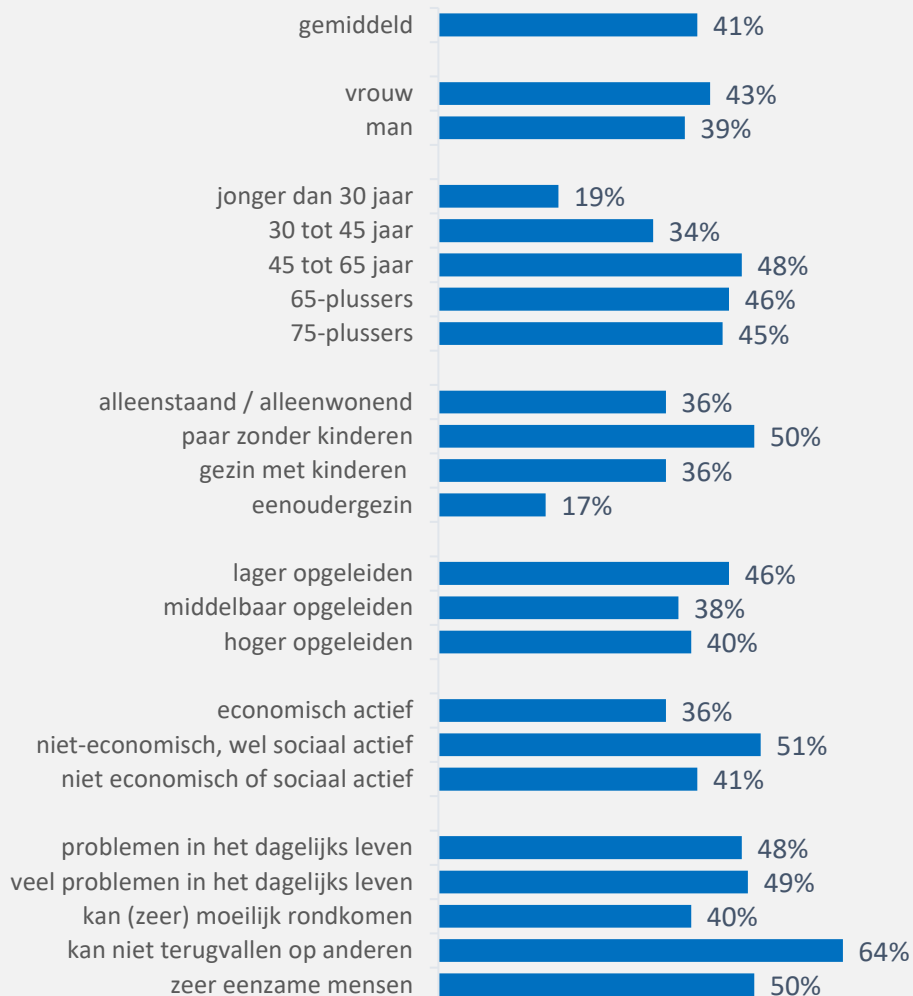
Veel mensen waaraan men mantelzorg verleent wonen in de buurt (36%) of elders in de gemeente Houten (29%), maar bijna de helft (45%) woont buiten Houten. Dat was in 2018 ook het geval (47%).

Bijna de helft (47%) van de mantelzorgers doet dit al minimaal een half jaar, 11% is 3 tot 6 maanden mantelzorger en 42% korter dan 3 maanden. Het merendeel (58%) is per week maximaal 4 uur bezig met mantelzorg, één op de vijf (21%) 4 tot 8 uur per week en eveneens 21% meer dan 8 uur, waarvan 12% meer dan 16 uur. Er is een verband tussen de duur en de intensiteit van de mantelzorg: de meeste mantelzorgers die zeer intensief (meer dan 16 uur) mantelzorg geven, doen dit al meer dan 6 maanden (77%).

Zeven op de tien mantelzorgers ervaren enige vorm van belasting. Voor 30% is de mantelzorg niet of nauwelijks belastend. De cijfers wijzen op een toename van de belasting ten opzichte van voorgaande jaren. Een groot deel van de mantelzorgers (46%) kenschetst de zorg als enigszins belastend. Eén op de vijf mantelzorgers (21%) ervaart de mantelzorg als tamelijk (17%) of zeer zwaar belastend (4%) en 3% voelt zich zelfs overbelast. De belasting van mantelzorgers is groter als men al langere tijd (>6 maanden) (11% is zeer zwaar of overbelast) en/of meer dan 8 uren per week (21%) mantelzorg geeft.

Wie zijn de mantelzorgers?

Aandeel respondenten dat mantelzorg verleent, naar doelgroepen.

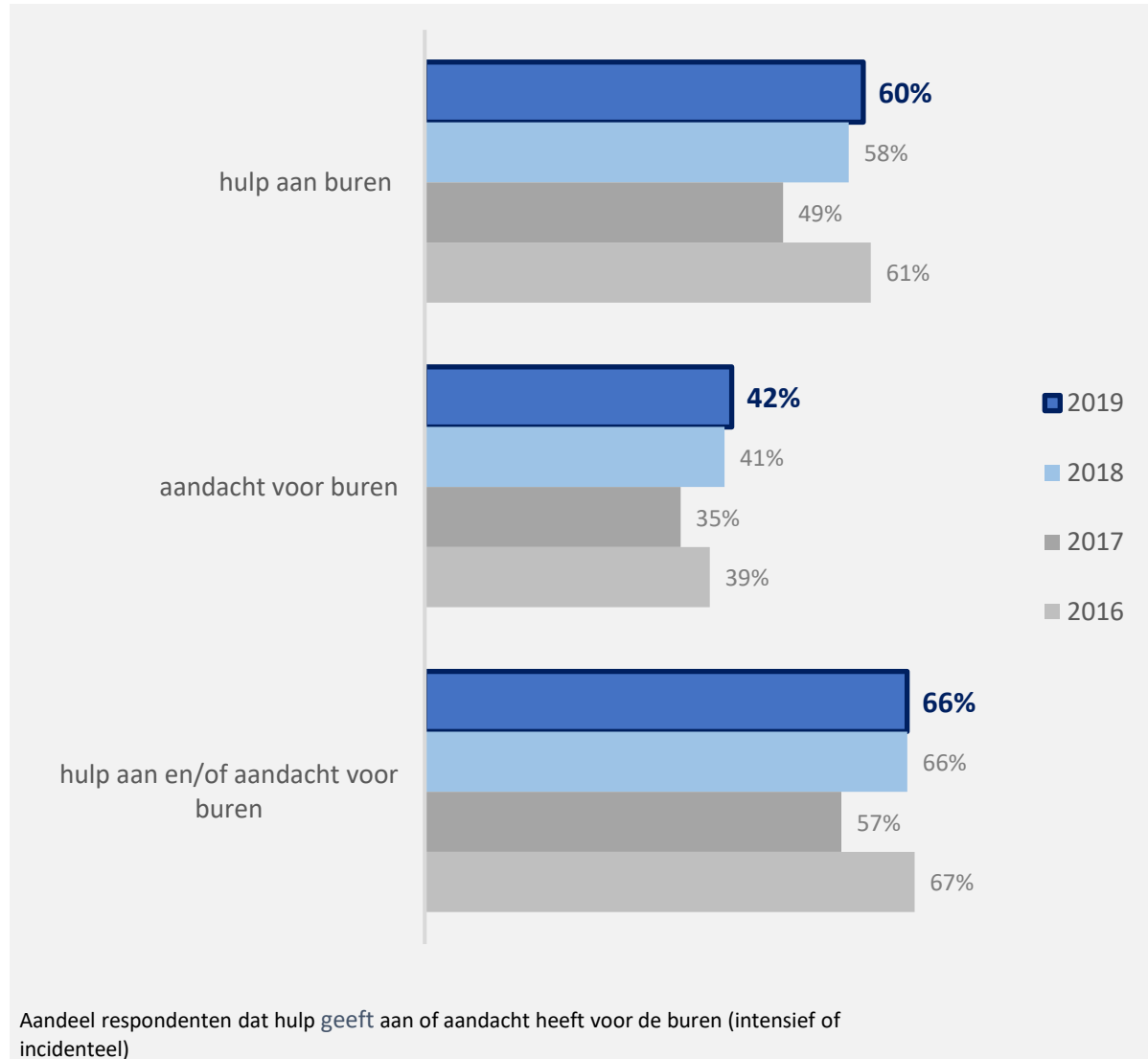
Mantelzorg wordt iets vaker gedaan door vrouwen (43%) dan door mannen (39%). Anders dan bij vrijwilligerswerk verlenen lager opgeleiden meer mantelzorg (46%) dan middelbaar (38%) en hoger opgeleiden (40%). Ook inwoners van 45 tot 65 jaar (48%) en stellen zonder kinderen (50%) verlenen meer mantelzorg dan gemiddeld. In mindere mate geldt dat ook voor 65-plussers (46%) en 75-plussers (45%).

Opmerkelijk is dat mensen die niet op anderen kunnen terugvallen in verhouding veel mantelzorg verlenen (64%). Ook mensen die eenzaam zijn en/of te maken hebben met één of meer problemen in het dagelijks leven verlenen tenminste evenveel maar vaker meer mantelzorg dan gemiddeld. Vaak gaat het hierbij om ouderen die zorgen voor hun partner. Het inkomen is als het om mantelzorg gaat geen factor die van invloed is: onder mensen die moeilijk rond kunnen komen ligt het percentage mantelzorgers rond het gemiddelde.

Het percentage mantelzorgers verschilt niet zoveel tussen de wijken. In de kleine kernen en het buitengebied is het aandeel mantelzorgers het hoogst (47%), in de andere wijken ligt het percentage tussen 38% en 44%. In het Centrum is dit aandeel wel lager (33%) dan gemiddeld in Houten.

Hulp aan en/of aandacht voor de buren

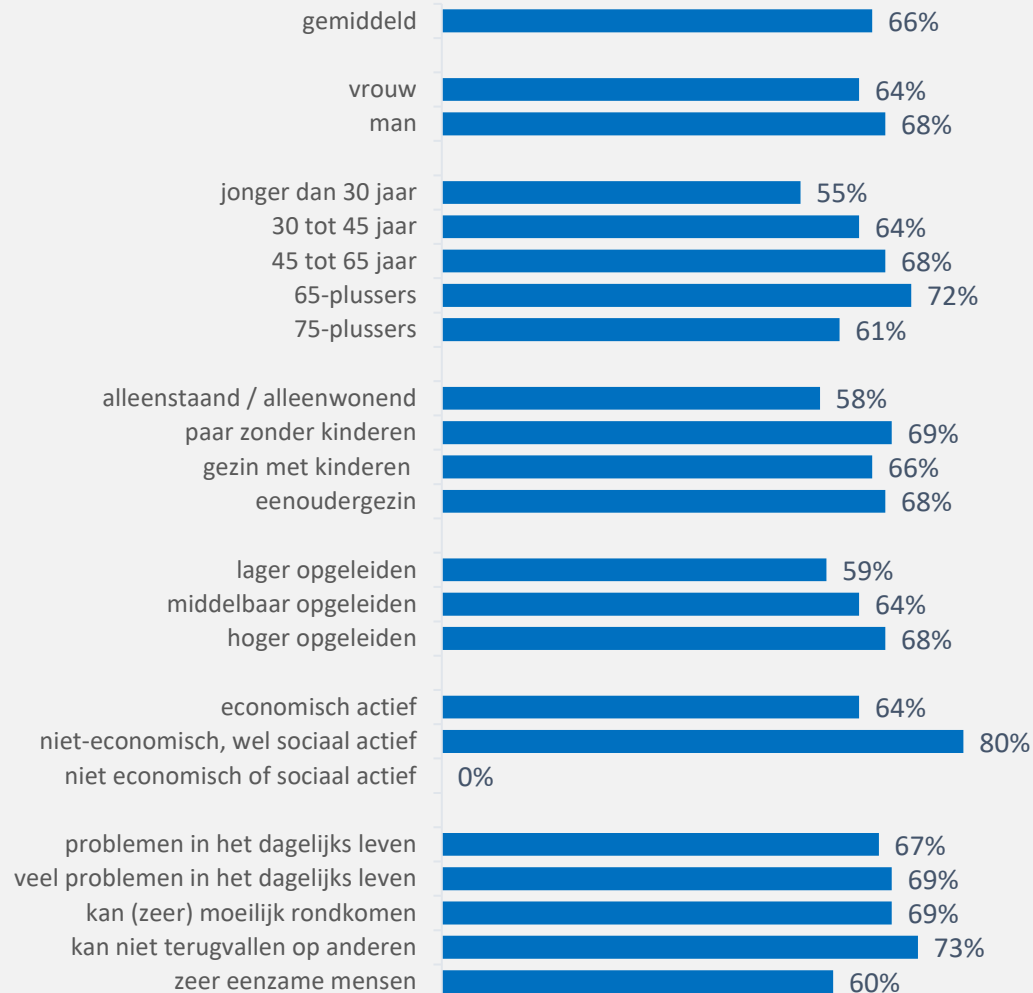

Zes op de tien Houtenaren (60%) hebben het afgelopen jaar wel eens hulp geboden aan buren, bijvoorbeeld door te klussen of boodschappen te doen. Ruim vier op de tien (42%) inwoners hebben (ook) aandacht gehad voor buren in een zorgwekkende situatie, als er bijvoorbeeld sprake is van eenzaamheid, zelfverwaarlozing of een andere probleemsituatie. Het gaat hierbij voornamelijk om incidentele hulp (54%) of incidentele aandacht (36%). Het aandeel intensief is bij beide vormen van inzet voor buren circa 5%. Dat was in 2018 ook zo.

Bij elkaar genomen hebben twee op de drie inwoners (66%) van Houten wel eens aandacht voor hun buren in een zorgwekkende situatie en/of hulp geboden aan de buren.

De cijfers lijken op die van 2018 en 2016. In 2017 was het aandeel inwoners dat hulp of aandacht had voor buren lager. Hoe dat komt is niet precies duidelijk. De uitkomsten van de pilotmeting van 2014 zijn op een andere manier berekend en daarom niet vergelijkbaar. Ze zijn daarom weggelaten.

Wie bieden hulp aan en/of hebben aandacht voor buren?

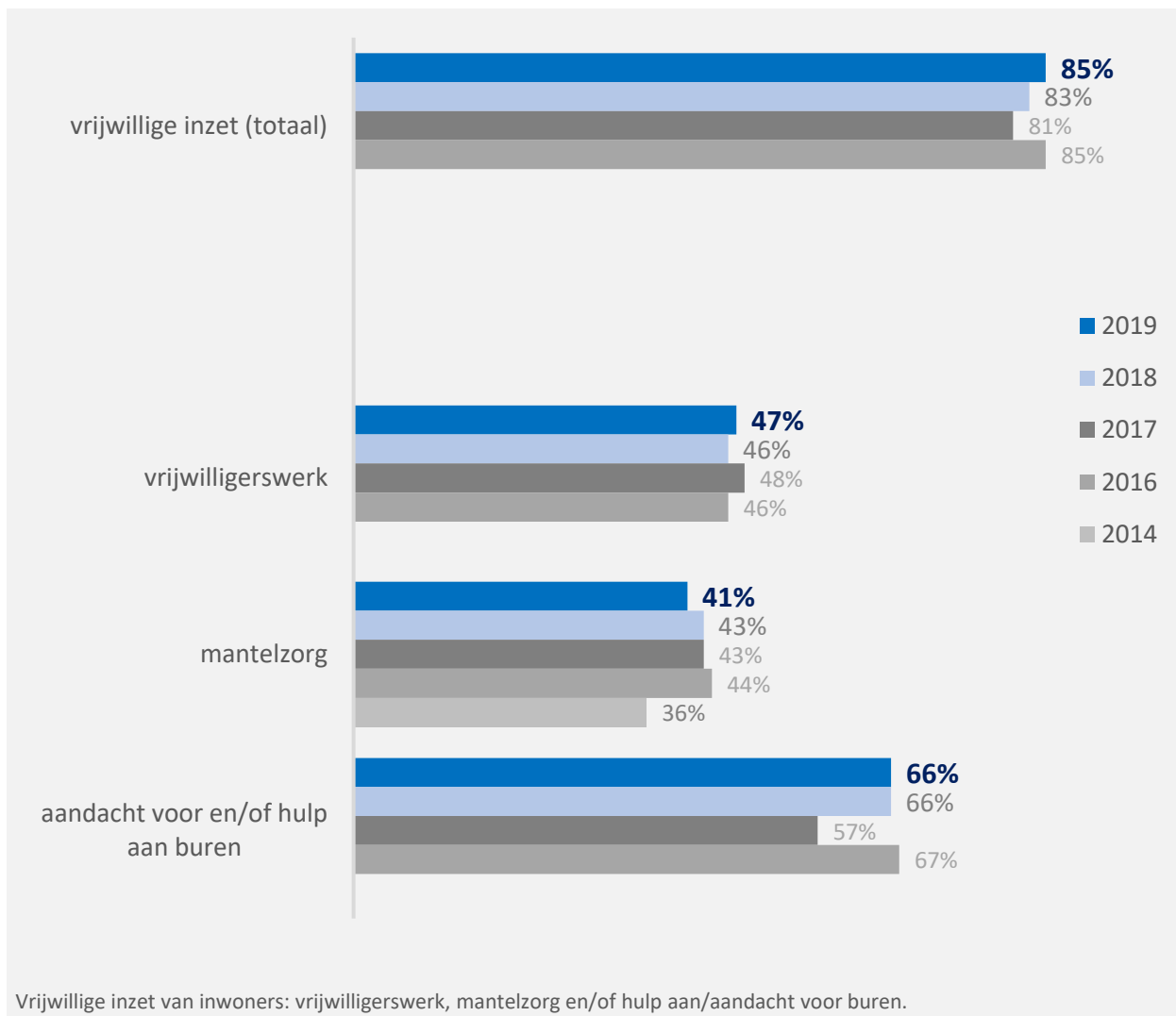
Aandeel respondenten dat burenhulp aanbiedt of aandacht heeft voor buren, naar doelgroepen.

Inwoners van 45 jaar of ouder hebben meer dan gemiddeld aandacht voor buren of bieden hulp aan hen. Circa 70% van hen zet zich hiervoor in. Inwoners tot 30 jaar hebben minder aandacht voor hun buren of bieden minder vaak hulp (55%). Dat geldt ook voor alleenstaanden (58%).

Bij het opleidingsniveau valt op dat bij lager opgeleiden de nadruk meer ligt op het hebben van aandacht voor buren en bij hoger opgeleiden meer op het bieden van hulp. Inwoners die onvoldoende mensen hebben om op terug te vallen in geval van problemen zetten zich opvallend genoeg zelf wel meer dan gemiddeld in voor hun buren. Ook als men zelf problemen ondervindt in het dagelijks leven of moeilijk kan rondkomen betekent dat niet dat men geen aandacht heeft voor de buren.

Inwoners van de kleine kernen en het buitengebied hebben meer aandacht voor hun buren (73%) dan de inwoners van de kern Houten. In de wijken van de kern Houten schommelen de percentages rond het gemiddelde (tussen 64% en 68%). Het Centrum scoort het laagst, maar ook hier geeft 63% aan wel eens de buren te helpen of dat hun aandacht naar hen uitgaat.

Vrijwillige inzet van inwoners (totaal)

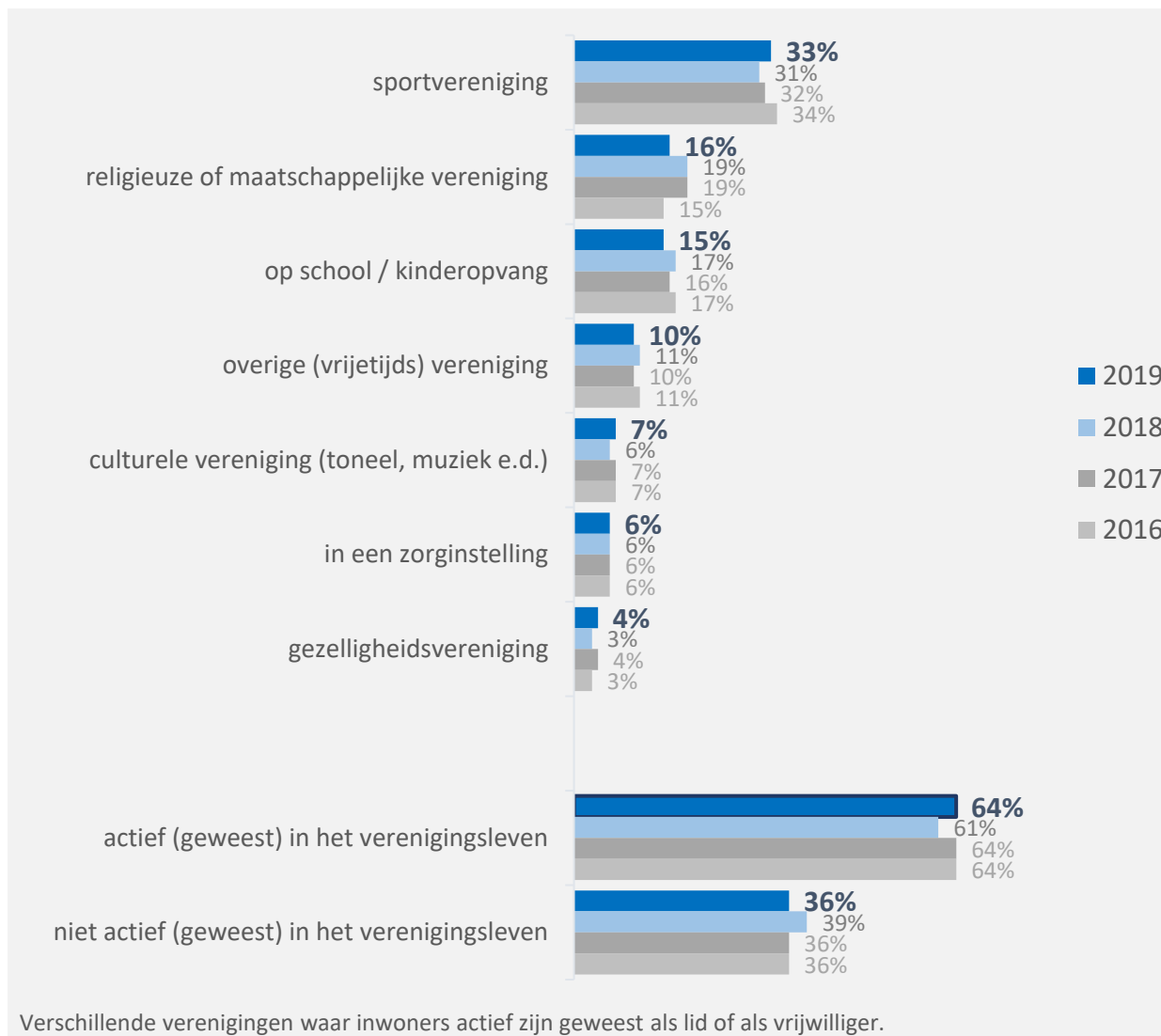
Het is relevant om na te gaan hoeveel inwoners zich op een of andere manier vrijwillig en belangeloos inzetten voor anderen. Naast vrijwilligers gaat het dan ook om mantelzorgers (aan familie, vrienden en/of burenen) en om mensen die intensief of incidenteel hulp bieden aan de burenen of aandacht hebben voor de burenen in een zorgwekkende situatie.

Bijna de helft (47%) van de Houtenaren zet zich intensief of incidenteel in als vrijwilliger en ook verlenen twee op de vijf inwoners (41%) intensief of incidenteel mantelzorg. Twee op de drie inwoners (66%) hebben in meer of mindere mate aandacht voor of bieden hulp aan hun burenen.

Als het vrijwilligerswerk, mantelzorg en de hulp aan en aandacht voor burenen bij elkaar worden genomen, dan is 85% van de inwoners op één of andere manier actief (intensief of incidenteel) betrokken bij wat we noemen 'vrijwillige inzet' voor de samenleving. Daarvan is de helft (42%) op één of meer terreinen *intensief* betrokken.

Vergeleken met de vorige metingen zijn de veranderingen beperkt. Het totaal aandeel inwoners dat intensief betrokken is, neemt geleidelijk aan iets toe. Het aandeel vrijwilligers is een fractie hoger dan in 2018. Het aandeel mantelzorgers juist iets lager. Het percentage dat aandacht heeft voor de burenen en/of hun hulp biedt blijft gelijk. In 2017 was dit percentage lager.

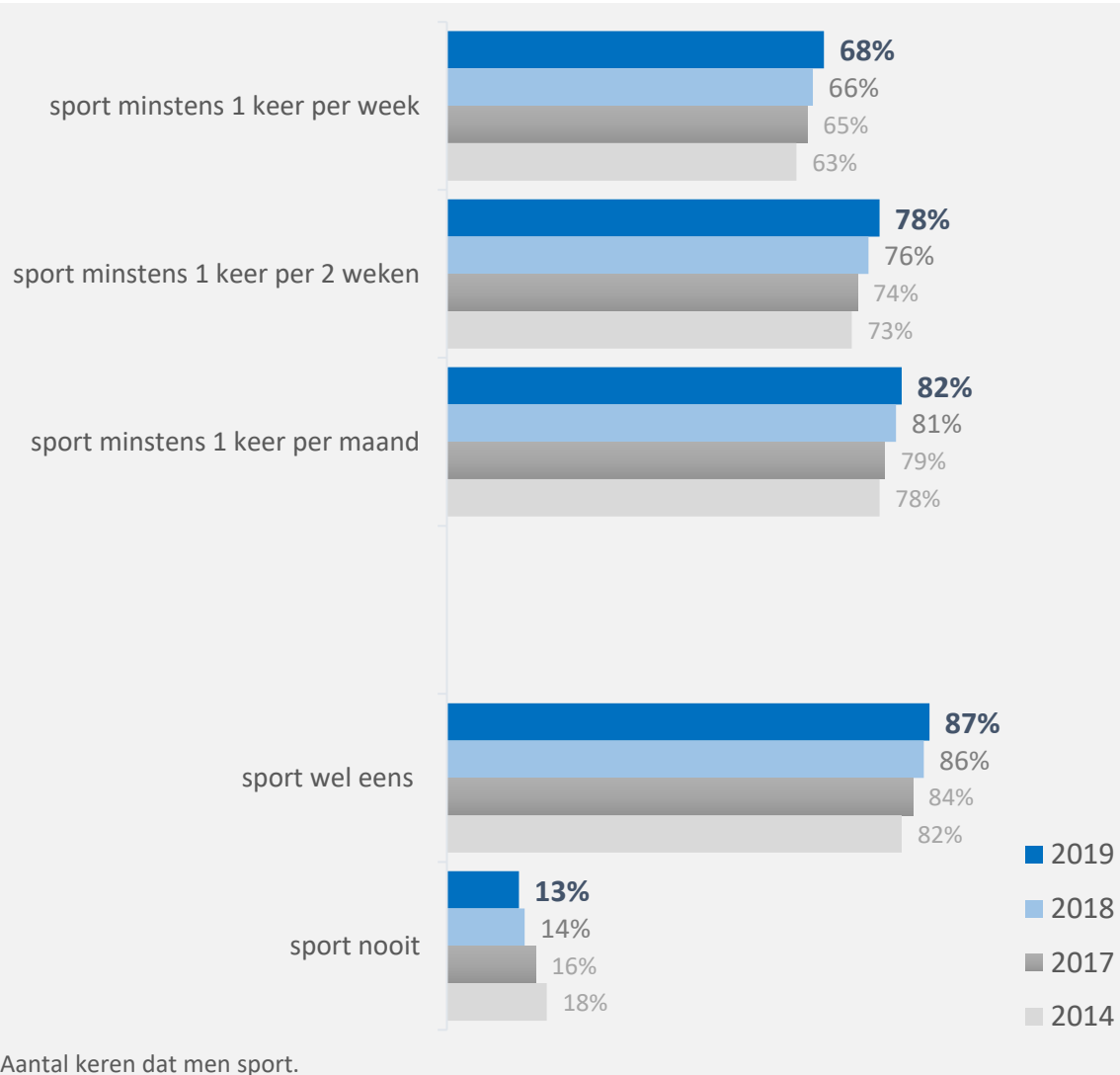
De cijfers van 2014 laten zich lastiger vergelijken door definitieaanpassingen vanaf 2016 en zijn daarom weggelaten. Alleen bij mantelzorg blijkt sprake van een toename tussen 2014 en de metingen daarna.

Bijna twee op de drie Houtenaren (64%) zijn het afgelopen jaar actief geweest in één of meer verenigingen (als lid of als vrijwilliger). Bijna een derde (36%) was niet actief. De cijfers zijn gelijk aan die van 2017 en 2016. In 2018 was het aandeel 'actief' iets lager (61%). Jongeren tot 30 jaar (77%), 30 tot 45 jarigen (72%), mensen uit gezinnen met kinderen (74%) en hoger opgeleiden (69%) zijn meer dan gemiddeld actief in een vereniging of organisatie. Dat geldt ook voor inwoners van Houten Zuid-West (73%) en het buitengebied (70%). In Houten Zuid-Oost (58%), Noord-Oost (56%) en het Centrum (55%) is het aandeel actieven in het verenigingsleven lager.

Net als bij de vorige metingen worden sportverenigingen veruit het meest genoemd: één op de drie inwoners (33%) is actief (geweest) bij een sportvereniging. De top drie van verenigingen of organisaties waarin men het meest actief is wordt gecompleteerd door religieuze of maatschappelijke verenigingen (16%) en het onderwijs (15%). De belangstelling voor deze organisaties is iets lager dan de afgelopen jaren, maar op hoofdlijnen is sinds 2016 niet veel veranderd als het gaat om actieve deelname in verenigingen of organisaties. De cijfers voor 2014 laten zich niet goed vergelijken omdat toen minder antwoordcategorieën zijn genoemd. Deze zijn daarom weggelaten.

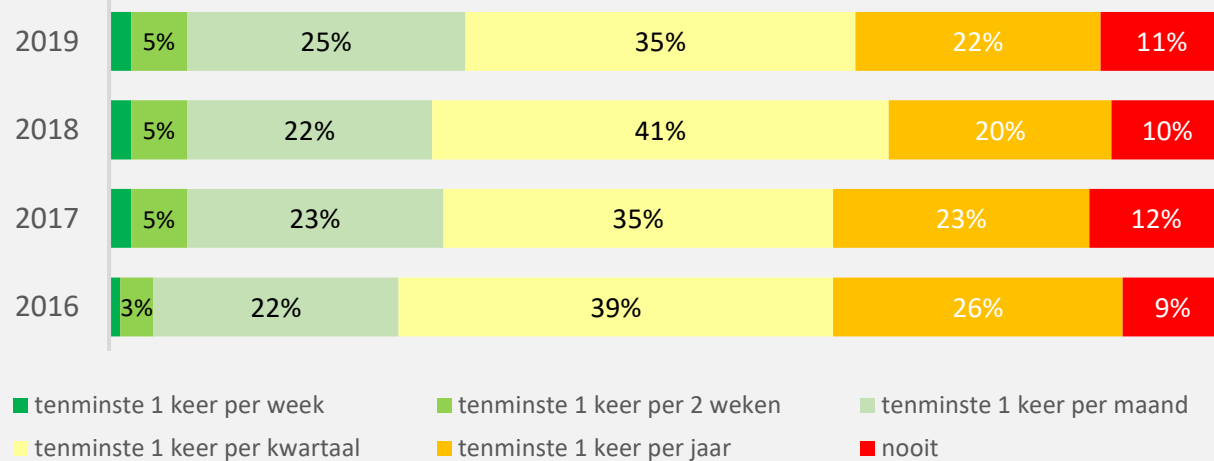
Hoger opgeleiden zijn meer dan gemiddeld actief bij een sportvereniging (38%; 22% bij lager opgeleiden) en in het onderwijs (resp. 17% en 7%). Jongeren tot 30 jaar (49%) en mannen (38%) zijn eveneens vaker actief in een sportvereniging. Ouderen zijn minder actief bij een sportvereniging, maar dit is toch nog 18%. Zij zijn echter vaker actief in een gezelligheidsvereniging (7%, gemiddeld 4%) of een andere vrijetijdsvereniging (15%, gemiddeld 10%).

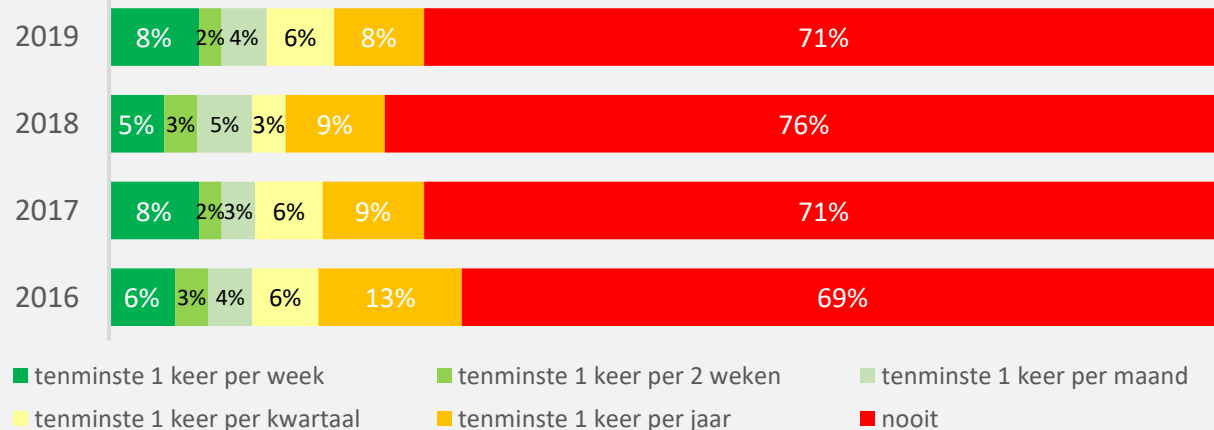
Meer dan twee op de drie Houtenaren zijn actieve sporters, dat wil zeggen dat zij minimaal 1 keer per week sporten (68%). De meeste actieve (=wekelijkse) sporters doen dit ongeorganiseerd (39%), daarnaast sport een kwart wekelijks als lid van een sportvereniging (25%) en ook bezoekt ruim een kwart (27%) minimaal wekelijks (ook) een sportschool of fitnessCentrum. Als ook de minder actieve sporters worden meegeteld, doet 87% van alle inwoners wel eens aan sport: 82% sport tenminste maandelijks en meer dan driekwart (78%) tenminste één keer per twee weken. Eén op de zeven inwoners (13%) sport nooit.

Onder lager opgeleiden (30%), 65-plussers (22%) en 75-plussers (35%) is het aandeel niet-sporters veel hoger dan gemiddeld. Onder inwoners tot 30 jaar is het aandeel niet-sporters met 9% het laagst. Hoger opgeleiden sporten ook vaker tenminste wekelijks (73%) dan lager opgeleiden (54%). Veel ouderen sporten echter nog wel en de ouderen die dat doen, sporten ook regelmatig (veelal wekelijks): van de 65-plussers sport 63% wekelijks, van de 75-plussers is dat nog 52%. Ouderen sporten vaker dan gemiddeld ongeorganiseerd (55% in totaal, 41% wekelijks) en bij een sportschool of fitnesscentrum (29% in totaal, 22% wekelijks) en veel minder vaak als lid van een vereniging (21% in totaal, 16% wekelijks).

Vergeleken met voorgaande jaren neemt de frequentie van sporten geleidelijk aan toe (het percentage wekelijkse sporters nam toe van 63% in 2014 naar 68% nu) en daalt het aandeel inwoners dat nooit sport (van 18% naar 13%). In 2016 is deze vraag niet in de enquête opgenomen geweest.

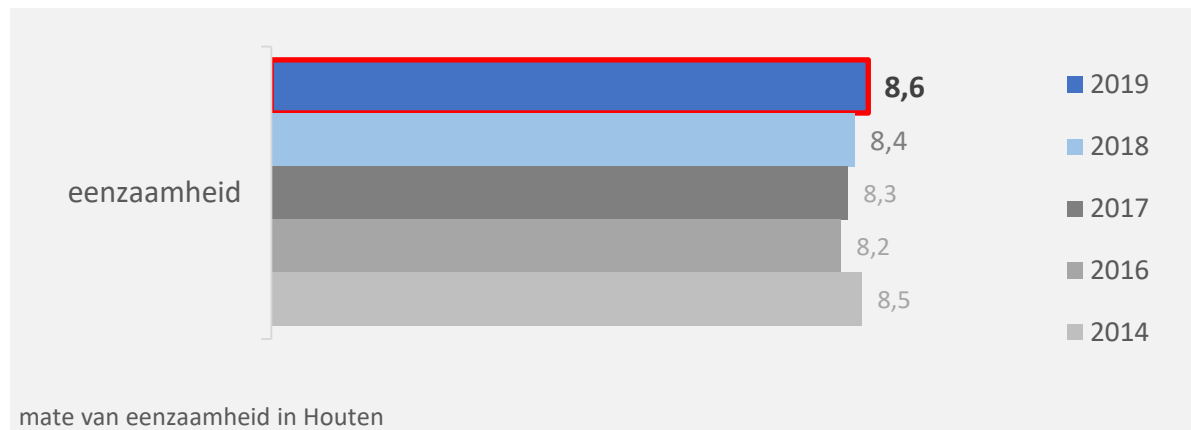
Aandeel respondenten dat culturele uitstapjes maakt.

Aandeel dat in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten heeft gedaan in georganiseerd verband.

Circa één op de drie inwoners van de gemeente Houten (32%) maken ten minste één keer per maand culturele uitstapjes. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het bezoeken van een toneel- of dansvoorstelling, film, concert, museum, etc. Eén op de tien inwoners (11%) doet dit echter nooit. Onder lager opgeleiden ligt dit laatste percentage veel hoger (26%), bij hoger opgeleiden juist veel lager (6%). Ook 65-plussers maken minder vaak culturele uitstapjes: 22% geeft aan dit nooit te doen.

Circa één op de zeven inwoners (14%) doet ten minste één keer per maand mee aan kunstzinnige activiteiten in georganiseerd verband, bijvoorbeeld als lid van een vereniging of door het volgen van een cursus. Daarbij kan gedacht worden aan activiteiten op het gebied van toneel, dans, film/fotografie, muziek, beeldende kunst, etc. Zeven op de tien inwoners (71%) doen dit nooit. De deelname aan kunstzinnige activiteiten neemt in vergelijking met 2018 weer iets toe.

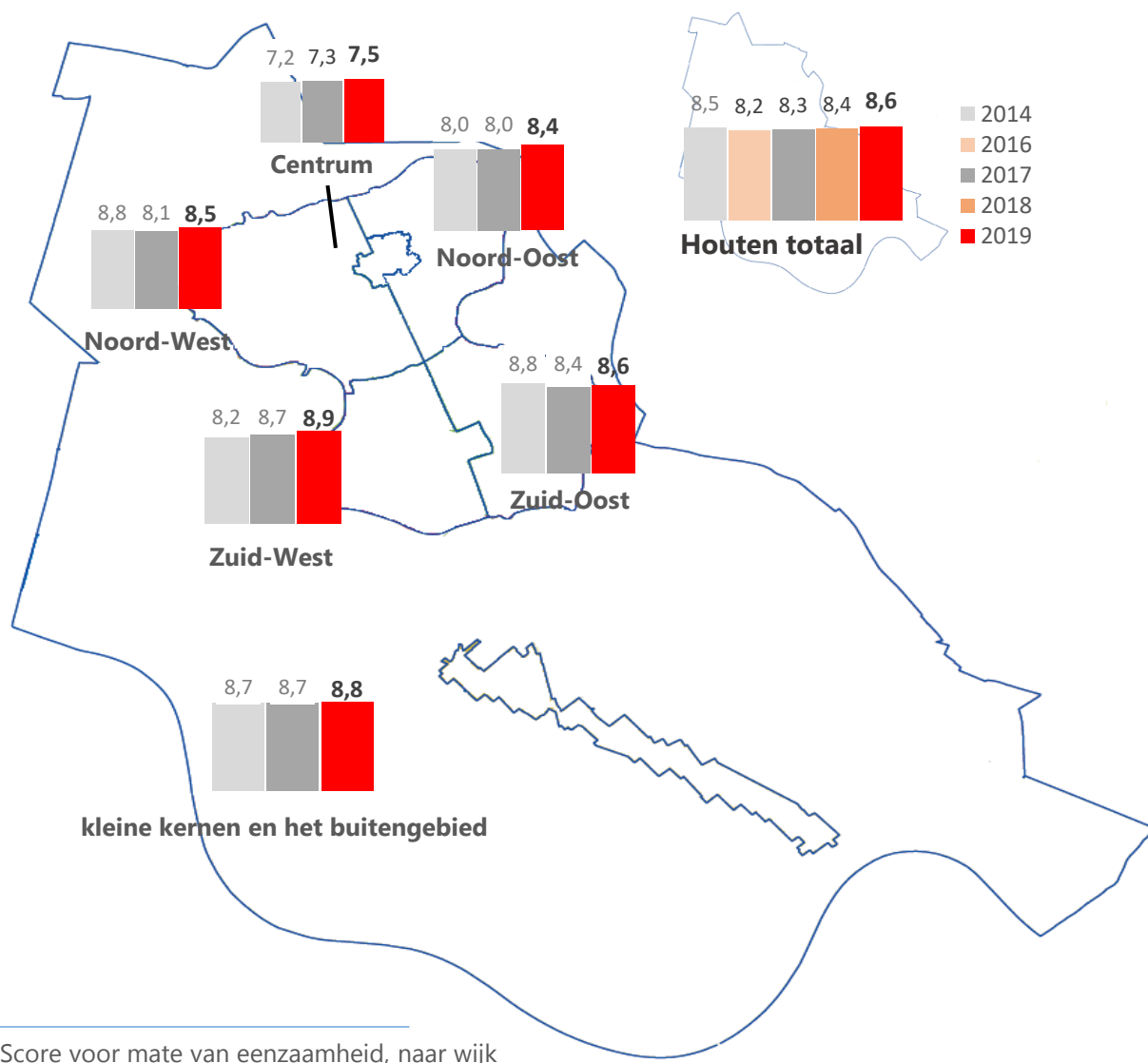
De component 'mate van eenzaamheid' heeft betrekking op de mate waarin mensen terug kunnen vallen op anderen, zich met anderen verbonden voelen en de mate waarin zij zich alleen voelen. Op basis van het model van Giersveld-De Jong is een aantal (6) beproefde stellingen voorgelegd, die inzicht geven in de mate waarin mensen zich verbonden voelen met anderen en is een score berekend. De score voor de mate van eenzaamheid loopt van 'slecht' naar 'goed', dus: hoe hoger de waarde, des te minder er sprake is van eenzaamheid.

De gemiddelde score voor de mate van eenzaamheid in de gemeente Houten is 8,6. Na de daling van 2014 naar 2016 is er sinds 2016 elk jaar sprake van een lichte stijging van de score. Dit betekent dat het aandeel inwoners dat eenzaam is licht afneemt en zich weer op het niveau van 2014 bevindt.

Uit de antwoorden op de stellingen kan worden afgeleid dat circa 4% van de Houtenaren zich zeer eenzaam voelt (dit zijn bewoners die bij minimaal 5 van de 6 stellingen hebben aangegeven dat ze zich vaak of soms eenzaam voelen). Dit aandeel is gelijk aan 2018 en iets lager dan de jaren daarvoor (2017: 6%, 2016: 7%, 2014: 5%).

Mate van eenzaamheid naar wijk

De mate van eenzaamheid per wijk verschilt enigszins: in Houten Noord-Oost (8,4), Noord-West (8,5) en Zuid-Oost (8,6) ligt de score op of iets onder het gemiddelde, in Houten Zuid-West (8,9) en de kleine kernen en het buitengebied (8,8) is de score juist iets hoger dan gemiddeld. Het Centrum laat duidelijk een lagere score zien (7,5), wat betekent dat in dit gebied meer eenzaamheid voorkomt dan gemiddeld in Houten. De iets lagere score in Houten Noord-Oost kan vooral worden toegeschreven aan de lagere score in het Centrum.

Bij de vorige metingen scoorden het Centrum en Houten Noord-Oost ook lager dan gemiddeld. In 2014 waren de verschillen met het totaalbeeld voor Houten echter groter dan nu. Ook de scores in Zuid-West en Zuid-Oost zijn sinds 2017 toegenomen, wat betekent dat hier minder mensen eenzaam zijn. Opvallend is het herstel in Noord-West: de eenzaamheidsscore beweegt hier na een dip in 2017 weer enigszins richting het goede cijfer van 2014.

Inwoners van het buitengebied hebben meer dan gemiddeld mensen om zich heen op terug te kunnen vallen (91% t.o.v. 85% gemiddeld), mensen die ze volledig vertrouwen (85% t.o.v. 80% gemiddeld) en hebben vaker voldoende mensen met wie zij zich nauw verbonden voelen in hun omgeving (89% t.o.v. 85% gemiddeld). Met name in het Centrum (resp. 76%, 66%, 74%) maar ook in Noord-West (resp. 82%, 76%, 82%) is dat minder dan gemiddeld.

Score voor mate van eenzaamheid, naar wijk

Wie zijn er eenzaam?

Score van mate van eenzaamheid, naar doelgroepen.

Alleenstaanden/alleenwonenden (score 7,3) voelen zich vaker eenzaam dan mensen met een partner (8,6) of een gezin (9,0). Dit geldt ook voor alleenstaande ouders (7,5).

De invloed van leeftijd op de mate van eenzaamheid is beperkt. Onder 65-plussers is de score wel iets lager (8,4) dan gemiddeld en dat geldt nog sterker voor 75-plussers (7,9). Vooral ouderen waarvan de partner wegvalt zijn kwetsbaar in dit opzicht. Ook naar opleidingsniveau zijn de verschillen beperkt.

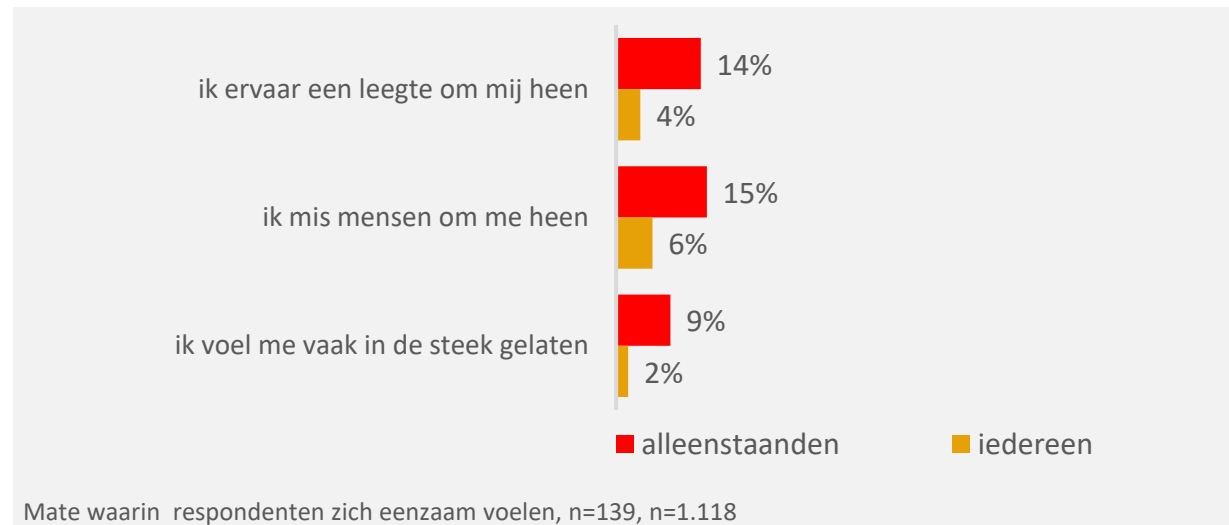
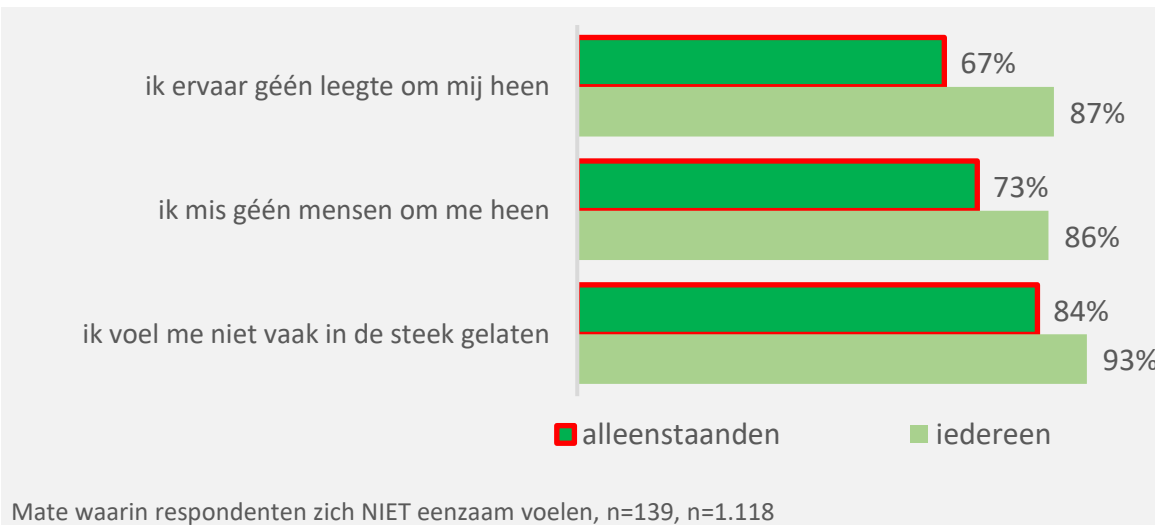
Mensen die noch economisch, noch sociaal actief zijn, laten een iets lagere score zien (8,1). Dat geldt ook voor mensen die in het dagelijks leven één of meer problemen ervaren (7,6). Voor mensen die moeilijk kunnen rondkomen is de score wel fors lager (6,1) dan gemiddeld. Zij voelen zich vaker eenzaam. Dat geeft aan dat er een relatie bestaat tussen de financiële zelfredzaamheid en de mate van eenzaamheid.

Er bestaat ook een relatie tussen de mate van zelfredzaamheid en de mate van eenzaamheid. Mensen zonder problemen in het dagelijks leven scoren een 9,1 op mate van eenzaamheid, mensen met één of meer problemen 7,6 en als men veel problemen ervaart in het dagelijks leven daalt de score naar 6,5. Ook bij mensen die niemand hebben om op terug te vallen als ze zorg of hulp nodig hebben is eenzaamheid een issue, getuige de lage score voor deze groep inwoners (6,1).

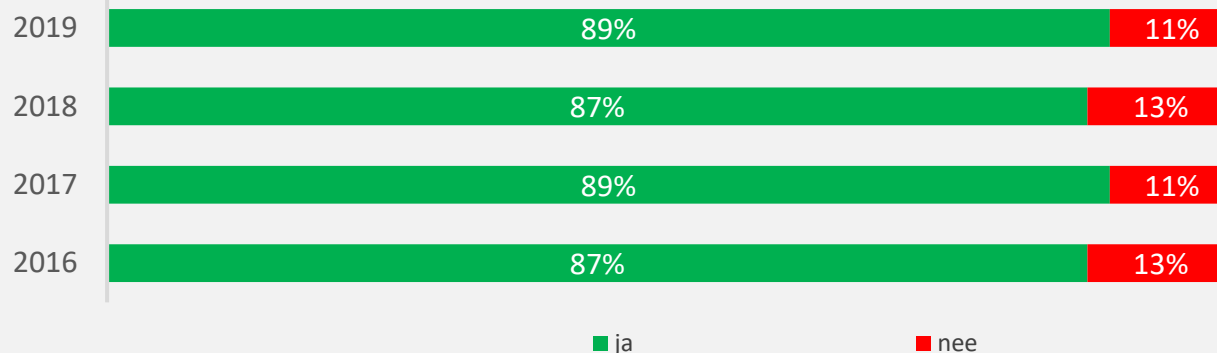

Bijna negen op de tien Houtenaren hebben genoeg mensen om zich heen op wie men kan terugvallen in geval van narigheid (85%, 4% niet) en met wie men zich nauw verbonden voelt (84%, 5% niet). Circa acht op de tien inwoners vinden (ook) dat ze veel mensen om zich heen hebben die ze volledig kunnen vertrouwen (79%, 5% niet). Verder geven de meeste inwoners aan zich dat ze zich niet vaak in de steek gelaten voelen (93%, 2% vindt van wel), geen leegte ervaren (87%, 4% wel) en geen mensen om zich heen te missen (86%, 6% wel).

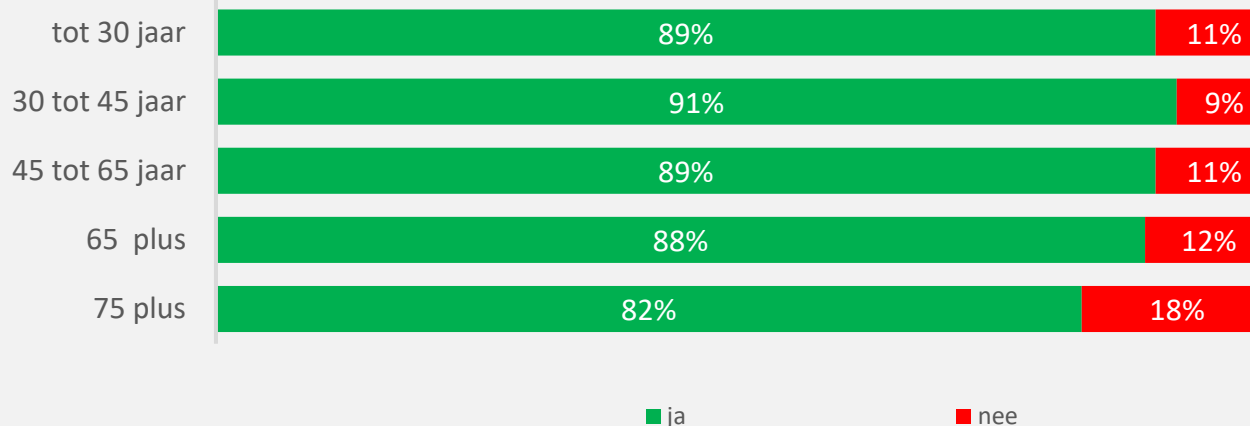
Wanneer wordt ingezoomd op de groep alleenstaanden/alleenwonenden, de doelgroep met de grootste kans op eenzaamheid, blijkt dat deze op alle punten minder goed scoort, zowel waar het gaat om het terugvallen op mensen om zich heen als het gevoel van eenzaamheid.

Contacten buitenshuis

Aandeel respondenten dat regelmatig sociale contacten heeft buitenshuis.

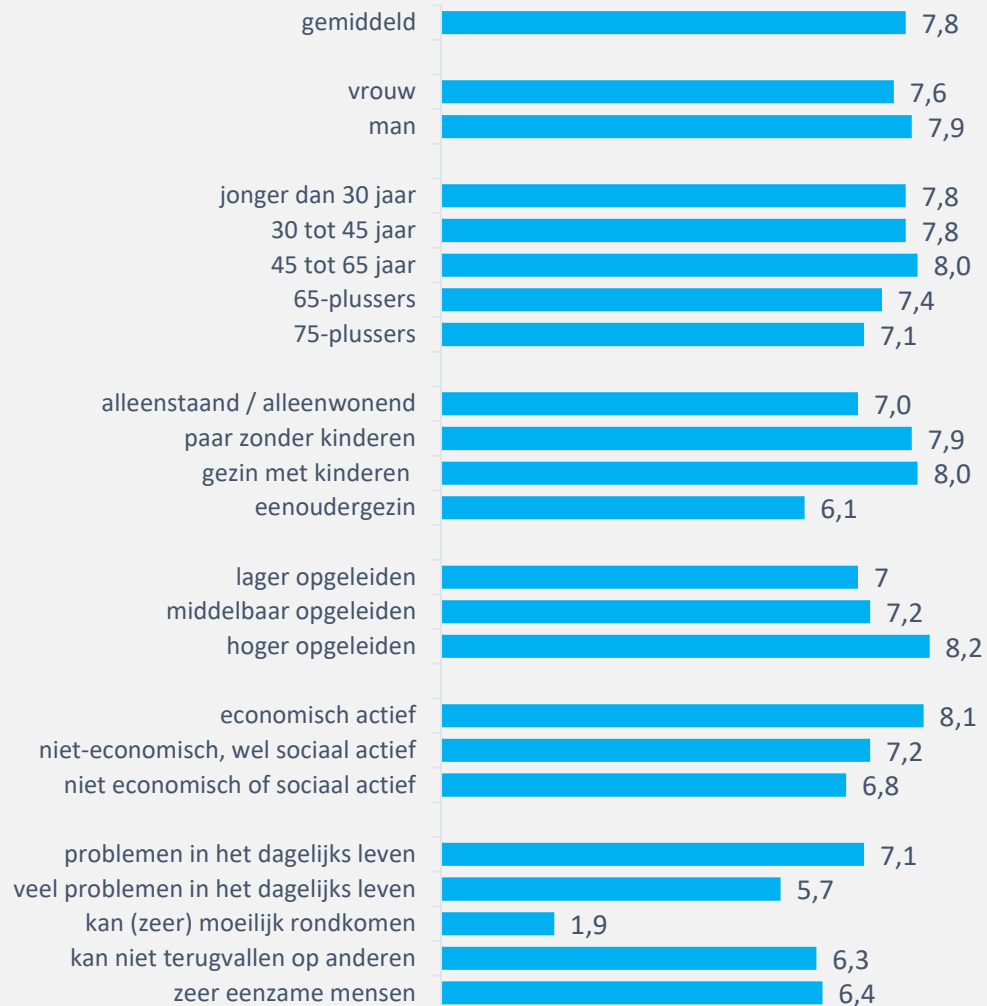

Aandeel respondenten dat regelmatig sociale contacten heeft buitenshuis, naar leeftijd.

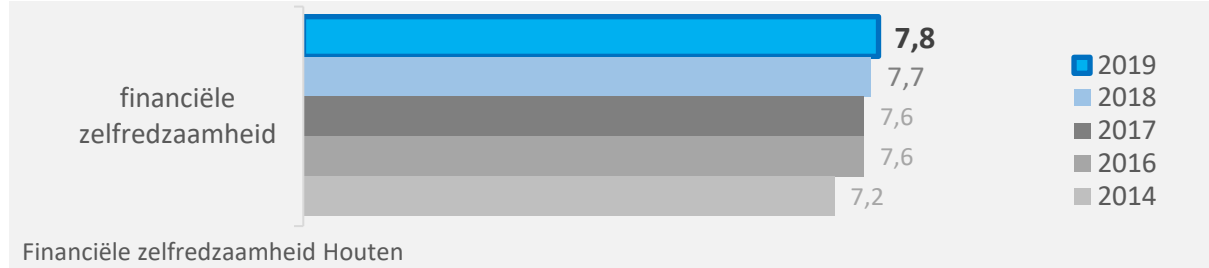
Bijna negen op de tien Houtenaren geven aan dat ze regelmatig sociale contacten buitenshuis hebben (89%). Dit percentage is de laatste jaren nauwelijks veranderd.

Onder 75-plussers is het aandeel dat regelmatig contacten buitenshuis heeft lager (82%). Het cijfer ligt echter hoger dan in 2018: toen had 75% van de 75-plussers regelmatig contacten buitenshuis en 25% niet. Ook onder alleenstaanden lijkt het aandeel dat regelmatig contacten buitenshuis heeft iets lager (85%) dan gemiddeld.

Een groter verschil doet zich voor als wordt gekeken naar het al dan niet hebben van problemen in het dagelijks leven: van de mensen die op één of meer punten problemen ervaren maar zich redelijk kunnen redden, heeft 83% regelmatig sociale contacten buitenshuis. Als mensen veel problemen ervaren (zich met betrekking tot één of meer dagelijkse activiteiten slecht kunnen redden), daalt dit naar 69%. Belangrijker nog is of mensen wel of niet kunnen rondkomen met hun huishoudinkomen. Van de mensen die (zeer) moeilijk kunnen rondkomen heeft maar 58% regelmatig contacten buitenshuis.

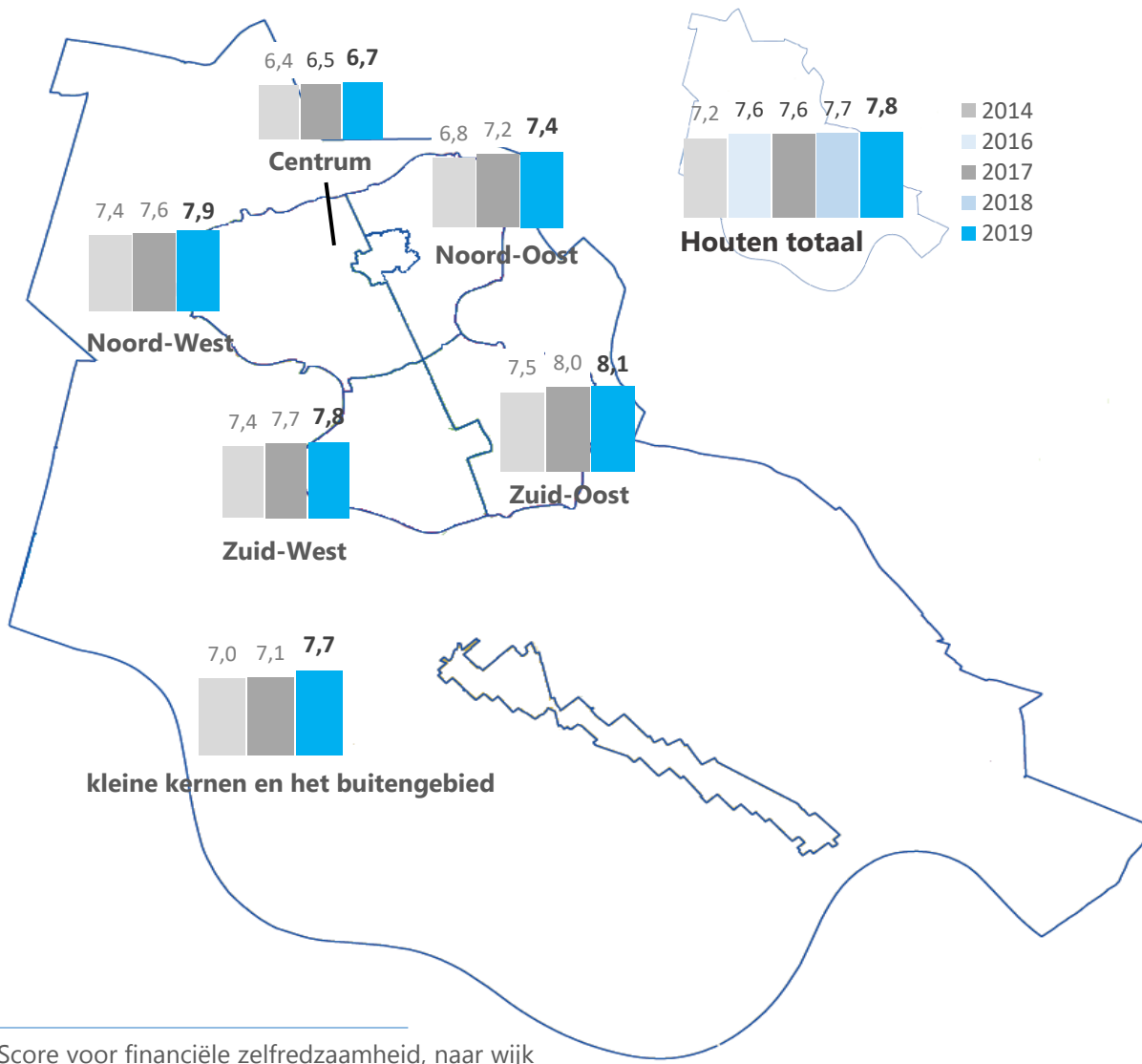
Score van mate van eenzaamheid, naar doelgroepen.

De score voor financiële zelfredzaamheid zegt iets over de financiële draagkracht van mensen in een buurt of wijk. Gemiddeld is de score voor de gemeente Houten 7,8. De score neemt geleidelijk aan toe, wat een signaal is van verbetering van de financiële zelfredzaamheid van de inwoners, zeker ten opzichte van 2014.

Er tekent zich een grote variatie af in de scores als wordt ingezoomd naar doelgroep. Werkenden tussen 30 en 65 jaar en dan met name hoger opgeleiden uit gezinnen met kinderen of paren zonder kinderen laten een hogere score zien dan gemiddeld. Duidelijk lager dan gemiddeld is de score voor:

- alleenstaanden/alleenwonenden
- eenoudergezinnen
- lager opgeleiden
- ouderen, met name 75+
- mensen die niet (meer) economisch actief zijn
- mensen die één of meer problemen ervaren in het dagelijks leven en dan met name als men op één of meer aspecten *veel* problemen ervaart
- mensen die niemand hebben om op terug te vallen
- zeer eenzame mensen

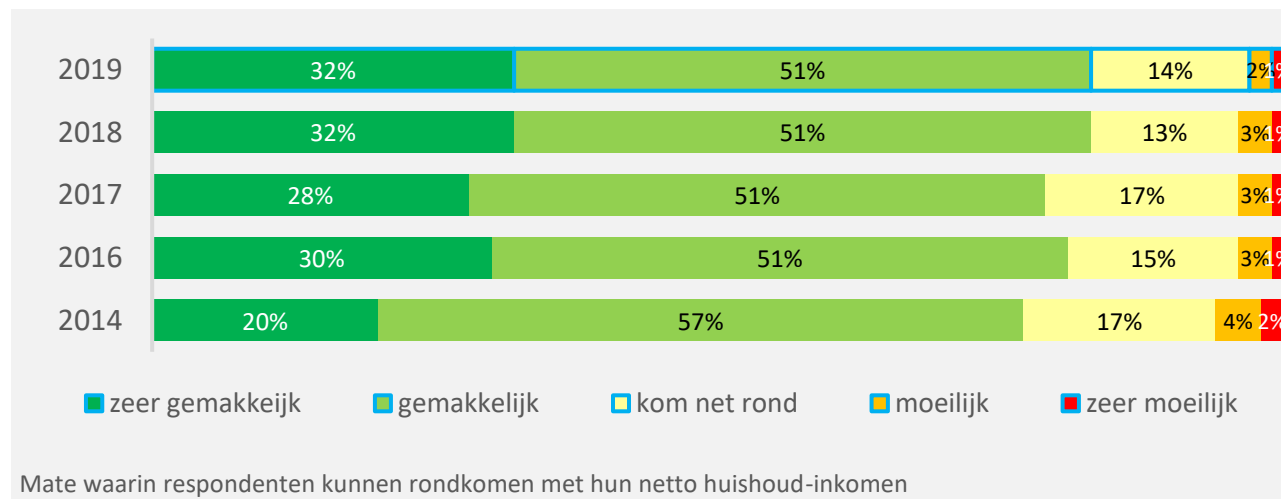
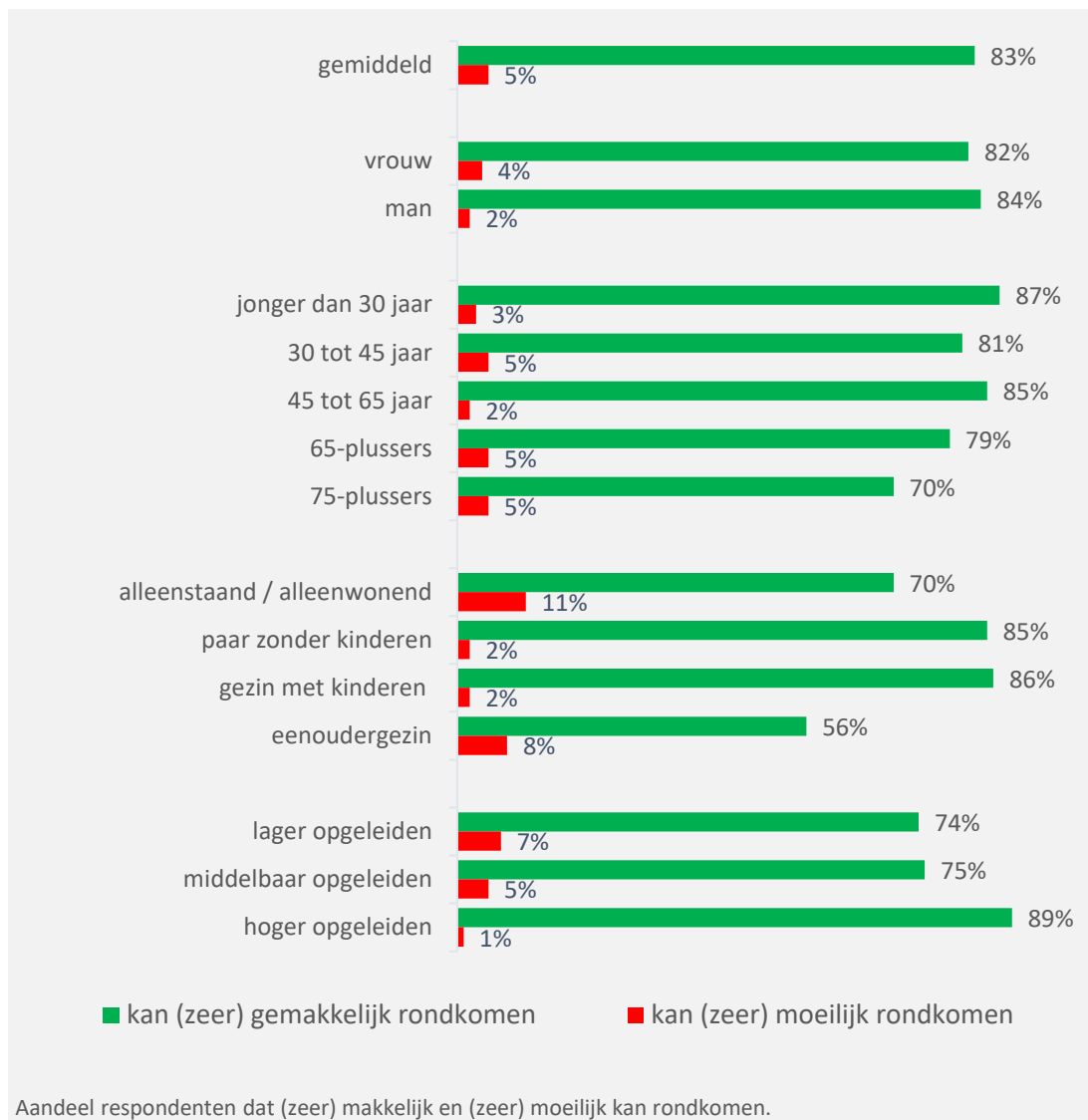

Score voor financiële zelfredzaamheid, naar wijk

De scores voor financiële zelfredzaamheid variëren tussen de wijken. Houten Zuid-Oost scoort, net als in 2014 en 2017, het hoogst (8,1), Houten Noord-Oost (inclusief Centrum, 7,4) scoort het laagst. In het buitengebied (7,7), Houten Zuid-West (7,8) en Noord-West (7,9) liggen de scores rond het gemiddelde. In het Centrum (6%), Houten Noord-Oost (4%) en ook in het buitengebied (4%) kunnen meer mensen moeilijker rondkomen van het huishoudinkomen. In Houten Zuid-Oost kan men juist vaker (zeer) gemakkelijk rondkomen. Overigens laten de meeste wijken een stijging zien van de score, ook ten opzichte van 2017, soms zelfs aanzienlijk zoals in het buitengebied en Houten Noord-West.

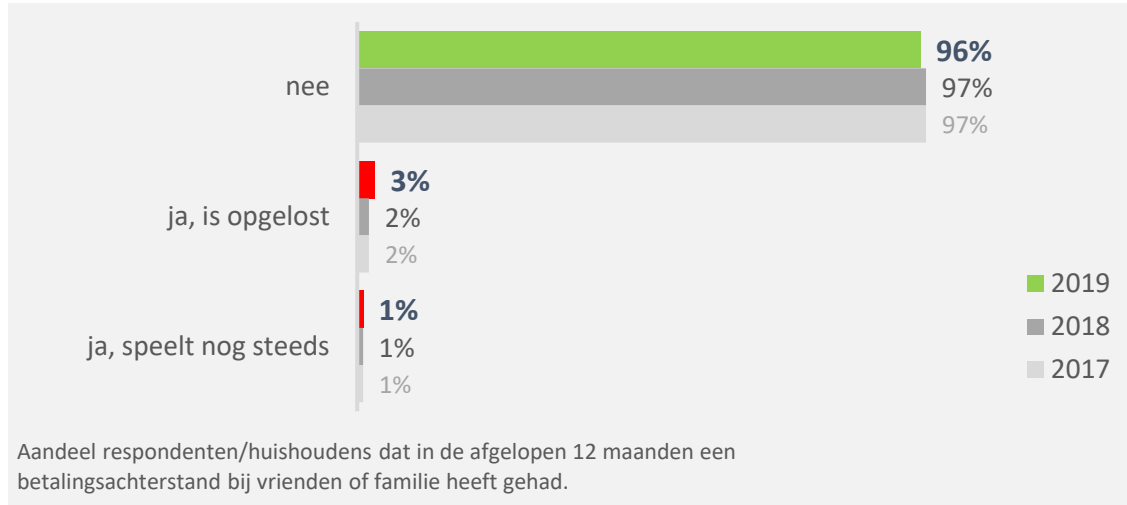
Houten-Centrum scoort ook op dit punt relatief laag (6,7). Dit betekent dat minder inwoners hier gemakkelijk rond kunnen komen van het huishoudinkomen, ook in vergelijking met inwoners van de overige delen van Houten Noord-Oost (7,5). In 2014 en 2017 scoorde het Centrum ook het laagst. Er wonen relatief veel ouderen. Inwoners van het Centrum zijn minder vaak hoog opgeleid en wonen minder vaker in een koopwoning. Overigens is ook in het Centrum de score gestegen ten opzichte van de vorige metingen.

Rondkomen van het huishoudinkomen

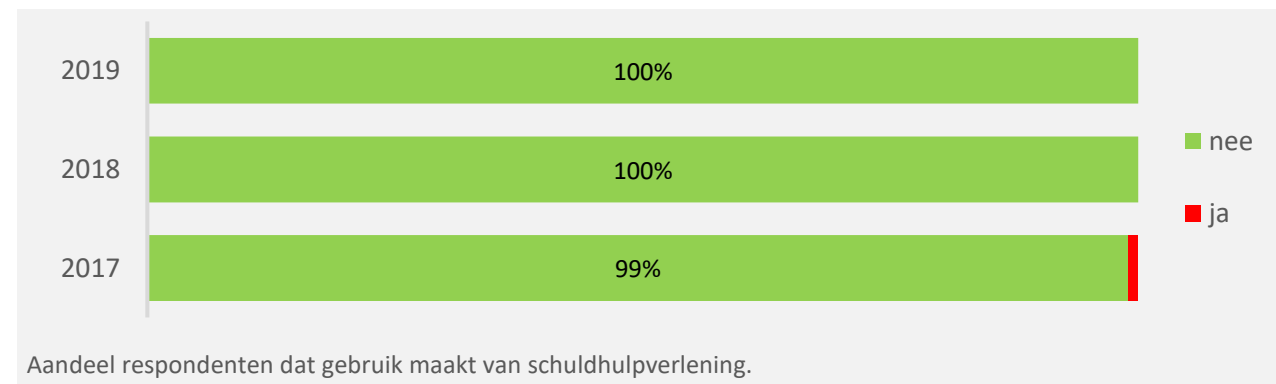
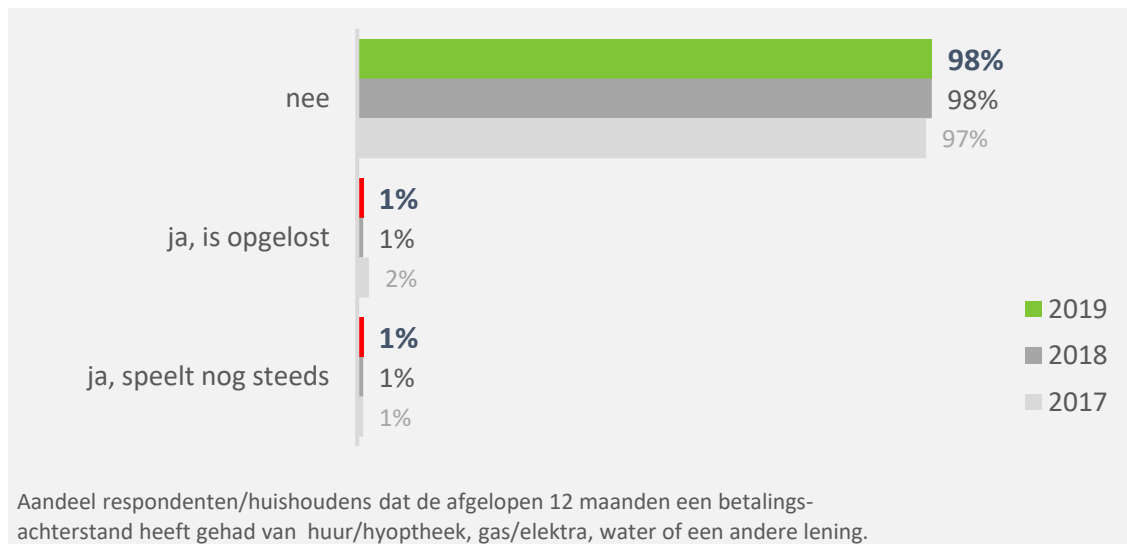
De indicator voor financiële zelfredzaamheid is gebaseerd op de mate waarin inwoners kunnen rondkomen van het netto-inkomen van hun huishouden. Meer dan acht op de tien respondenten kunnen gemakkelijk (51%) tot zeer gemakkelijk (32%) rondkomen. Eén op de zeven respondenten geeft aan net rond te komen en voor 3% is het (zeer) moeilijk om uit te komen met het inkomen. De cijfers zijn vrijwel gelijk met die van de vorige meting.

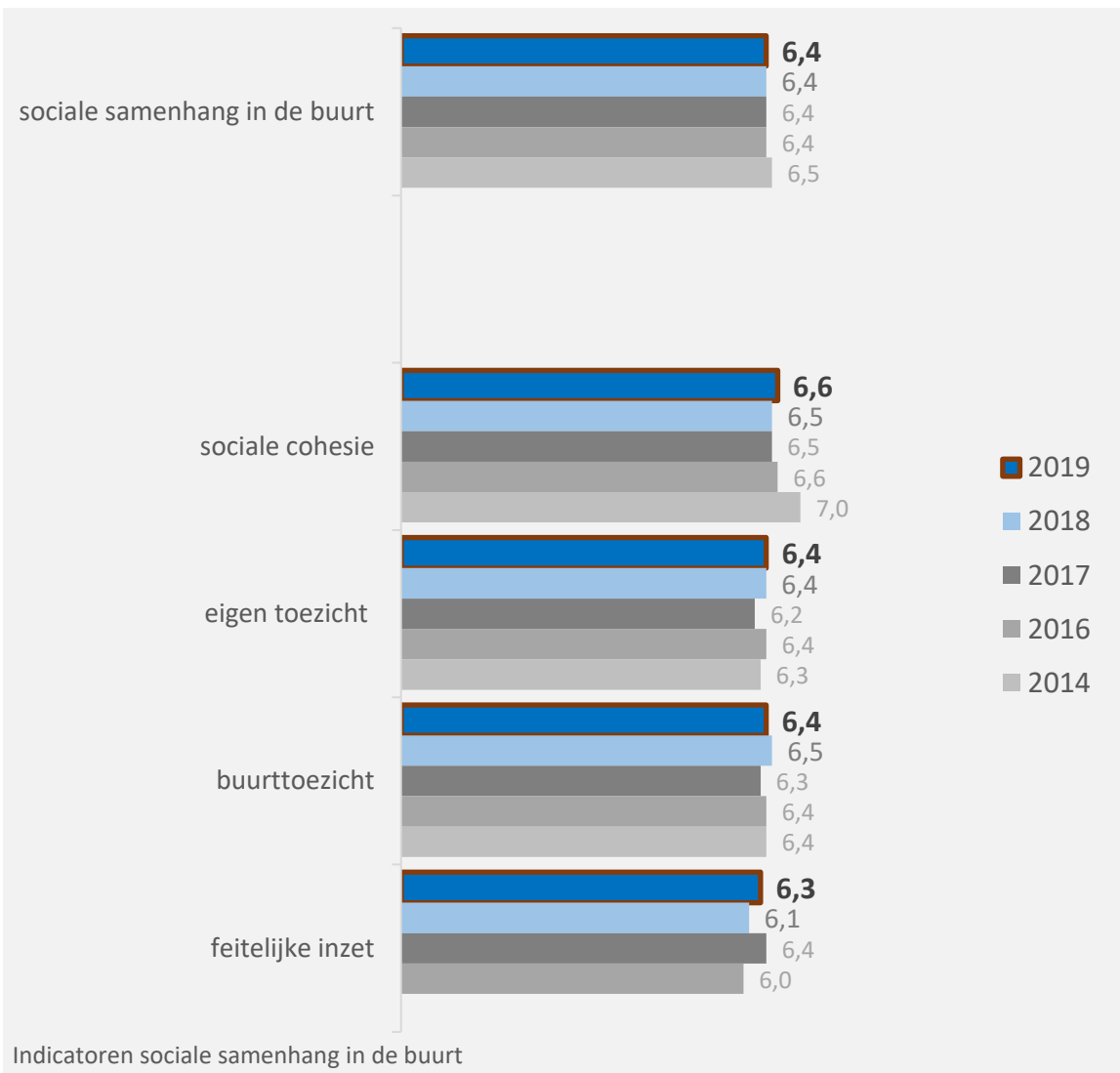
Niet alle groepen inwoners kunnen even goed rondkomen van het totale netto-inkomen. Zo hebben alleenstaanden/alleenwonenden, eenoudergezinnen en lager opgeleiden hier meer moeite mee. Van hen geeft respectievelijk 11%, 8% en 7% aan het (zeer) moeilijk te vinden om rond te komen. Ook ouderen hebben meer moeite om rond te komen, vooral de 75-plussers. Hoger opgeleiden geven meer dan gemiddeld aan (zeer) gemakkelijk rond te kunnen komen van het inkomen (89%). Dit geldt ook voor jongeren (87%), gezinnen met kinderen (86%) en paren zonder kinderen (85%).

Van alle respondenten heeft 4% aangegeven de afgelopen 12 maanden een schuld of betalingsachterstand te hebben gehad in het eigen sociale netwerk van familie en vrienden. Het aandeel respondenten dat heeft aangegeven een betalingsachterstand te hebben bij een financieringsinstelling, verhuurder, de leverancier van gas, elektriciteit of water of bij een andere instantie of bedrijf is nog iets lager (2%). Het overgrote merendeel (95%) van de Houtenaren heeft naar eigen zeggen bij niemand een schuld en/of betalingsachterstand. Als men wel een schuld of betalingsachterstand had in het eigen netwerk of daarbuiten is dat in meeste gevallen inmiddels opgelost, bij 1% speelt het nog steeds. De cijfers zijn nagenoeg gelijk aan die van 2018 en 2017.

Het aandeel van de respondenten dat heeft aangegeven gebruik te maken of te hebben gemaakt van schuldhulpverlening is vrijwel nihil. Dat was in 2017 en 2018 ook zo.

De sociale samenhang in de buurt omschrijven we als de combinatie van samenhang in de buurt en bereidheid om zich voor de buurt in te zetten. Deze aspecten vormen een aanknopingspunt voor de ontwikkeling van buurten en zijn van belang voor het aanpakken en tegengaan van buurtverval. De score voor sociale samenhang in de buurt is samengesteld uit onderliggende scores:

- Sociale cohesie: betrokkenheid bij de buurt en buurtcontacten
- Sociale controle (eigen toezicht en buurttoezicht): hoe reageren inwoners zelf op voorvallen in de buurt en wat verwachten zij van buurtgenoten
- Feitelijke inzet: inzet voor de buurt het afgelopen jaar en in de toekomst

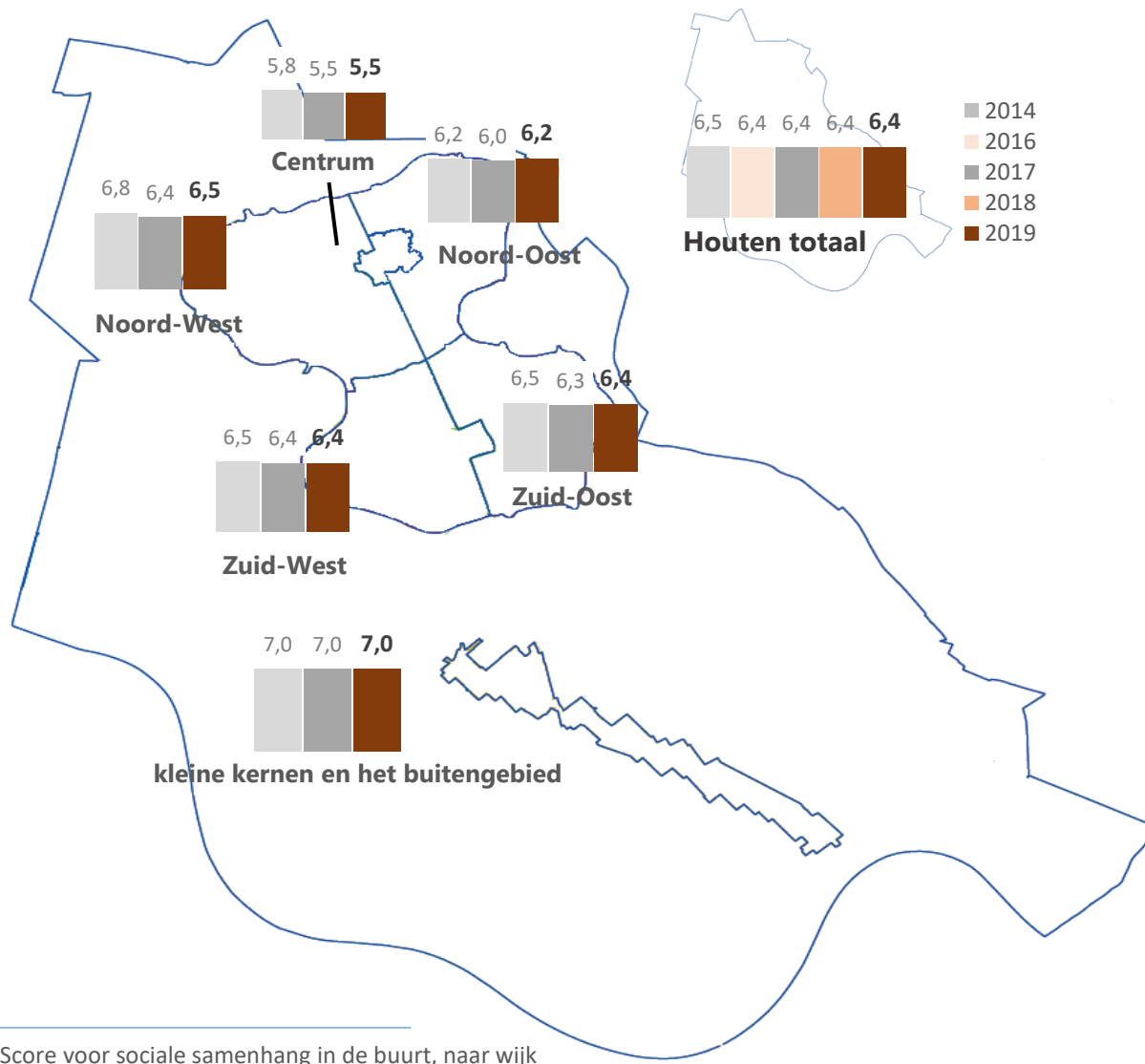
De gemiddelde score voor sociale samenhang in de buurt is stabiel (6,4). Ook op de onderliggende scores zijn de verschillen met voorgaande metingen beperkt.

De score voor feitelijke inzet voor de buurt is iets hoger dan in 2018 en ongeveer gelijk aan 2017. In 2014 ontbrak een vraagitem waaruit (sindsdien) de feitelijke inzet voor de buurt kon worden opgemaakt. Deze deel-score kan voor 2014 dan ook niet worden berekend. Om voor 2014 tot een vergelijkbare totaalscore voor sociale samenhang in de buurt te kunnen komen is deze anders berekend, gebaseerd op drie van de vier deelscores.

De sociale samenhang in de buurt houdt verband met zelfredzaamheid: In buurten met een grote sociale samenhang is de zelfredzaamheid in het algemeen groter.

Sociale samenhang in de buurt, naar wijk

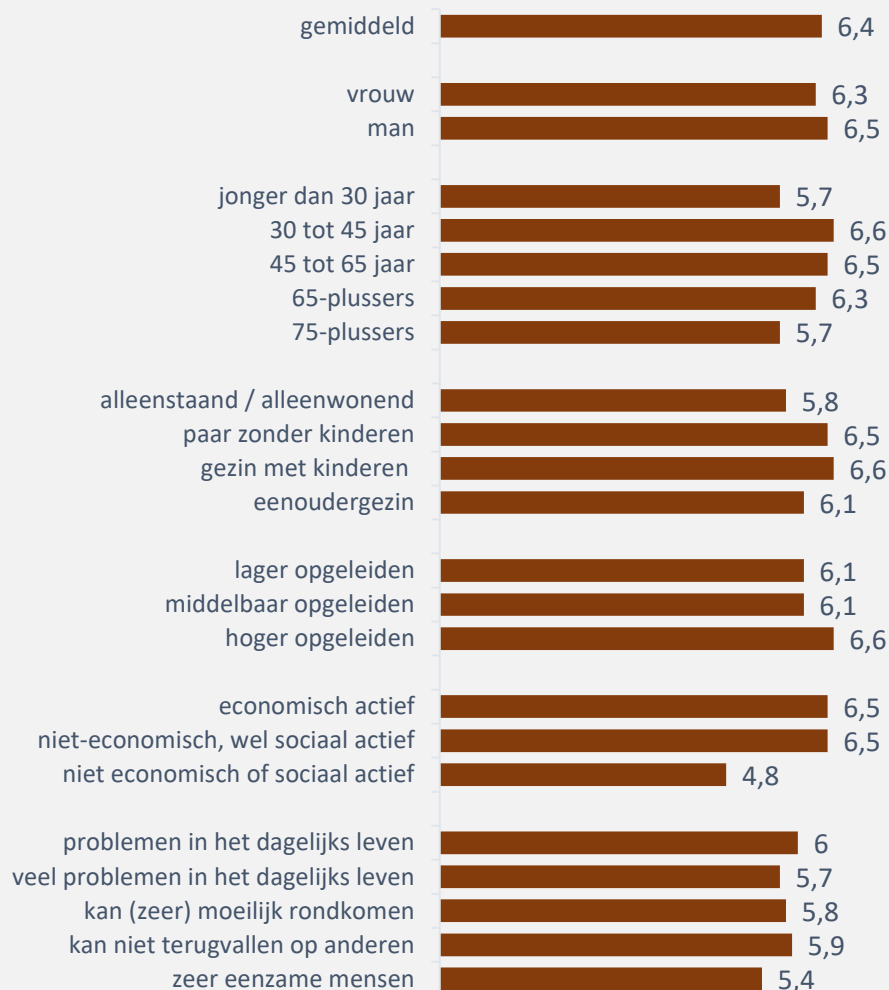

Score voor sociale samenhang in de buurt, naar wijk

De scores voor de sociale samenhang in de buurt verschillen naar wijk. In de kleine kernen en het buitengebied is de score net als in 2014 en 2017 hoger dan in de andere wijken. Dat geldt voor alle aspecten van de sociale samenhang in de buurt. In het Centrum is de score aanzienlijk lager (5,5) dan gemiddeld in Houten. De sociale cohesie (5,4) is hier veel lager dan gemiddeld (6,6), men houdt minder vaak zelf toezicht (6,0; gemiddeld is dat 6,4) en verwacht op dit punt ook minder van buurtbewoners (5,7; gemiddeld 6,4). Tot slot zetten de inwoners van het Centrum zich ook minder vaak in voor de leefbaarheid in de buurt (5,0) dan gemiddeld (6,3). De lagere score van het Centrum heeft ook invloed op de score voor Noord-Oost als geheel (6,2) als het gaat om de sociale samenhang in de buurt.

De cijfers voor 2019 lijken erg op die van 2017. Enkele wijken laten een lichte stijging van de score zien. In 2014 was het patroon sterk vergelijkbaar als wordt gekeken naar de onderlinge verhoudingen tussen de wijken. Ook toen was de sociale samenhang in de buurt het grootst in het buitengebied en het laagst in het Centrum. De vergelijking met 2014 is indicatief, omdat de score voor 2014 op een iets andere manier is berekend (zie ook blz. 40).

Sociale samenhang in de buurt naar doelgroep

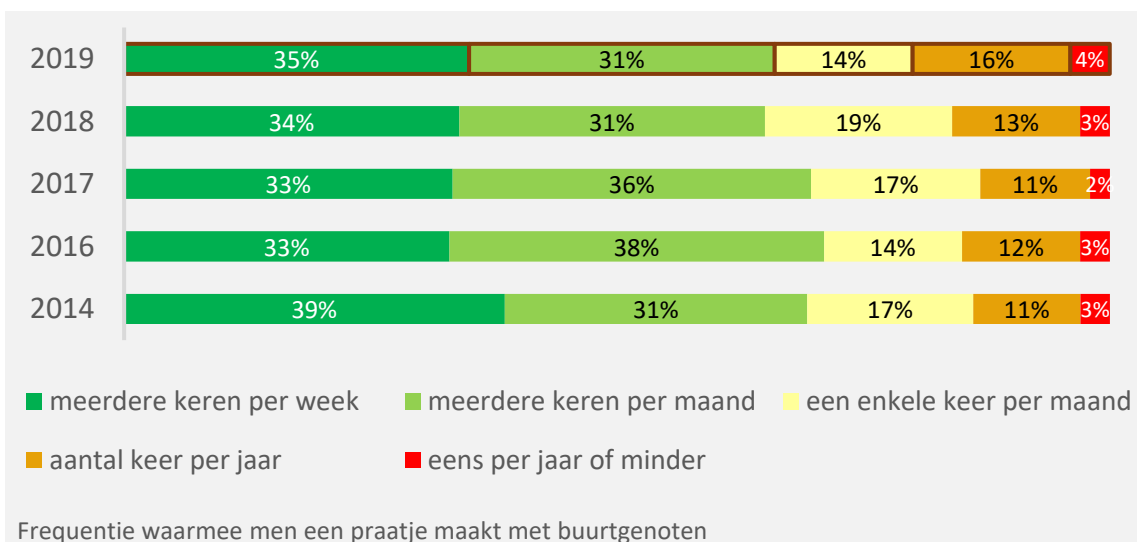
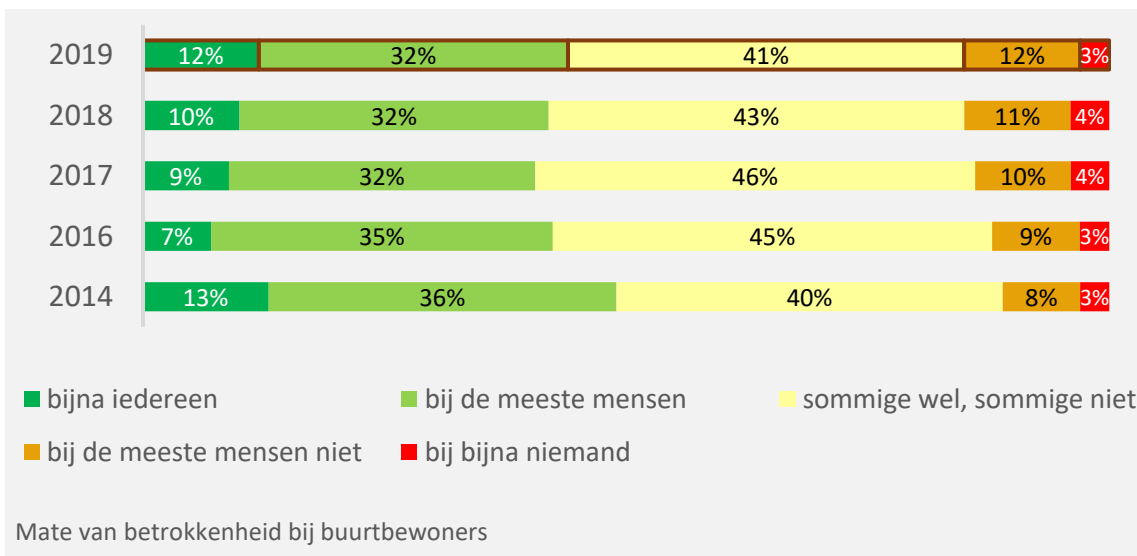

Score van sociale samenhang in de buurt, naar doelgroepen.

De score voor sociale samenhang in de buurt varieert enigszins naar doelgroep. Bij alleenstaanden (5,8), jongere inwoners tot 30 jaar (5,7), 75-plussers (5,7), lager en middelbaar opgeleiden (6,1) en eenoudergezinnen (6,1) ligt de score onder het gemiddelde. Daarnaast hebben mensen die noch economisch noch sociaal actief zijn (4,8), mensen die eenzaam zijn (5,4), mensen die niemand hebben om op terug te vallen (5,9), mensen die moeite hebben om rond te komen (5,8) en mensen die (veel) problemen ervaren in het dagelijks leven (6,0-5,7) een lagere score. De sociale samenhang in de eigen buurt bevordert voor al deze mensen (voor wie de wereld vaak toch al kleiner is) het aantal sociale contacten niet. Net als bij de vorige metingen is de score voor sociale samenhang in de buurt het grootst bij inwoners met een gezin met kinderen, stellen zonder kinderen, inwoners tussen 30 en 65 jaar, hoger opgeleiden en mensen die economisch en/of sociaal actief zijn.

Jongeren tot 30 jaar scoren op alle onderdelen lager dan gemiddeld, maar blijven vooral achter als het gaat om sociale cohesie (5,4) en inzet voor de buurt (5,2). Bij de 65-plussers scoort vooral de sociale cohesie (6,9) hoger dan gemiddeld. Kijkend naar het opleidingsniveau zit het grootste verschil bij de inzet voor de buurt: hoger opgeleiden scoren hier aanzienlijk hoger op (6,6) dan lager (5,4) en middelbaar (5,8) opgeleiden. De scores voor sociale cohesie en toezicht in de buurt variëren veel minder. De respondenten uit huishoudens met kinderen laten ook op alle aspecten van de sociale samenhang in de buurt een bovengemiddelde score zien (sociale cohesie 6,8, inzet 6,4), terwijl alleenstaanden/alleenwonenden juist overall lager dan gemiddeld scoren (resp. 5,7 en 5,7). Mensen die niemand hebben om op terug te vallen en mensen met meerdere problemen in het dagelijks leven laten op de meeste punten een iets lagere score zien dan gemiddeld, maar het verschil met het gemiddelde is niet groot.

Sociale cohesie

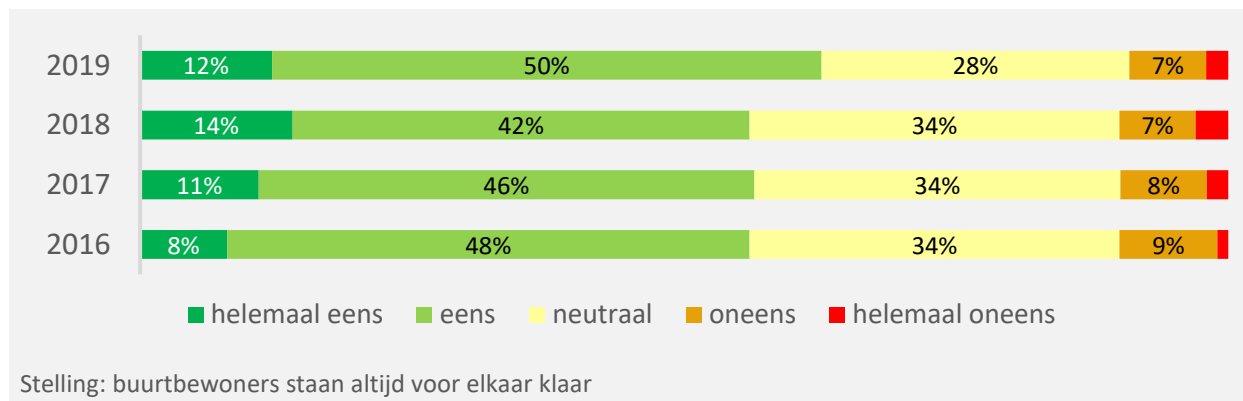

De score voor sociale cohesie is onder meer gebaseerd op vragen over de betrokkenheid bij de buurt en contacten met buurtbewoners. Meer dan 40% van de Houtenaren voelt zich betrokken bij de meeste / (bijna) alle buurtbewoners. Dat percentage loopt iets op. Voor circa 15% is de betrokkenheid bij buurtbewoners er niet of nauwelijks.

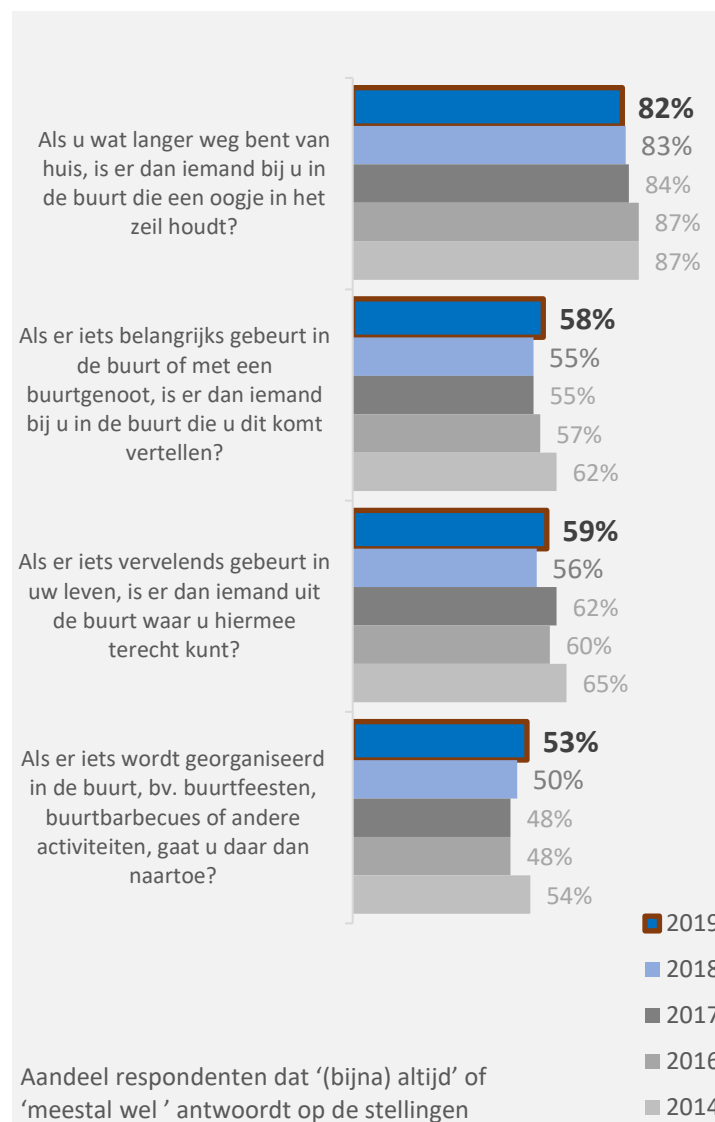
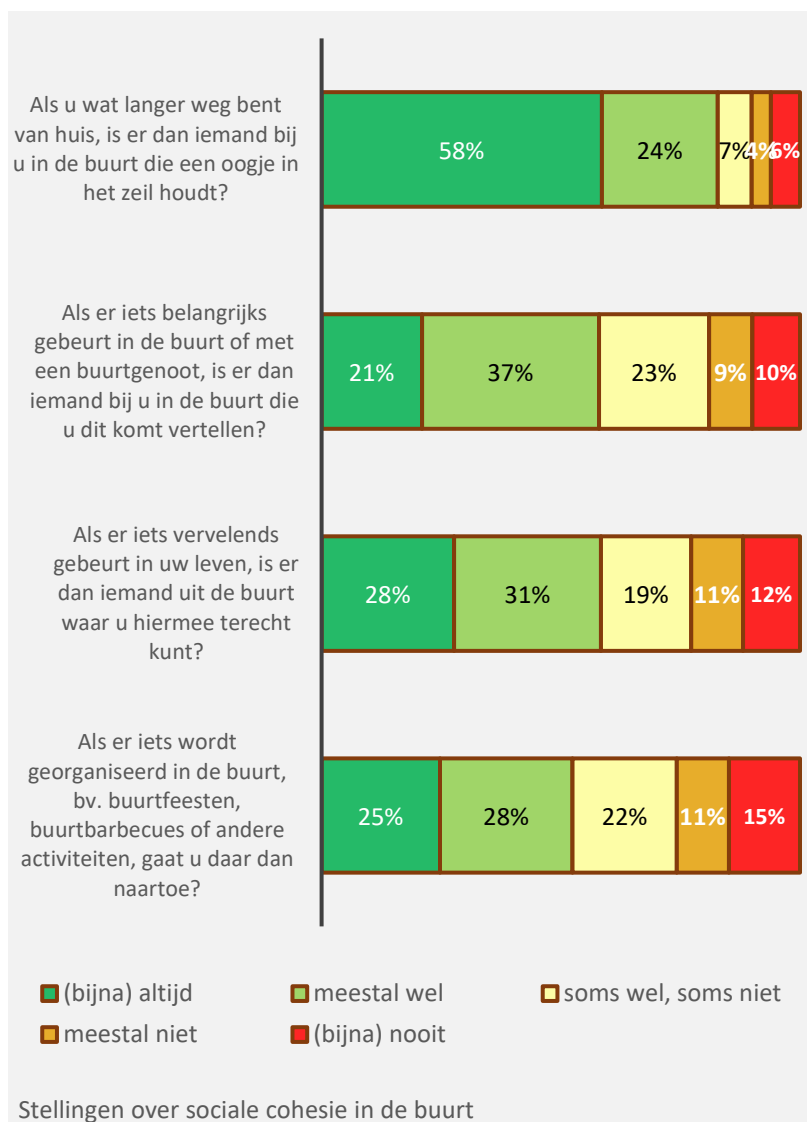
De frequentie waarmee buurtbewoners zomaar een praatje maken met elkaar zegt ook iets over de onderlinge verbondenheid. De cijfers laten zien dat één op de drie inwoners zeker wekelijks een praatje maakt met iemand uit de buurt en nog eens één op de drie een paar keer per maand. Eén op de vijf inwoners spreekt de buren hooguit enkele keren per jaar. Dit aandeel neemt wat toe.

Meer dan 60% van de inwoners vindt dat de buurtbewoners in het algemeen voor elkaar klaar staan. Dat is meer dan in de afgelopen jaren.

Tussen deze variabelen zit een significante relatie: inwoners die zich bij de meeste of alle buurtbewoners betrokken voelen maken veel vaker een praatje met de buren en vinden ook eerder dat buurtbewoners voor elkaar klaar staan.

Sociale cohesie

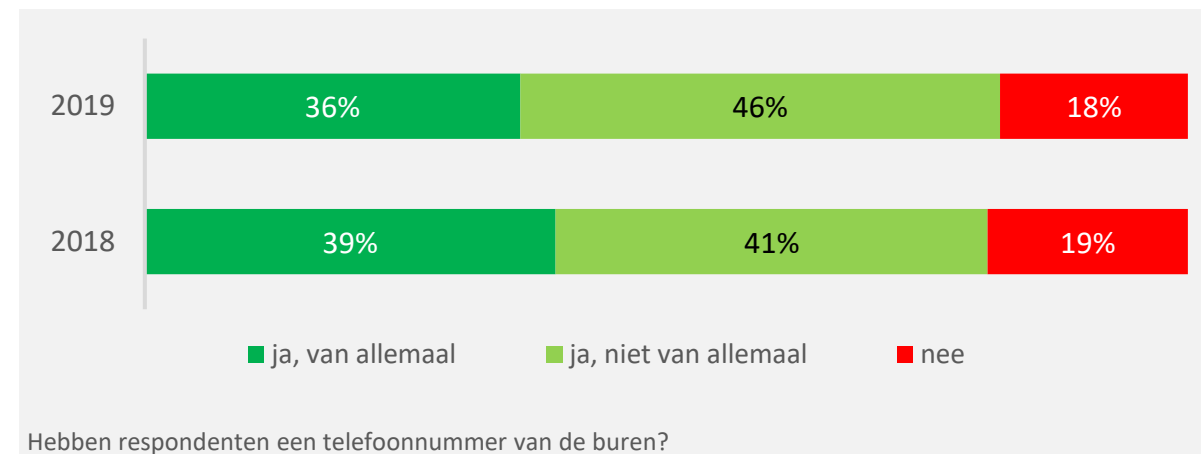
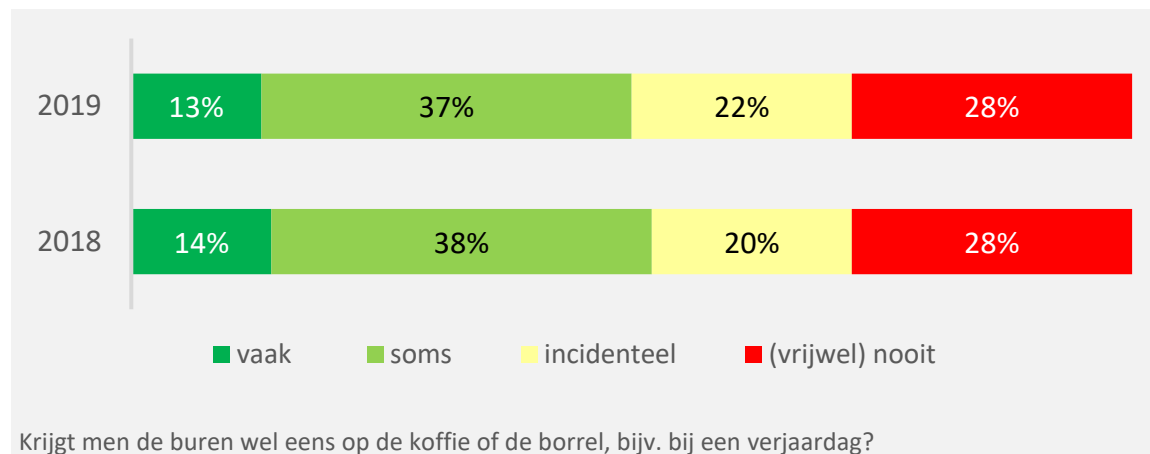

Voor de meeste inwoners (82%) is er (meestal) wel een buurtbewoner die een oogje in het zeil houdt als ze op vakantie zijn. Dit aandeel neemt geleidelijk aan wel iets af.

De percentages voor mensen die op de hoogte worden gebracht als er iets belangrijks gebeurt in de buurt (58%) en voor inwoners die bij iemand uit de buurt terecht kunnen als hen iets vervelends overkomt (59%), zijn juist weer iets hoger dan in 2018. Deze cijfers blijken door de jaren heen iets te fluctueren.

Als er een activiteit in de buurt georganiseerd wordt, gaat ongeveer de helft van de bewoners hier meestal wel of bijna altijd naar toe en dit aandeel neemt geleidelijk aan weer toe sinds 2016. Een kwart komt hier echter (vrijwel) nooit en dit percentage blijft de laatste jaren ongeveer gelijk.

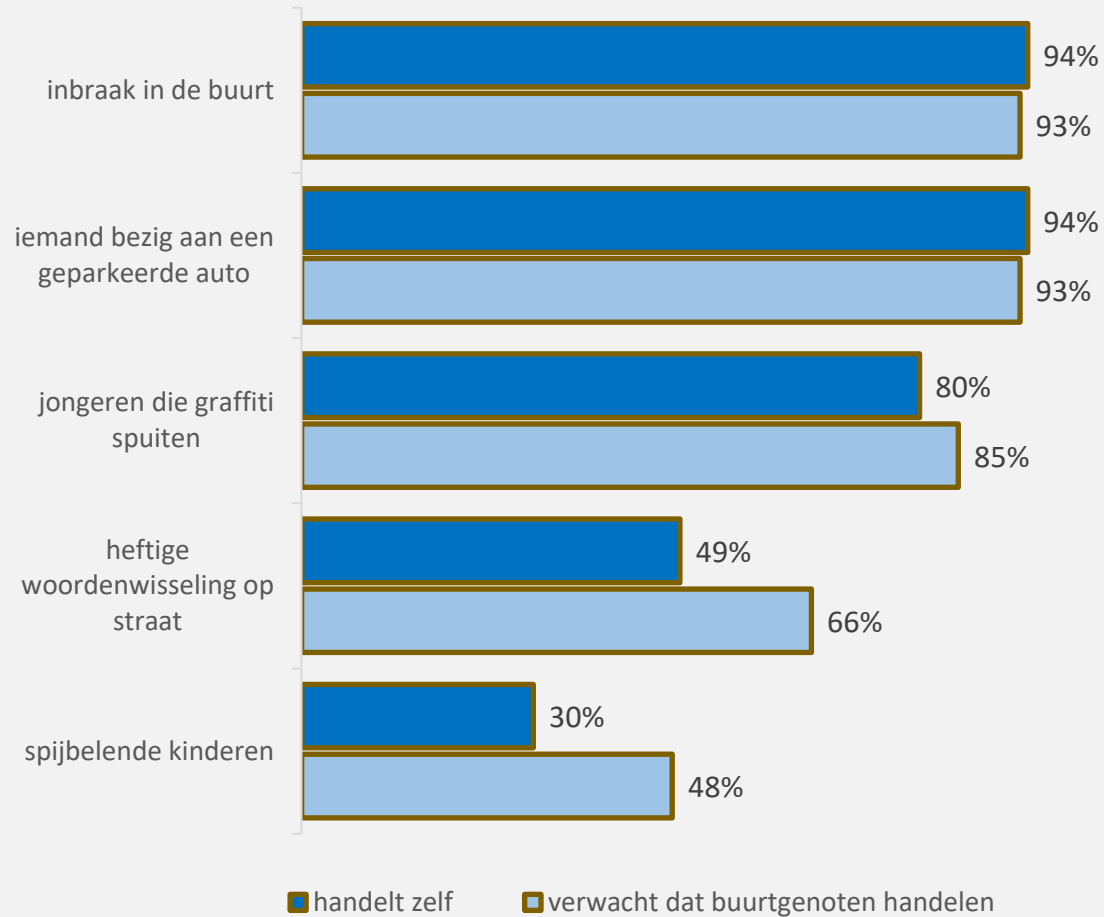
Sociale cohesie

Om meer zicht te krijgen op de relatie met de directe buren is de vraag gesteld of men wel eens buren op de koffie of op de borrel krijgt, bijvoorbeeld op een verjaardag. Net als in 2018 heeft ongeveer de helft zo'n relatie met de buren (50%) in meer of mindere mate; één op de zeven (13%) krijgt zelfs vaak de buren hiervoor in huis. Aan de andere kant krijgt ruim een kwart van de inwoners nooit één van de buren op de koffie of de borrel en een vijfde incidenteel. Het merendeel (82%) van de Houtenaren heeft van alle (36%) of van een aantal (46%) directe buren het telefoonnummer, bijna één op de vijf heeft geen telefoonnummers van de buren. Dat was in 2018 niet veel anders.

Inwoners van de kleine kernen en het buitengebied zijn veel meer op elkaar gericht dan inwoners van de kern Houten. In het buitengebied komt 66% vaak (20%) of soms (46%) bij de buren over de vloer. In het Centrum krijgt maar 33% wel eens buren op de koffie of op de borrel, en 48% (vrijwel) nooit. Van de bewoners in het buitengebied heeft 85% een telefoonnummer van alle of sommige buren, gemiddeld is dat 82%, in Houten Noord-Oost is dit 77% en in het Centrum maar 66%.

Jongeren tot 30 jaar en alleenstaanden/alleenwonenden hebben minder contact met de buren. Het opleidingsniveau is niet onderscheidend. Er is wel een significant verband tussen de betrokkenheid bij buurtbewoners en het daadwerkelijke contact met de buren: inwoners die zich bij de meeste of alle buurtbewoners betrokken voelen, komen veel vaker op visite bij de buren en beschikken vaker over telefoonnummers. Ook is er een positief verband tussen de frequentie van koffiebezoek en het hebben van telefoonnummers. Een negatief verband doet zich voor met de mate van eenzaamheid en in mindere mate de mate van zelfredzaamheid.

Grijpen inwoners zelf (zeker of waarschijnlijk) in en denken ze dat buurtbewoners (zeker of waarschijnlijk) iets doen bij voorvallen in de buurt (N=881-1128)

Aan de respondenten zijn enkele voorvallen voorgelegd met de vraag hoe men hierop zou reageren als deze zouden voorkomen in de buurt en ook hoe men denkt dat (andere) buurtbewoners reageren.

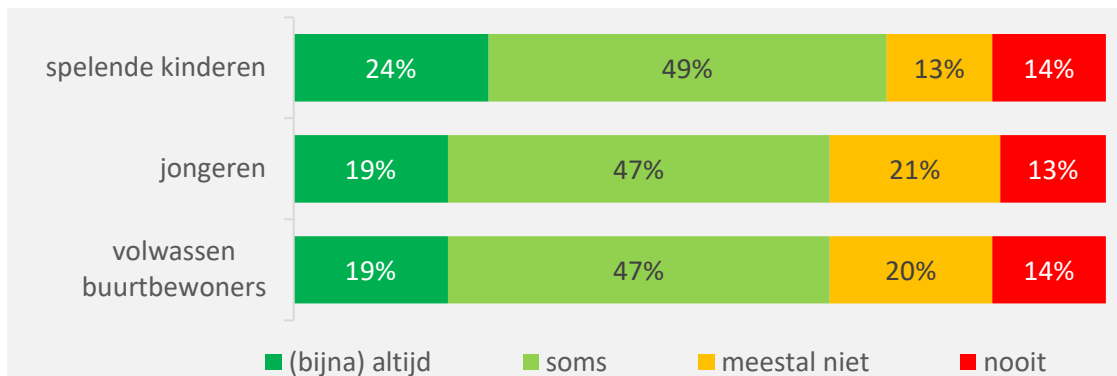
De reacties van bewoners op voorvallen in de buurt zijn het sterkst als het om materiële zaken gaat en dan met name om eigendommen van bewoners. Zo geven meer dan negen op de tien inwoners aan dat men (waarschijnlijk) zelf reageert als men merkt dat er in de buurt wordt ingebroken (94%) of als iemand bezig is aan een geparkeerde auto (94%). Ook verwacht men vaak dat andere buurtbewoners iets zullen doen (resp. 93% en 93%). Deze percentages liggen min of meer op hetzelfde niveau als in 2018 en zijn nog een fractie hoger dan in 2017. Als men ziet dat jongeren graffiti aan het spuiten zijn, reageren vier op de vijf inwoners hierop (80% doet zelf iets, 85% verwacht dat de buurtbewoners iets doen). Het verschil met de vorige metingen is klein.

Als men een heftige woordenwisseling ziet op straat of als men spijbelende kinderen buiten ziet, dan reageert men zelf minder vaak (resp. 49% en 30% doet (waarschijnlijk of zeker) zelf iets). Bij deze voorvallen verwacht men vaker dat andere buurtbewoners reageren (resp. 66% en 48%). Ook dit beeld blijft ongeveer hetzelfde, de verschillen met de vorige metingen zijn klein.

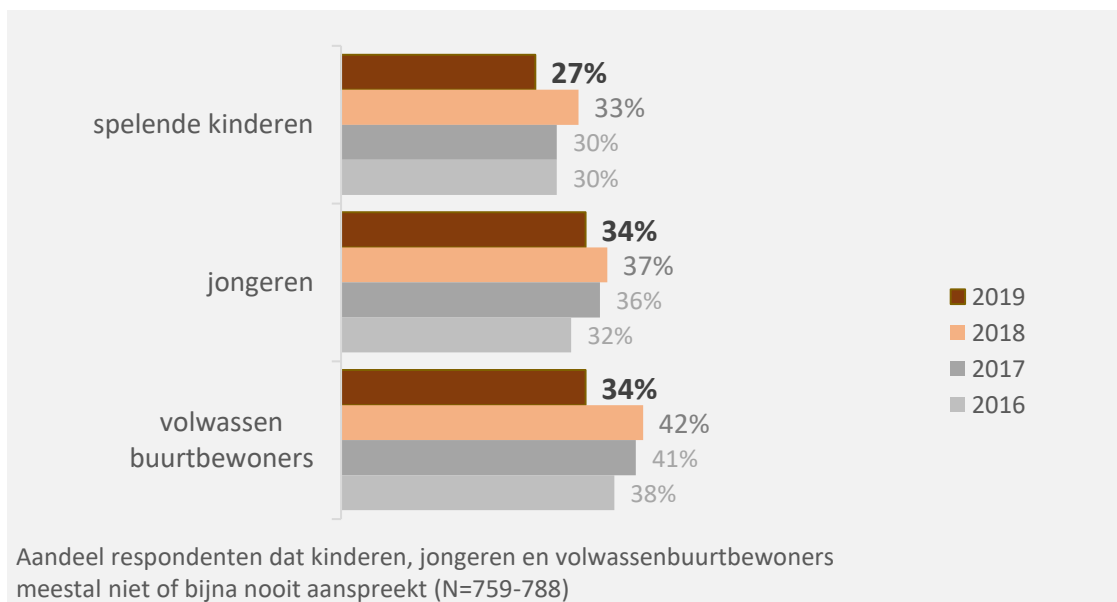
De groep respondenten die aangeeft dat ze niet weten of zij zelf iets zouden doen (uiteenlopend van 4% bij inbraak tot 16% bij spijbelende kinderen) of dat anderen iets doen (uiteenlopend van 8% bij inbraak tot 25% bij spijbelende kinderen) is buiten beschouwing gelaten.

Aanspreken van buurtgenoten

Mate waarin inwoners anderen aanspreken wanneer zij overlast veroorzaken (N=759-788).

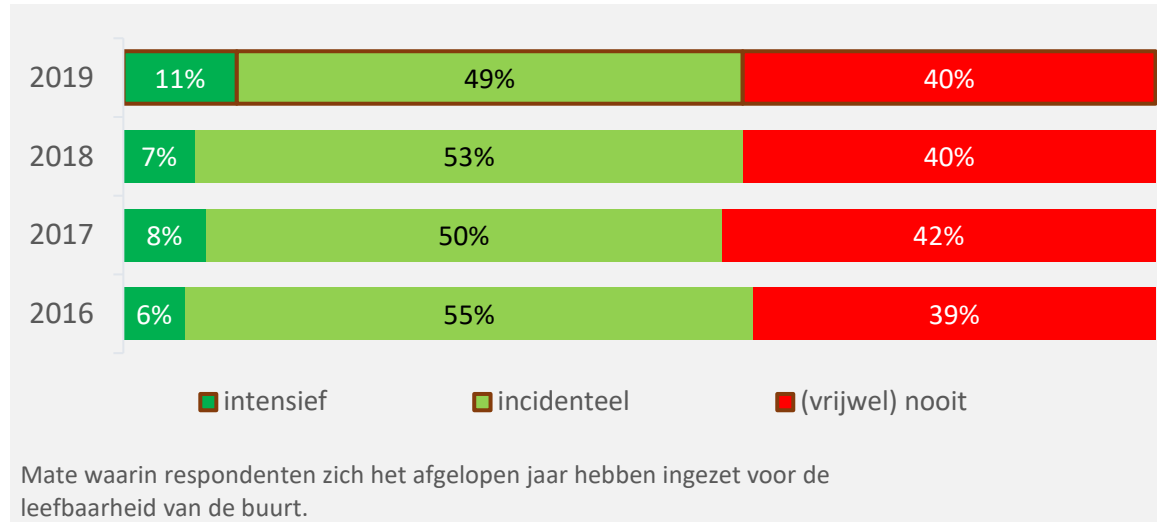

Aandeel respondenten dat kinderen, jongeren en volwassenbuurtbewoners meestal niet of bijna nooit aanspreekt (N=759-788)

De meeste Houtenaren spreken kinderen, jongeren of buurtbewoners wel aan als ze overlast veroorzaken. Kinderen worden gemakkelijker aangesproken (73% (bijna) altijd of soms) dan jongeren (66%) of volwassenen (66%). Aan de andere kant spreekt een kwart (27%) kinderen meestal niet of nooit aan als ze overlast veroorzaken en één op de drie spreekt meestal niet of nooit jongeren en volwassenen aan.

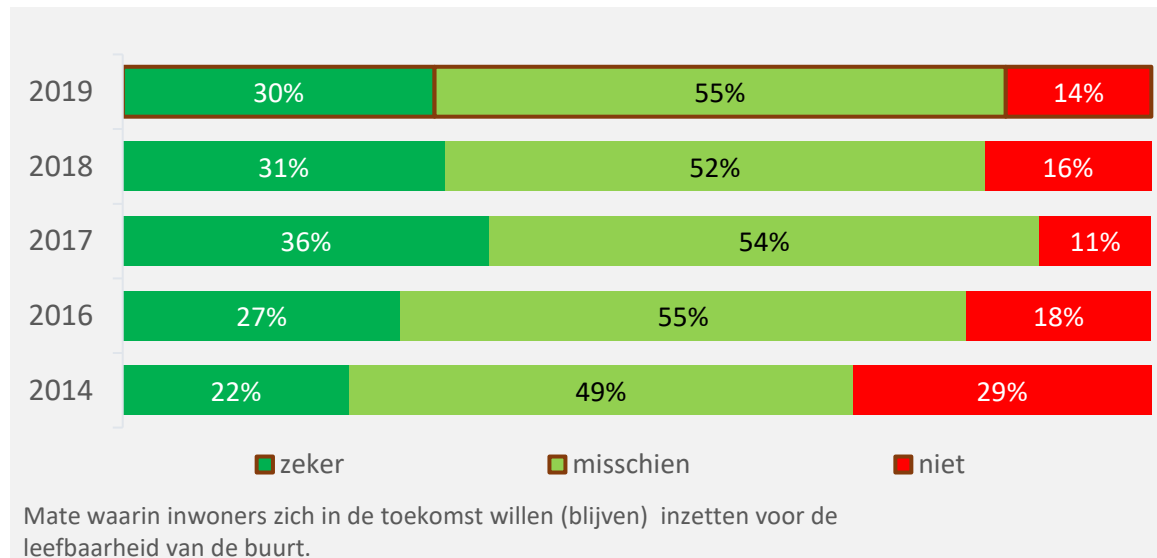
Het percentage inwoners dat anderen meestal niet of (bijna) nooit aanspreekt, neemt wel af. Dat geldt met name voor het aanspreken van kinderen en volwassen buurtbewoners en in mindere mate ook voor het aanspreken van jongeren. Hiermee lijkt de trend van de afgelopen jaren gekeerd. Het leek erop dat het aandeel inwoners dat anderen aanspreekt juist aan het dalen was.

Veel respondenten (33% tot 35%) geven overigens aan niet te weten of zij anderen aan zouden spreken als zij overlast veroorzaken of ze hebben het niet willen aangeven; zij zijn buiten beschouwing gelaten.

Zes op de tien Houtenaren hebben zich het afgelopen jaar ingezet voor de leefbaarheid van de buurt, waarvan het merendeel (49%) incidenteel en circa één op de tien (11%) intensief. De laatste jaren verandert er op hoofdlijnen weinig in dit beeld. Alleen het percentage dat zich intensief heeft ingezet is het afgelopen jaar wel toegenomen.

Als vervolgens wordt gevraagd of men in de nabije toekomst bereid is om een actieve bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de buurt, dan geeft bijna één op de drie inwoners (30%) aan hier zeker voor in te zijn. Nog eens ruim de helft (55%) wil zich misschien inzetten. Het (niet benut) totale potentieel is groot (85%) en dat was de laatste jaren niet anders.

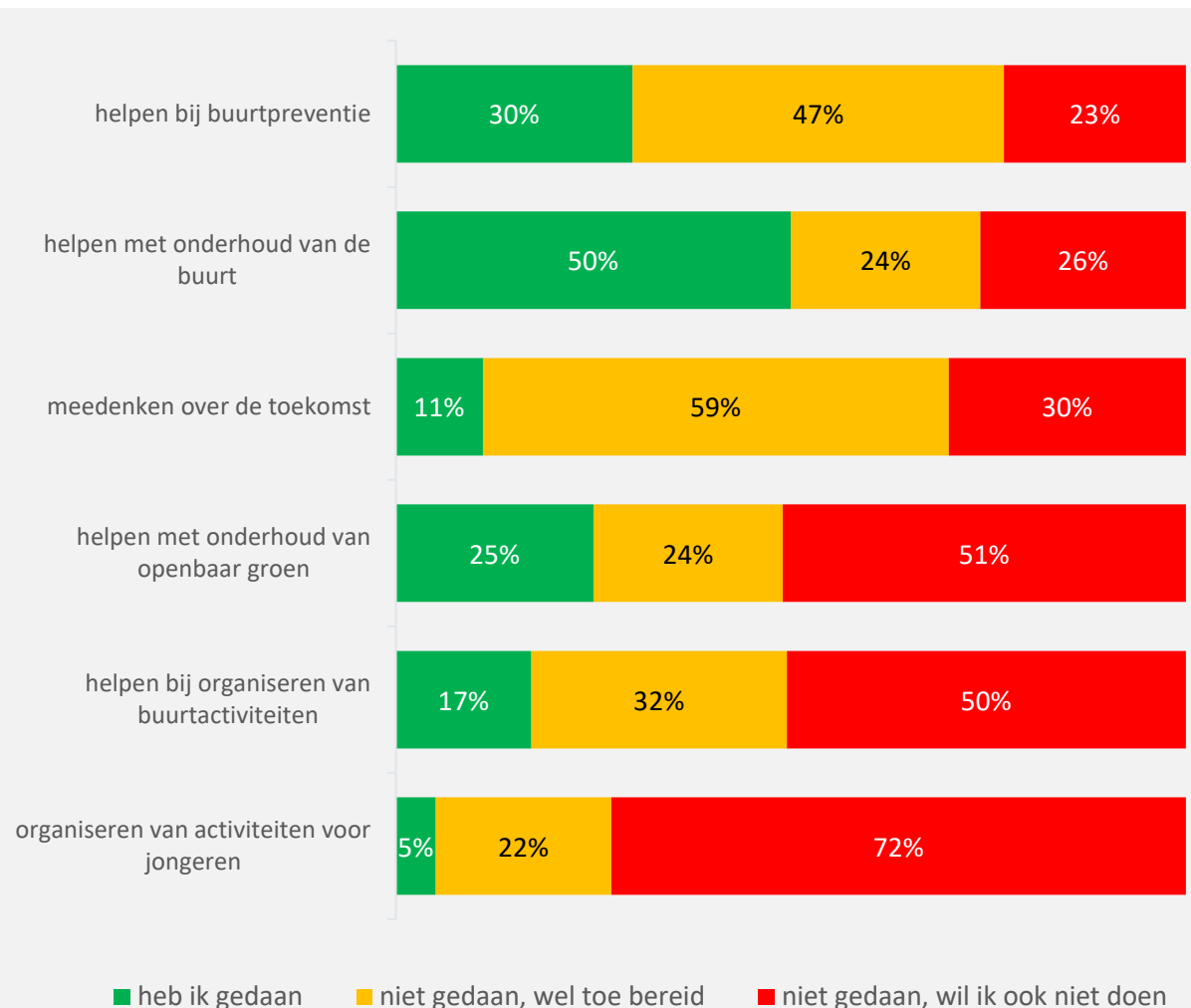

In de kleine kernen en het buitengebied is het percentage inwoners dat zich inzet voor de buurt (71% heeft zich intensief of incidenteel ingezet) aanmerkelijk hoger dan in de kern Houten. In alle andere wijken ligt het aandeel net onder het gemiddelde. Het Centrum vormt een uitzondering: hier heeft maar 50% zich ingezet voor de buurt. Deze verschillen doen zich ook voor als wordt gekeken naar het potentieel aan vrijwilligers, al is het verschil daarbij minder groot.

Houtenaren die zich betrokken voelen bij de buurtbewoners zetten zich significant meer in voor de (leefbaarheid in de) buurt en zijn ook meer bereid om dat in de toekomst te doen. Daarnaast is er een significant verband tussen de inzet voor de buurt en leeftijd (met name de jongeren blijven achter) en naar opleidingsniveau (hoger opgeleiden zetten zich meer in voor de buurt en zijn hier meer toe bereid).

Inzet voor de buurt

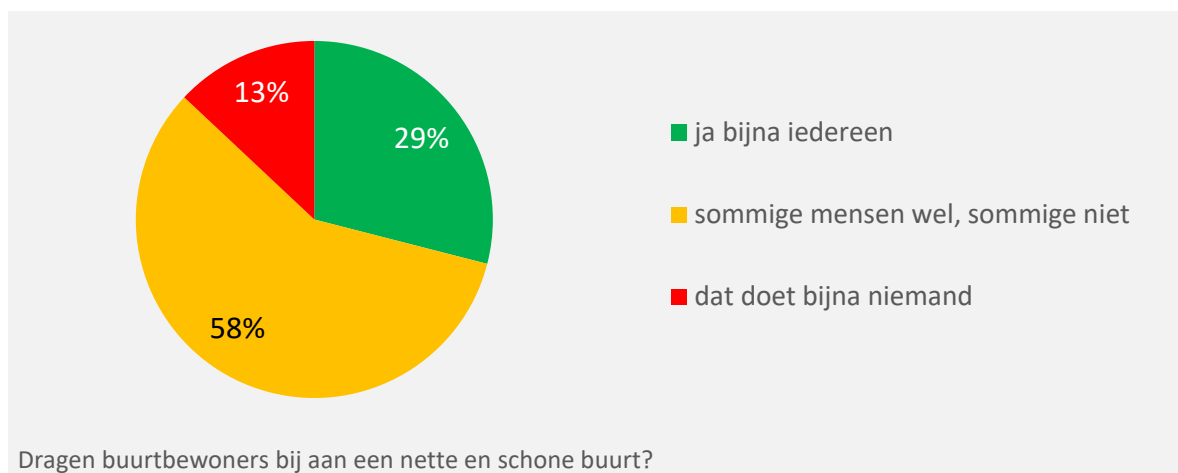
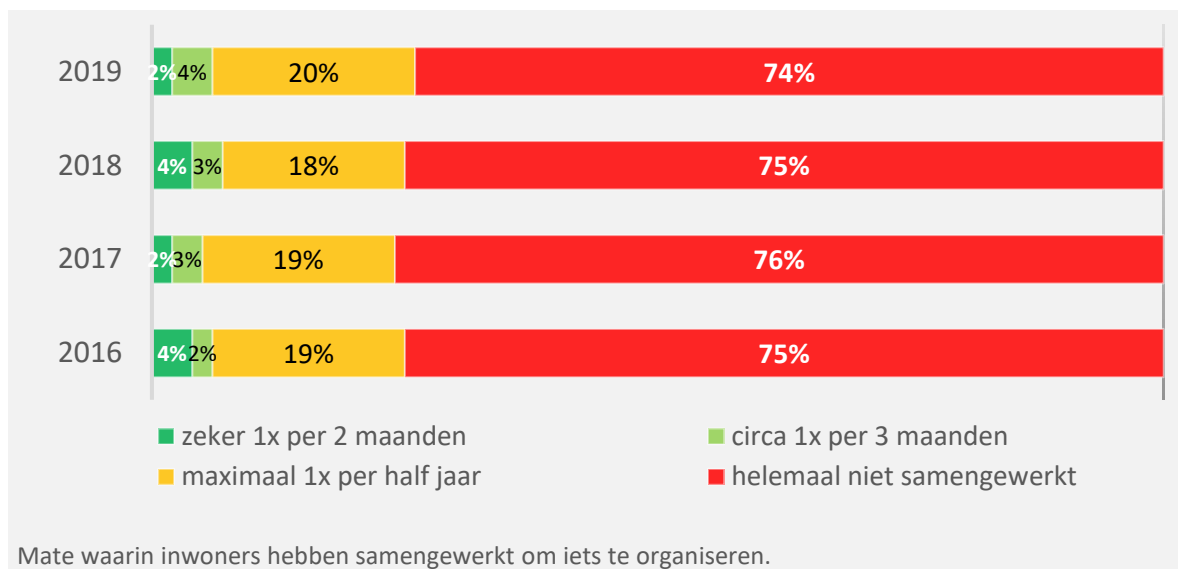

Manieren waarop men zich inzet of wil inzetten voor de buurt, n=986-1042

Als vervolgens wordt ingezoomd op concrete acties voor de leefbaarheid in de buurt die men heeft gedaan of zou willen doen, blijkt dat een bijdrage aan buurtpreventie, meehelpen aan het onderhoud van de buurt en meedenken met de gemeente over de toekomst van de buurt het meest aanslaan bij de inwoners. De helft van de inwoners helpt al mee met het onderhoud van de buurt en bijna een derde is betrokken bij buurtpreventie. Vooral voor de buurtpreventie en het meedenken met de gemeente is het potentieel (nog niet gedaan maar wel bereid toe) groot. De belangstelling om te helpen bij het onderhoud van het groen en het organiseren van buurtactiviteiten is minder groot, maar nog altijd is de helft van de inwoners wel bereid om hier iets mee te doen, waarbij respectievelijk 25% en 17% dit zelfs al in de praktijk brengt. De minste interesse is er voor het organiseren van activiteiten voor jongeren, maar dit is ook niet voor alle inwoners relevant. Op hoofdlijnen spoort dit beeld met dat van de afgelopen jaren.

De respondenten die (nog) niet weten of zij iets willen doen (11% tot 17%), zijn bij bovenstaande cijfers buiten beschouwing gelaten.

Samenwerking met buurtbewoners

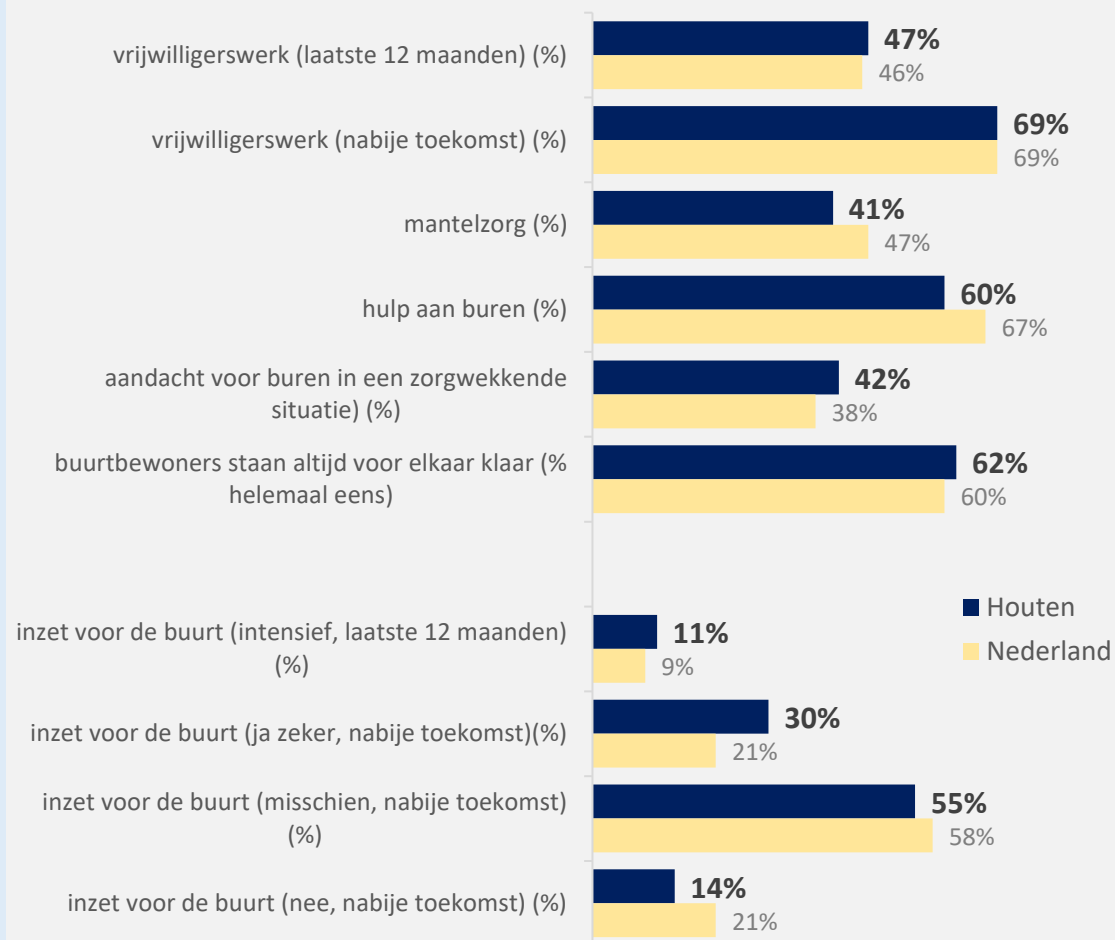

Aansluitend op de vragen over de inzet voor de buurt is apart en direct gevraagd of inwoners het afgelopen jaar samen met buurtbewoners iets hebben ondernomen zoals bijvoorbeeld een feest organiseren of een buurtkrantje maken. Een kwart van de Houtenaren heeft op deze vraag bevestigend geantwoord, maar in de meeste gevallen (20%) was er hiervoor maar sporadisch contact (ofwel maximaal 1 keer per half jaar bij elkaar geweest). In 6% van de gevallen was er frequenter contact. De cijfers zijn sinds 2016 nagenoeg hetzelfde.

Inwoners van de kleine kernen en het buitengebied komen vaker bij elkaar om iets te organiseren dan gemiddeld: 13% komt minimaal elke drie maanden bij elkaar (6% gemiddeld) en nog eens 28% minimaal elk half jaar (20% gemiddeld). De wijken in de kern Houten wijken veel minder af van het gemiddelde beeld. Het aandeel van de bewoners dat nooit samenwerkt is het grootst in Noord-Oost (81%) en het Centrum (80%).

Ook is specifiek gevraagd of de buurtbewoners in de ogen van de respondenten een bijdrage leveren aan een schone en nette buurt. De meeste respondenten vinden dat sommige buurtbewoners hier wel aan bijdragen en anderen niet (58%). Ruim een kwart (29%) geeft aan dat (vrijwel) alle buurtbewoners hieraan bijdragen. Volgens één op de acht respondenten doen de buurtbewoners dit niet. Ook in dit beeld is de afgelopen jaren nauwelijks iets veranderd.

In de kleine kernen en het buitengebied zegt de helft (49%) van de bewoners dat (bijna) iedereen wel een bijdrage levert aan een schone en nette buurt. In het Centrum is dat maar 10% en ook in Noord-Oost (21%) is dit percentage lager dan gemiddeld. In deze gebieden ervaren mensen juist vaker (resp. 37% en 21%) dat (bijna) niemand hieraan bijdraagt.

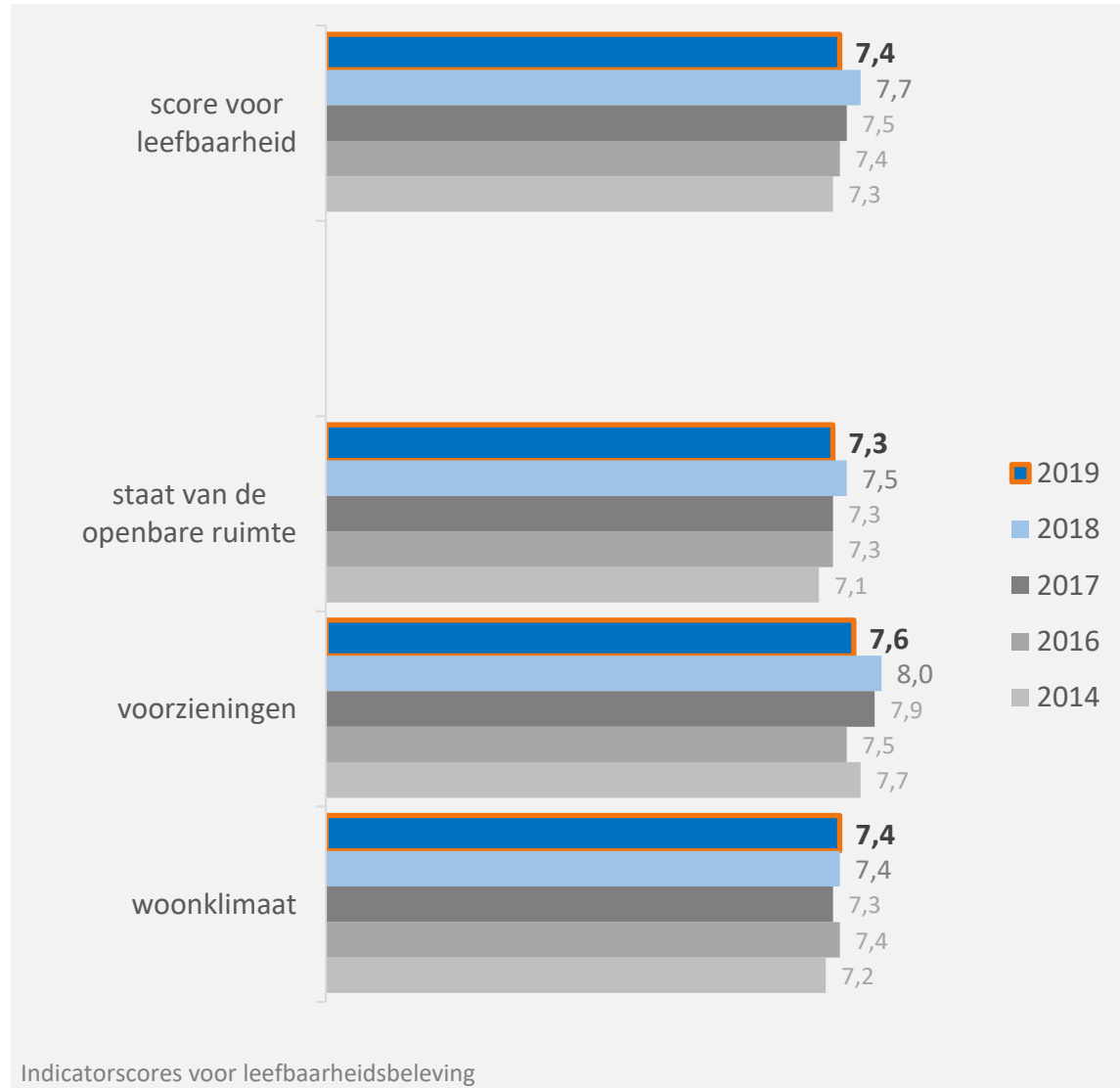
Sociale inzet in Houten, vergeleken met het Nederlands gemiddelde (WSJG 2020)

Positie van Houten ten opzichte van andere gemeenten

De benchmarkcijfers van VNG Realisatie (Waar staat je gemeente?) laten zien hoe Houten het op een aantal ijkpunten doet ten opzichte van andere gemeenten. De cijfers van Houten worden in deze rapportage vergeleken met het gemiddelde van Nederland. De benchmarkcijfers zijn van mei 2020. De landelijke cijfers veranderen wanneer nieuwe gegevens worden toegevoegd.

Als we kijken naar de positie van Houten ten opzichte van Nederland op het gebied van sociale inzet is het beeld wat wisselend. De percentages vrijwilligers (47%) en potentiële vrijwilligers (69%) liggen in Houten rond het landelijk gemiddelde (resp. 46% en 69%). Het percentage mantelzorgers (41%) is echter wat lager dan gemiddeld (47%). Dat geldt ook voor de hulp aan burens (resp. 60% en 67%). Daar staat tegenover dat er in Houten wel iets meer aandacht is voor burens in een zorgwekkende situatie (42%) dan gemiddeld (38%).

In Houten hebben iets meer mensen (11%) dan gemiddeld (9%) zich het afgelopen jaar intensief ingezet voor de leefbaarheid in de buurt. Maar het potentieel ligt duidelijk hoger: in Houten zijn meer mensen bereid zich zeker in de toekomst in te zetten voor de buurt (30%) dan in Nederland (21%). Het aandeel inwoners dat zich niet wil inzetten is juist iets lager (14%) dan gemiddeld (21%).

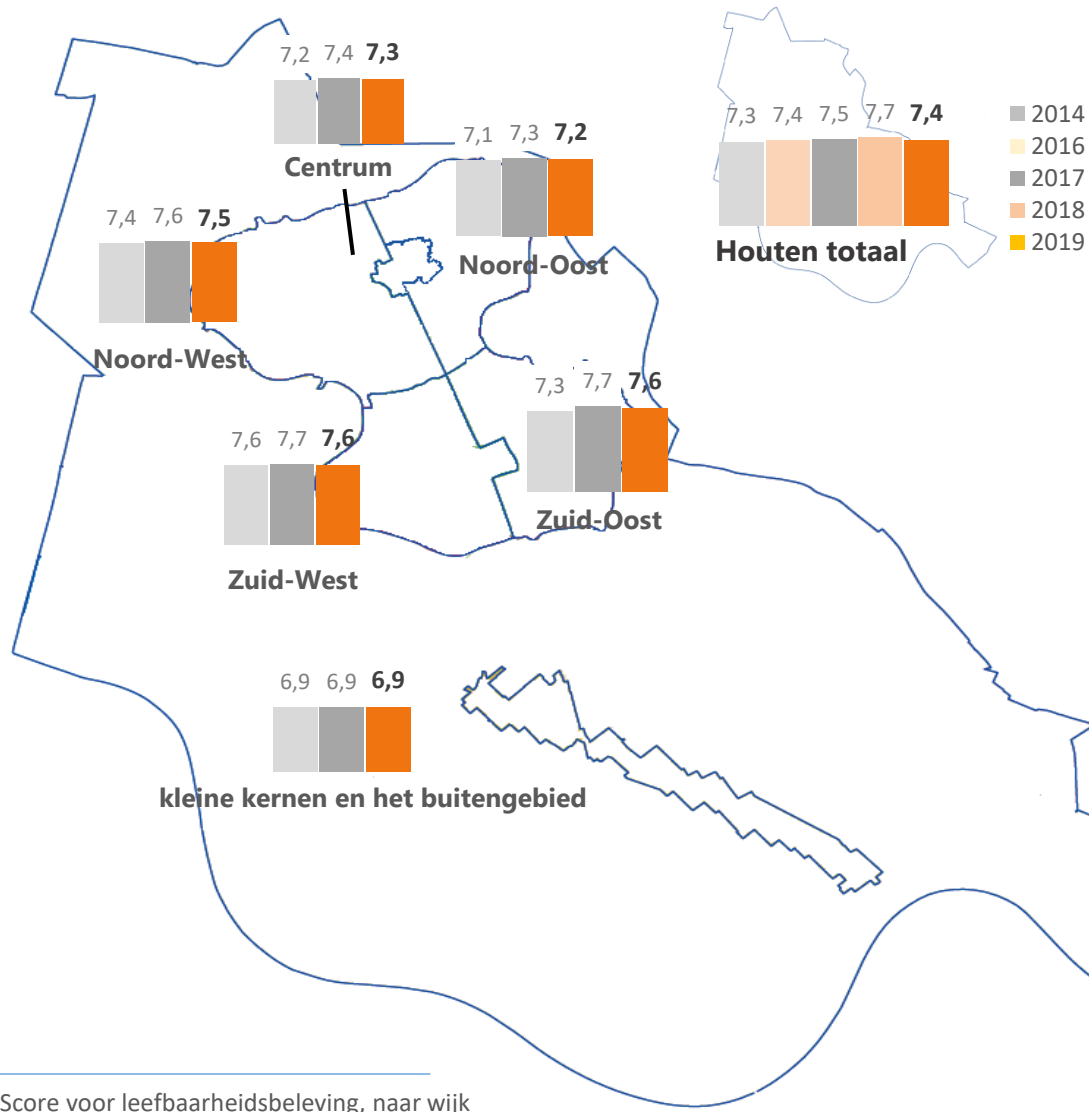

Leefbaarheid heeft betrekking op het oordeel over het wonen in de buurt, in termen van fijn leven en prettig wonen. Het gaat dan vooral om de *beleving* van de leef- en woonomgeving, inclusief de nabijheid van relevante voorzieningen:

- de staat van de openbare ruimte: onderhoud van de openbare ruimte (weinig kapot, schone buurt, etc.)
- voorzieningen: de aanwezigheid of nabijheid van basisvoorzieningen (winkels, zorgvoorzieningen, etc.)
- woonklimaat: beleving van de woonomgeving (leefbaarheid, woonplezier, etc.). Hiervoor zijn rapportcijfers gevraagd.

De score voor de beleving van de leefbaarheid in de buurt nam tot 2018 geleidelijk aan toe. In 2019 is de score lager (7,4). Dat betekent dat de leefbaarheid in de ogen van de bewoners is afgenomen. De afname komt vooral doordat de beoordeling van de zorg- en welzijnsvoorzieningen en in mindere mate de staat van de openbare ruimte lager is dan bij de vorige meting. Het cijfer voor het woonklimaat blijft sinds 2016 ongeveer hetzelfde.

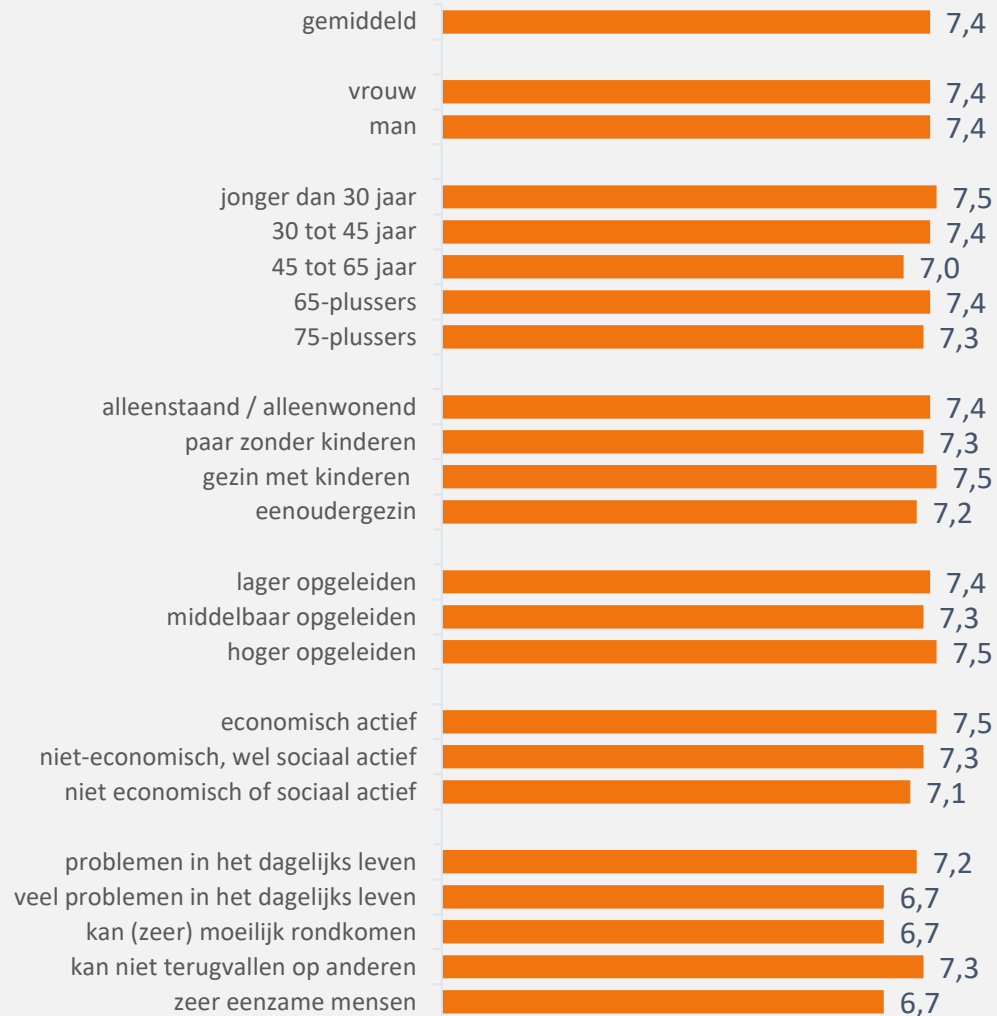
Leefbaarheidsbeleving naar wijk

De score voor de leefbaarheidsbeleving varieert van 6,9 in de kleine kernen en het buitengebied tot 7,6 in Houten Zuid-Oost en Zuid-West. In Houten Noord-Oost is de score iets lager (7,2) dan gemiddeld. Vergeleken met 2014 en 2017 is het beeld op wijkniveau op hoofdlijnen hetzelfde gebleven, met in de kern Houten cijfers die rondom het gemiddelde liggen en een lagere score in de kleine kernen en het buitengebied. In de meeste wijken ligt de score wel een fractie lager dan in 2017.

De lagere score in de kleine kernen en het buitengebied wordt, net als bij de vorige metingen, grotendeels veroorzaakt doordat minder mensen tevreden zijn over de nabijheid van (sommige) voorzieningen (6,3 t.o.v. 7,6 gemiddeld). In het buitengebied zijn bovendien de wegen en paden minder goed begaanbaar dan gemiddeld (64% tevreden t.o.v. 79% gemiddeld). Ook het Centrum scoort lager op het onderhoud van de openbare ruimte (6,5 t.o.v. 7,3 gemiddeld). De voorzieningen worden echter in het Centrum hoger gewaardeerd (8,3 t.o.v. 7,6 gemiddeld). De verschillen met betrekking tot de tevredenheid over het woonklimaat zijn klein. Noord-Oost en het Centrum scoren hier wel beneden gemiddeld. In Houten Zuid-Oost en in de kleine kernen en het buitengebied zijn de cijfers juist hoger.

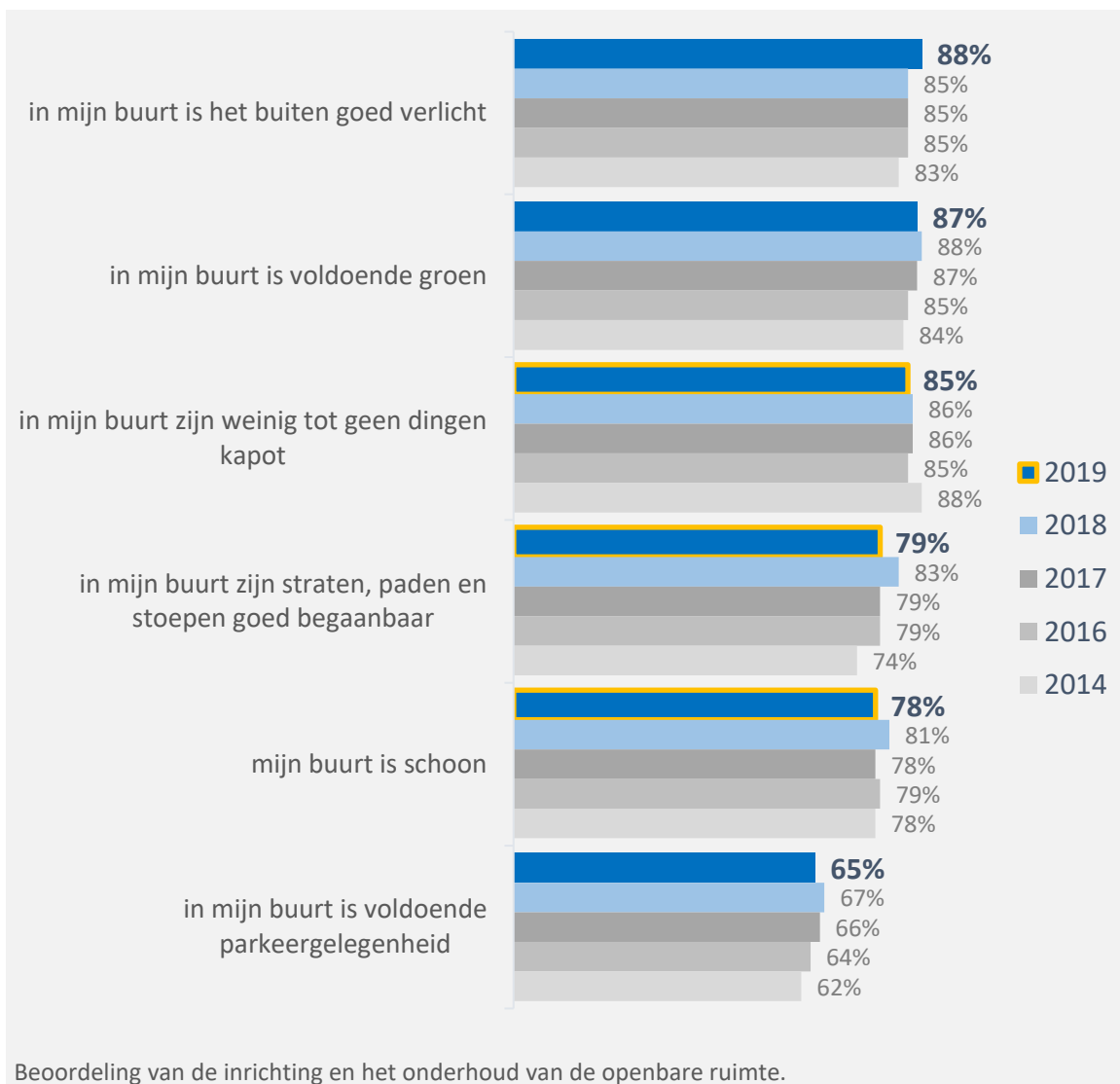
Leefbaarheidsbeleving naar doelgroep

Score van leefbaarheid, naar doelgroepen.

De score voor de beleving van de leefbaarheid in de buurt varieert beperkt als wordt ingezoomd op doelgroepen. Het gaat veelal om nuanceverschillen. De score is wel iets lager dan gemiddeld voor de meer kwetsbare doelgroepen, zoals mensen die veel problemen ervaren in het dagelijks leven, die moeilijk rond kunnen komen en mensen die eenzaam zijn.

De score voor leefbaarheidsbeleving verschilt ook enigszins tussen mensen die zich bij (vrijwel) alle (7,6) of de meeste buurtbewoners (7,5) betrokken voelen en mensen die zich bij (bijna) niemand betrokken voelen (7,1). De mate waarin mensen zich hebben ingezet voor de leefbaarheid in de buurt heeft geen relatie met de leefbaarheidsbeleving.

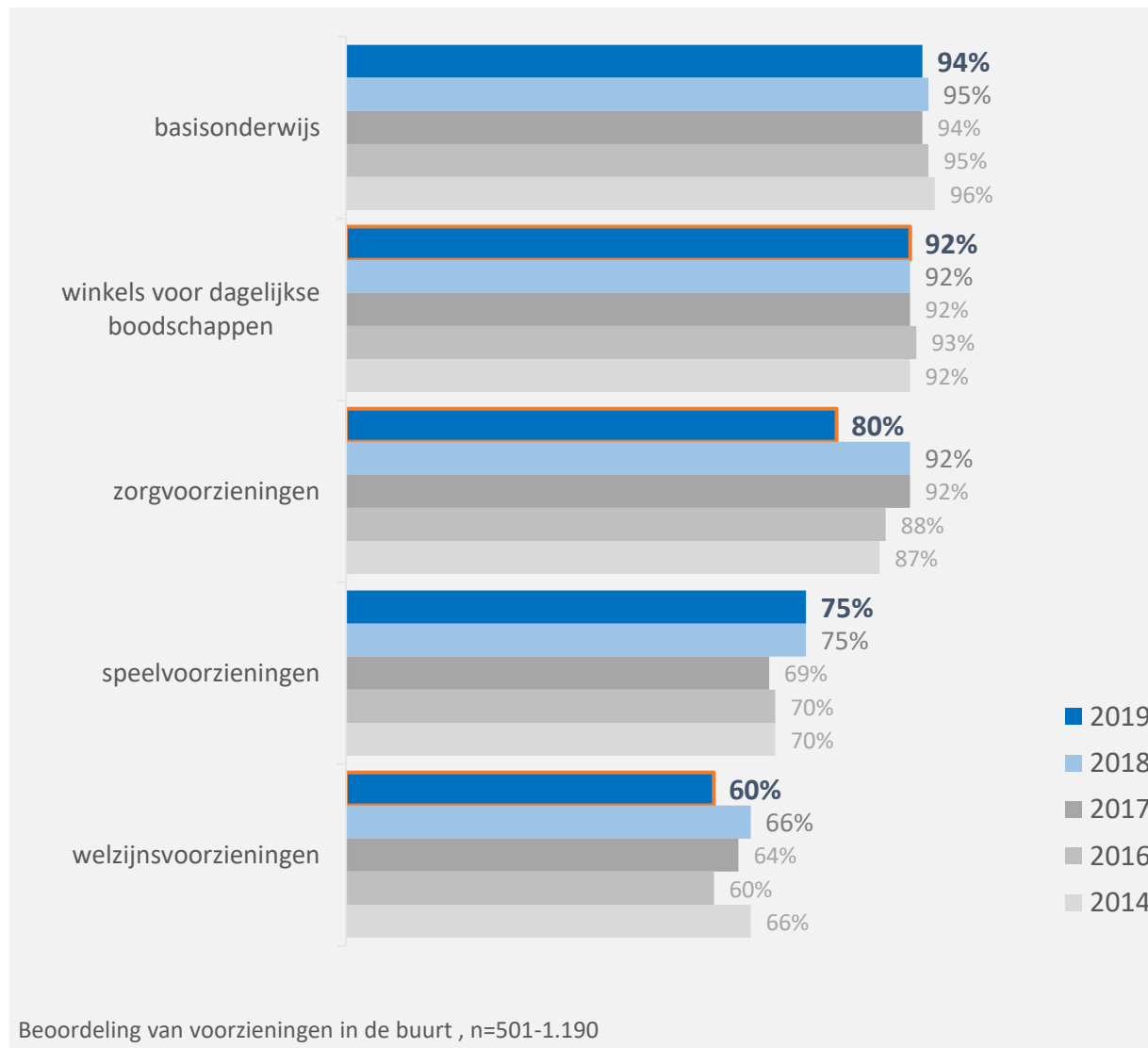

De inwoners is gevraagd een aantal uitspraken te beoordelen over de staat van de openbare ruimte. Hieruit blijkt dat tussen 85% en 88% van de Houtenaren (heel) tevreden is over de straatverlichting en de hoeveelheid groen in de buurt en over het gegeven dat er weinig tot niets kapot is in de openbare ruimte. Vier op de vijf inwoners zijn (zeer) tevreden over het onderhoud en schoon houden van hun buurt (78%).

De meeste cijfers liggen op het niveau van de vorige jaren. De tevredenheid over het schoonhouden en onderhouden van de openbare ruimte is in vergelijking met 2018 wel iets lager. Hierdoor gaat ook de score voor de staat van de openbare ruimte iets omlaag.

De hoeveelheid parkeerruimte scoort iets minder, maar nog altijd voldoende (65% (heel) tevreden) en ook hier is sprake van een iets lager cijfer dan in 2018.

Inwoners van de kleine kernen en het buitengebied zijn minder dan gemiddeld tevreden over de straatverlichting (69% (heel) tevreden) en de begaanbaarheid van straten, paden en stoepen (63% (heel) tevreden). In het Centrum is men minder tevreden over "schoon" (49% (heel) tevreden) en "heel" (63% vindt dat er weinig tot geen dingen kapot zijn).

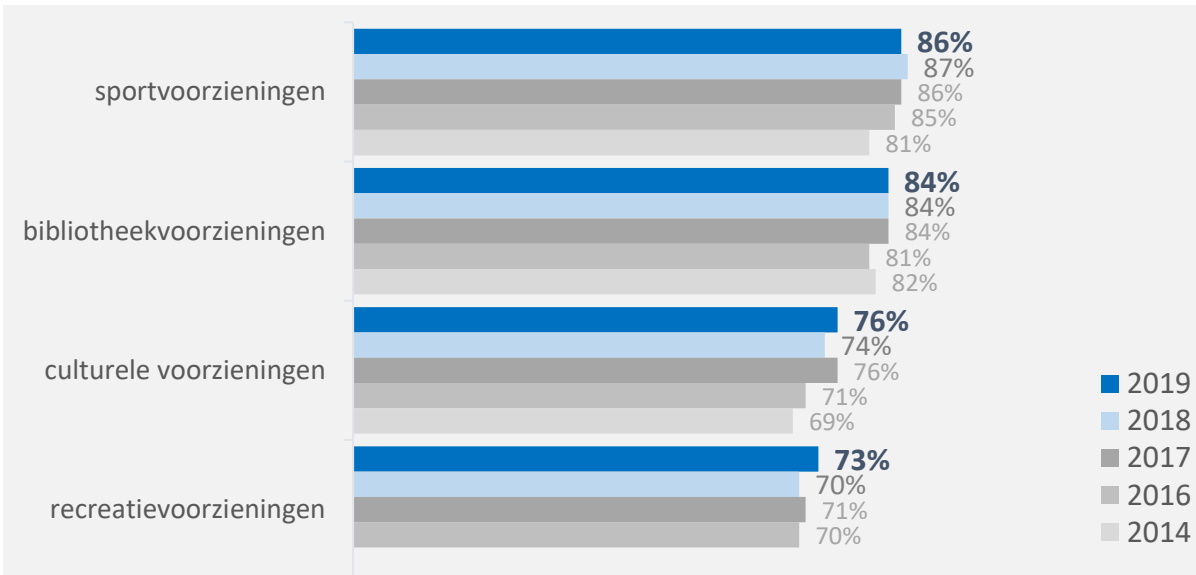
De lagere score voor de basisvoorzieningen in de laatste jaren is het gevolg van een minder positieve waardering voor de zorg- en welzijnsvoorzieningen. Over de zorgvoorzieningen is 80% (zeer) tevreden en dat is aanzienlijk minder dan in de voorgaande jaren. Het sluiten van de huisartsenpost per 1 juli 2019 is hier waarschijnlijk voor een groot deel debet aan. Het percentage (zeer) tevreden over welzijnsvoorzieningen daalde van 66% in 2018 naar 60%.

De tevredenheid over de nabijheid van het basisonderwijs (voor zover voor inwoners van toepassing) en de winkels voor dagelijkse boodschappen is onverminderd hoog en ligt boven de 90%. Over de speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar is driekwart van de inwoners waarvoor dit van toepassing is (zeer) tevreden. Dat is gelijk aan de vorige meting van 2018.

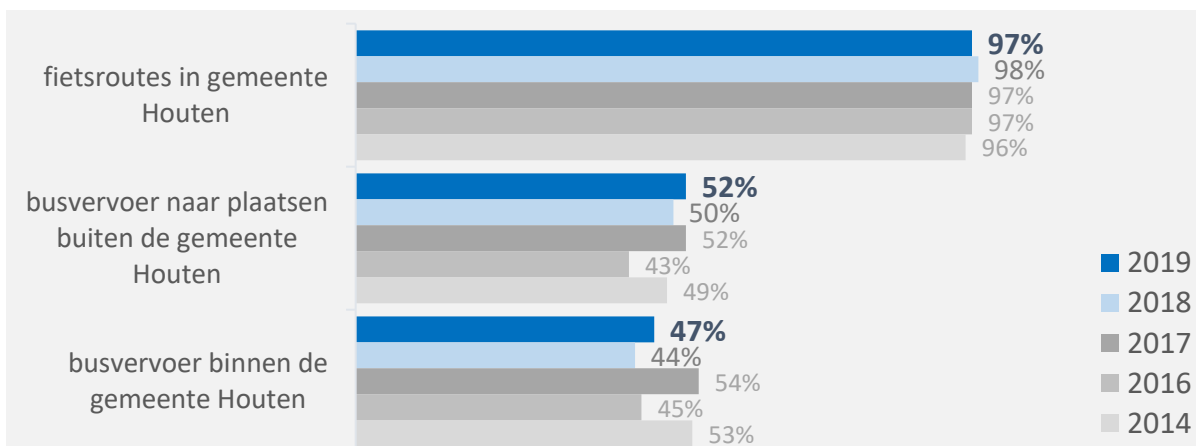
Inwoners van de kleine kernen en het buitengebied zijn relatief minder tevreden over met name de nabijheid van winkels (77% (heel) tevreden), het basisonderwijs (86%) en speelvoorzieningen (52%). Het aanbod aan speelvoorzieningen stemt ook in het Centrum (55%) en Noord-Oost (66%) minder tevreden.

Respondenten die niet weten hoe zij de voorzieningen moeten beoordelen, zijn buiten beschouwing gelaten. Dat geldt vooral voor het basisonderwijs (58%), speelvoorzieningen (27%) en welzijnsvoorzieningen (39%).

Tevredenheid met voorzieningen in Houten, n=1.087-1.105

Tevredenheid met vervoersvoorzieningen in Houten, n=721-1.169

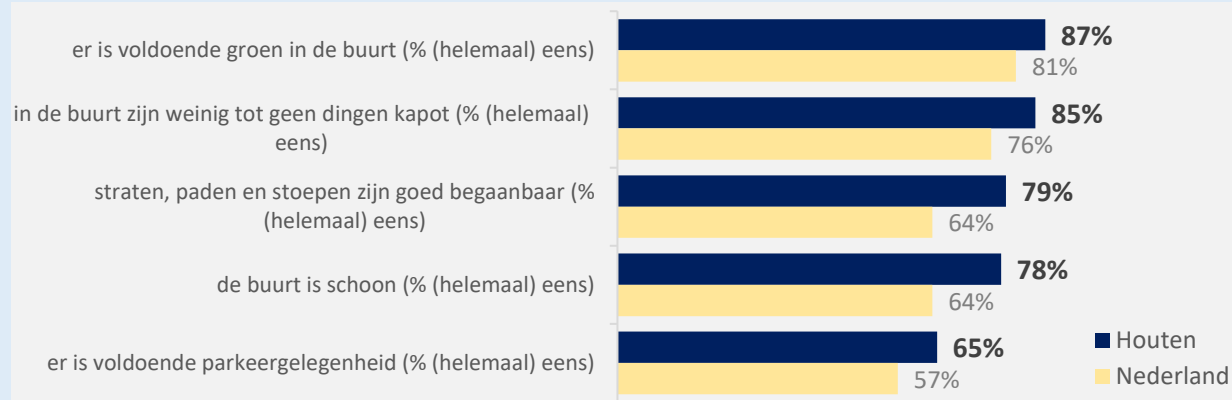
Over de meeste vrijetijdsvoorzieningen zijn de respondenten over het algemeen ook (zeer) tevreden. Dat geldt in hoge mate voor de sportvoorzieningen (86%) en bibliotheekvoorzieningen (84%) en in iets mindere mate voor de culturele- (76%) en de recreatieve (73%) voorzieningen in Houten. De waardering van de culturele voorzieningen en recreatievoorzieningen neemt geleidelijk aan nog iets toe. De overige cijfers blijven op hoofdlijnen gelijk.

In de kleine kernen en het buitengebied blijft vooral de tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen (52%) sterk achter bij het gemiddelde. In mindere mate geldt dit ook voor sportvoorzieningen (76%) en culturele voorzieningen (66%).

Ook bij deze voorzieningen zijn de respondenten die niet weten hoe zij de voorzieningen moeten beoordelen buiten beschouwing gelaten (van 7% bij recreatievoorzieningen tot 11% bij bibliotheek- en culturele voorzieningen).

Zeer tevreden zijn de respondenten over de fietsroutes in Houten (97%). Veel minder tevreden zijn de Houtenaren over het busvervoer. Ongeveer de helft van de inwoners is hierover (zeer) tevreden, zowel over het busvervoer binnen Houten (47%) als over het busvervoer naar buiten Houten (52%). Over beide vormen van busvervoer is een kwart (24%) echter (zeer) ontevreden. Het aandeel (zeer) tevreden inwoners is wel iets hoger dan in 2018. Inwoners van met name de kleine kernen en het buitengebied zijn minder tevreden over het busvervoer binnen Houten (26% (zeer) tevreden, 45% (zeer) ontevreden) en buiten Houten (resp. 21% en 57%).

Respondenten die niet weten hoe zij deze voorzieningen moeten beoordelen, bijvoorbeeld omdat ze er nooit gebruik van maken, zijn ook hier buiten beschouwing gelaten (uiteenlopend van 2% bij de fietsroutes tot 36-40% bij het busvervoer in en buiten Houten).

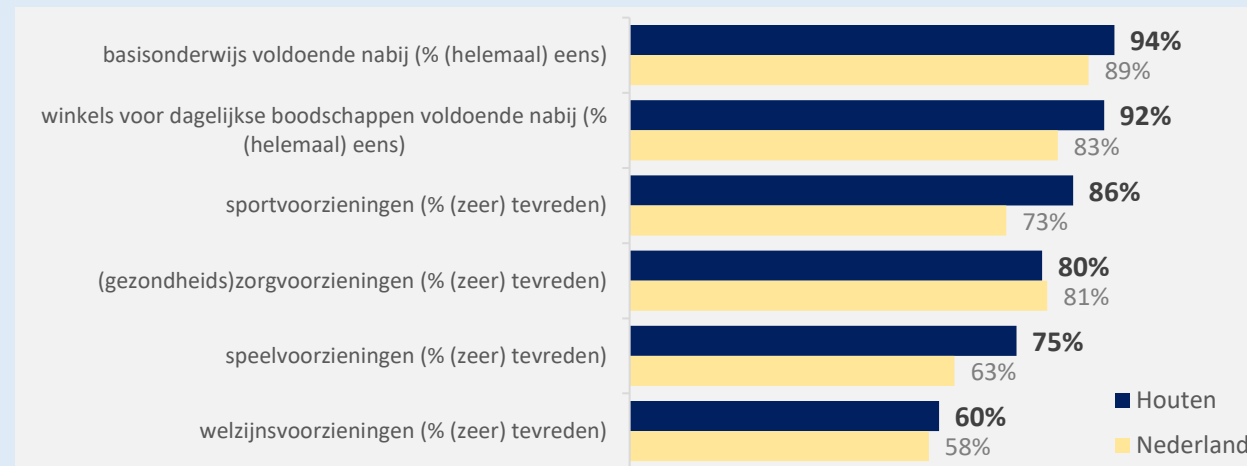

Oordeel over de staat van de openbare ruimte, vergeleken met Nederland (WSJG 2020)

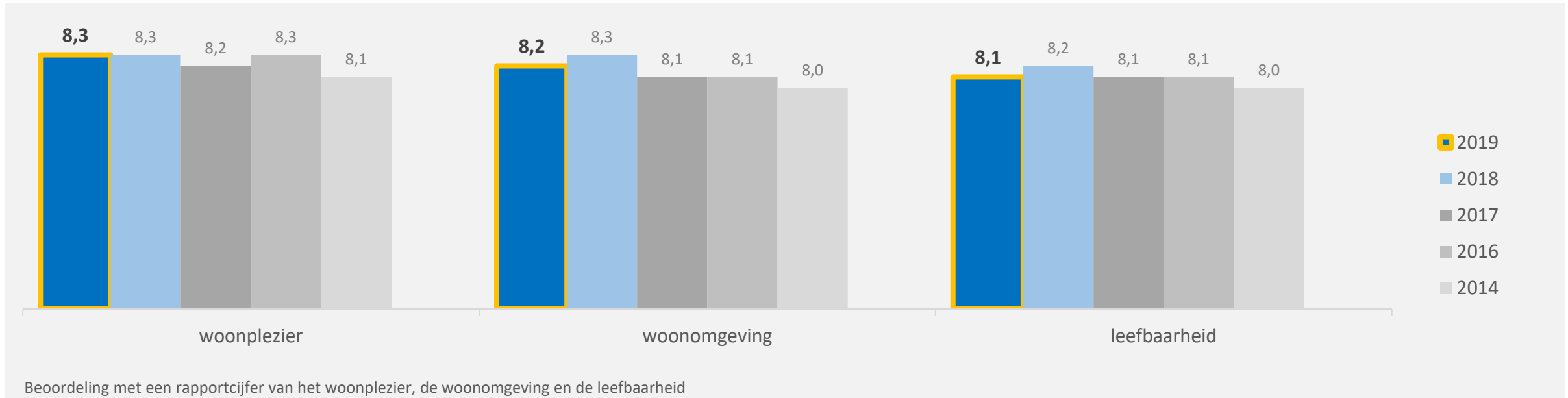
Positie van Houten ten opzichte van andere gemeenten

De tevredenheid van inwoners als het gaat om de staat van onderhoud van de openbare ruimte en het aanbod of de nabijheid van voorzieningen in de buurt is in Houten groter dan gemiddeld in Nederland. Soms is het verschil beperkt (bijv. bij groen in de buurt, nabijheid van basisscholen) maar op de meeste punten wijkt Houten in positieve zin aanzienlijk af van het landelijke cijfer. Zo wordt de begaanbaarheid van straten, paden en stoepen door 79% van de Houtenaren als (zeer) positief ervaren, terwijl gemiddeld in Nederland maar 64% hier (zeer) tevreden over is. Hetzelfde geldt voor de netheid in de buurt (resp. 78% en 64%).

Ook de mate van tevredenheid over parkeergelegenheid (65% in Houten tegenover 57% gemiddeld), winkels voor dagelijkse boodschappen (resp. 92% en 83%), sportvoorzieningen (resp. 86% en 73%) en speelvoorzieningen (resp. 75% en 63%) is in Houten hoger dan gemiddeld in Nederland. Het oordeel over gezondheidszorg- en welzijnsvoorzieningen is ongeveer gelijk aan het gemiddelde. In 2018 scoorde Houten met betrekking tot de (gezondheids)zorgvoorzieningen echter nog aanzienlijk beter dan landelijk (respectievelijk 92% en 81%). Dat deze voorsprong verloren is gegaan, is waarschijnlijk voor een groot deel te wijten aan het sluiten van de huisartsenpost. Ook ten aanzien van de welzijnsvoorzieningen deed Houten het voorheen beter.

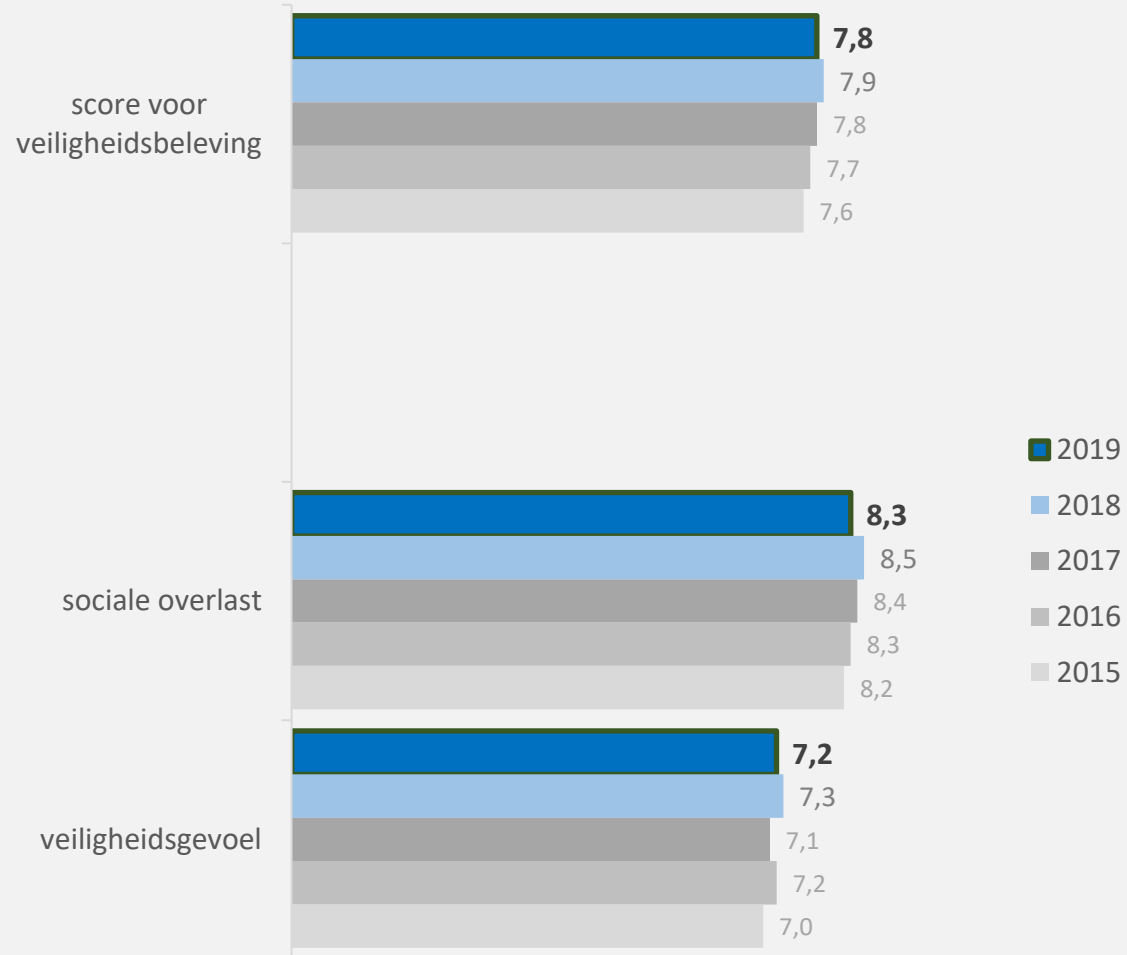

Oordeel over het aanbod / de nabijheid van voorzieningen, vergeleken met Nederland (WSJG 2020)

Het woonklimaat in de gemeente Houten wordt heel positief beoordeeld. Zowel de woonomgeving, de leefbaarheid als het woonplezier krijgen gemiddeld een ruime 8 van de bewoners. De cijfers liggen min of meer op hetzelfde niveau als in de afgelopen jaren.

De cijfers variëren nauwelijks naar leeftijdsgroep of huishoudentype en ook naar opleidingsniveau zijn de verschillen beperkt. Naar wijk variëren de cijfers iets meer: in Houten Zuid-Oost en in de kleine kernen en het buitengebied zijn de cijfers iets hoger (8,3-8,4) dan gemiddeld, in Houten Noord-Oost en het Centrum juist iets lager (7,8-7,9). De mate van betrokkenheid bij buurtbewoners zorgt voor meer variatie: zo is het gemiddelde rapportcijfer voor het woonplezier bij mensen die zich bij (vrijwel) iedereen in de buurt betrokken voelen aanzienlijk hoger (8,7) dan gemiddeld en het cijfer daalt geleidelijk tot 7,6 voor mensen die zich bij (bijna) niemand betrokken voelen. De cijfers voor de woonomgeving en de leefbaarheid vertonen een vergelijkbare lijn, maar dan met minder grote verschillen (beide van 8,5 naar 7,8).

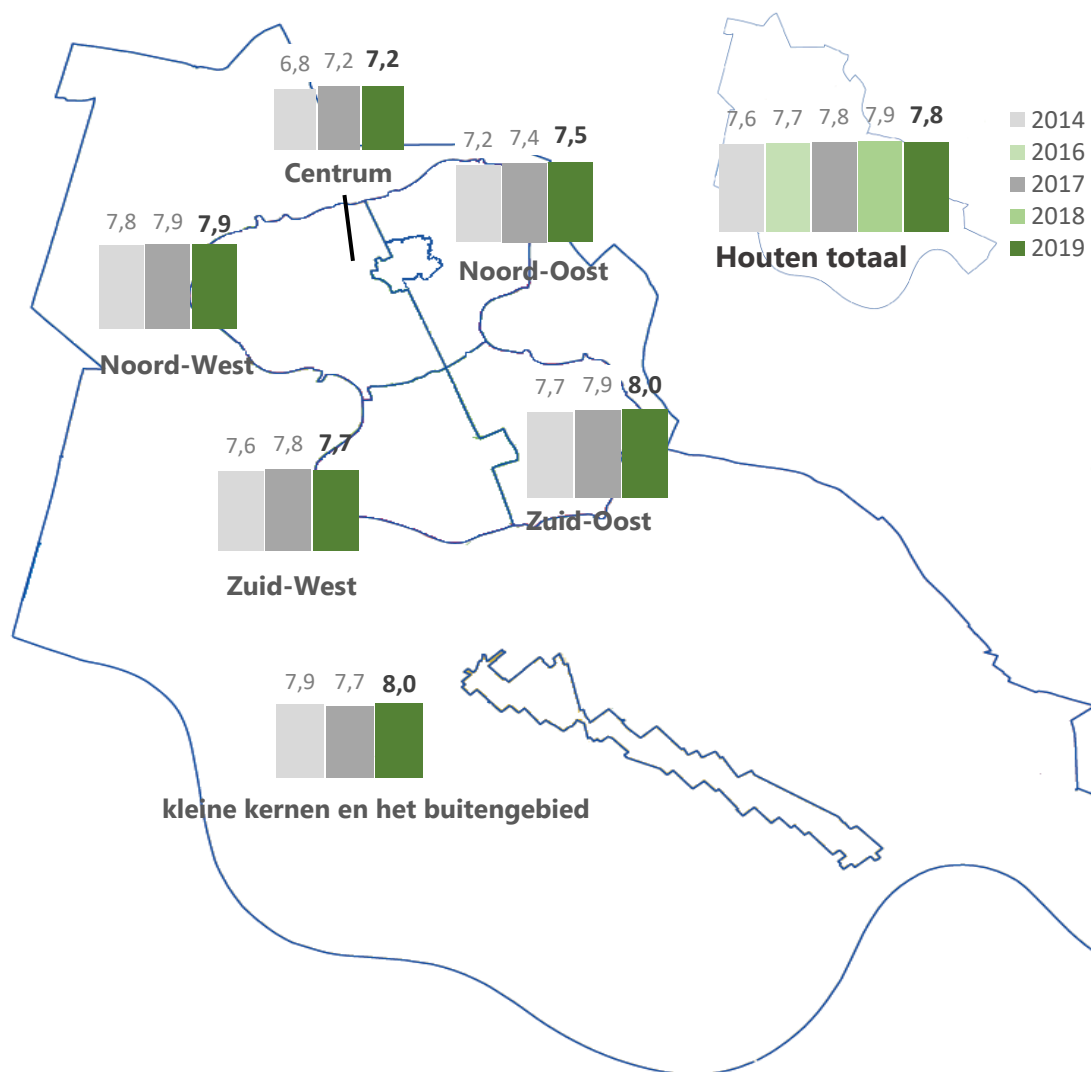
scores voor veiligheidsbeleving

Ook de beleving van veiligheid zegt iets over de sociale kwaliteit van woonbuurten. We maken daarbij onderscheid in:

- Sociale overlast: de ervaren overlast van buurtgenoten
- Veiligheidsgevoel: beleving van veiligheid in de buurt (rapportcijfer).

Op basis van deze variabelen is een score berekend voor de veiligheidsbeleving in de gemeente Houten. De score voor de veiligheidsbeleving in Houten is 7,8 en dat is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Dat geldt ook voor de onderliggende scores voor sociale overlast en het veiligheidsgevoel. De scores zijn iets lager dan in 2018, maar ongeveer gelijk aan die van 2016 en 2017.

Veiligheidsbeleving naar wijk

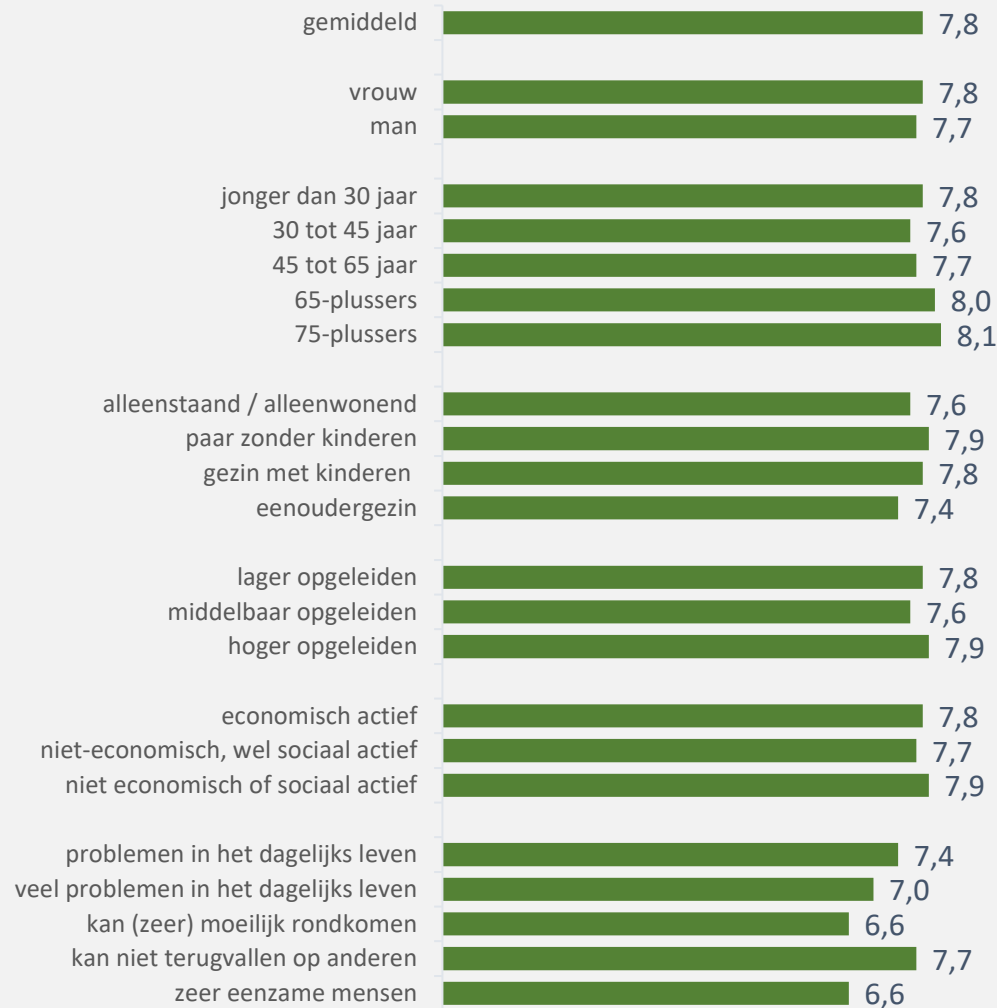

score voor veiligheidsbeleving, naar wijk

Sinds 2014 is de score voor de veiligheidsbeleving licht verbeterd. Met name in Houten Noord-Oost, het Centrum en Zuid-Oost. Tussen de meeste wijken zijn de verschillen nu over het algemeen klein als het gaat om de veiligheidsbeleving. In 2014 waren de verschillen groter. Het Centrum scoort wel op alle punten lager dan gemiddeld. Daardoor scoort ook Houten Noord-Oost lager dan gemiddeld. Dit was bij de vorige metingen ook het geval. Houten Noord-West (7,9), Zuid-Oost (8,0) en het buitengebied (8,0) scoren het hoogst.

De veiligheidsbeleving is in de kleine kernen en het buitengebied ten opzichte van de vorige meting licht toegenomen, waardoor de score weer terug is op het niveau van 2014. In de andere wijken zijn de cijfers ten opzichte van 2018 niet of nauwelijks veranderd.

Wie voelen zich veilig?

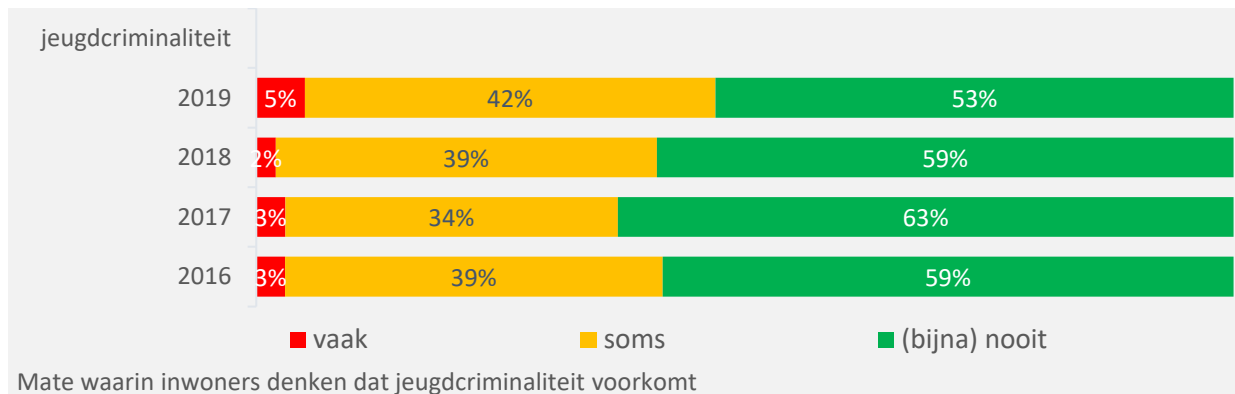
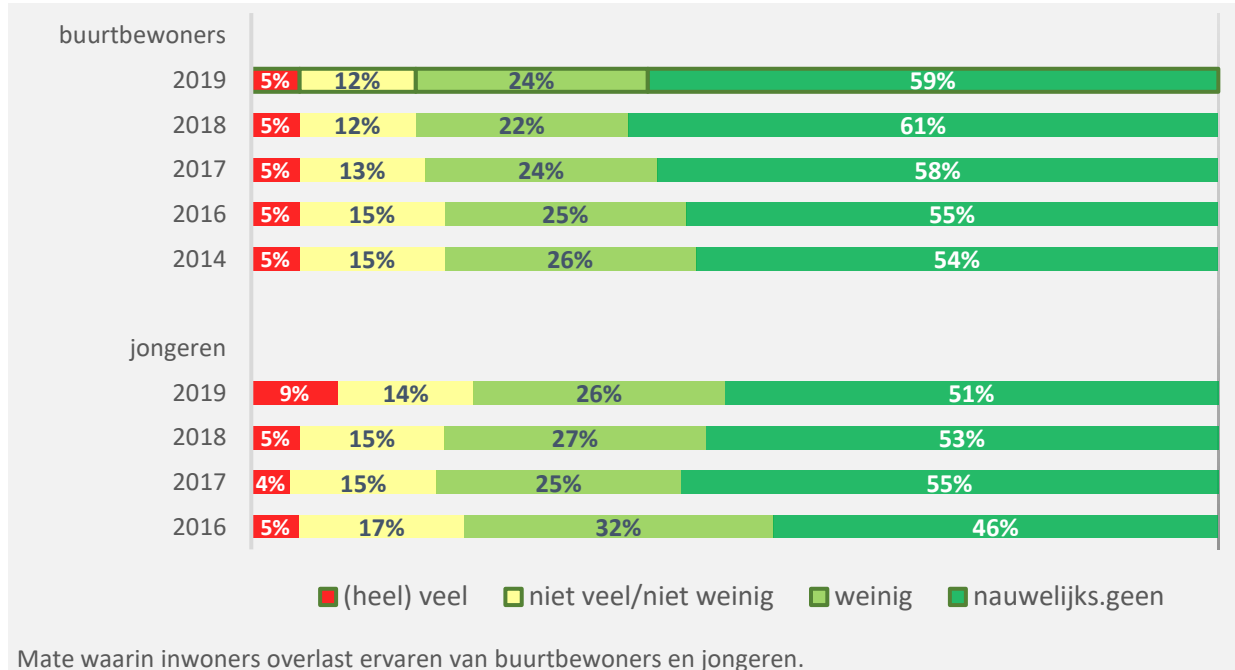

score voor veiligheidsbeleving, naar doelgroepen.

Als bij de veiligheidsbeleving wordt ingezoomd op de verschillende doelgroepen schommelt de score veelal rond het gemiddelde van 7,8. De afwijkingen zijn beperkt. Alleen bij sommige kwetsbare doelgroepen, zoals mensen die zich (zeer) eenzaam voelen (6,6), mensen die moeite hebben om rond te komen (6,6) en mensen die vaak problemen ervaren in het dagelijks leven (7,0) is de score voor de veiligheidsbeleving lager dan gemiddeld.

Ook als gekeken wordt naar de mate van betrokkenheid bij de buurt, blijkt dit samen te hangen met de veiligheidsbeleving: de inwoners die zich bij (bijna) niemand (7,1) of bij de meeste buurtbewoners (7,6) niet betrokken voelen, scoren wat betreft veiligheidsbeleving lager dan de inwoners die zich bij de meeste (7,8) of (vrijwel) alle buurtbewoners (8,2) betrokken voelen.

Sociale overlast

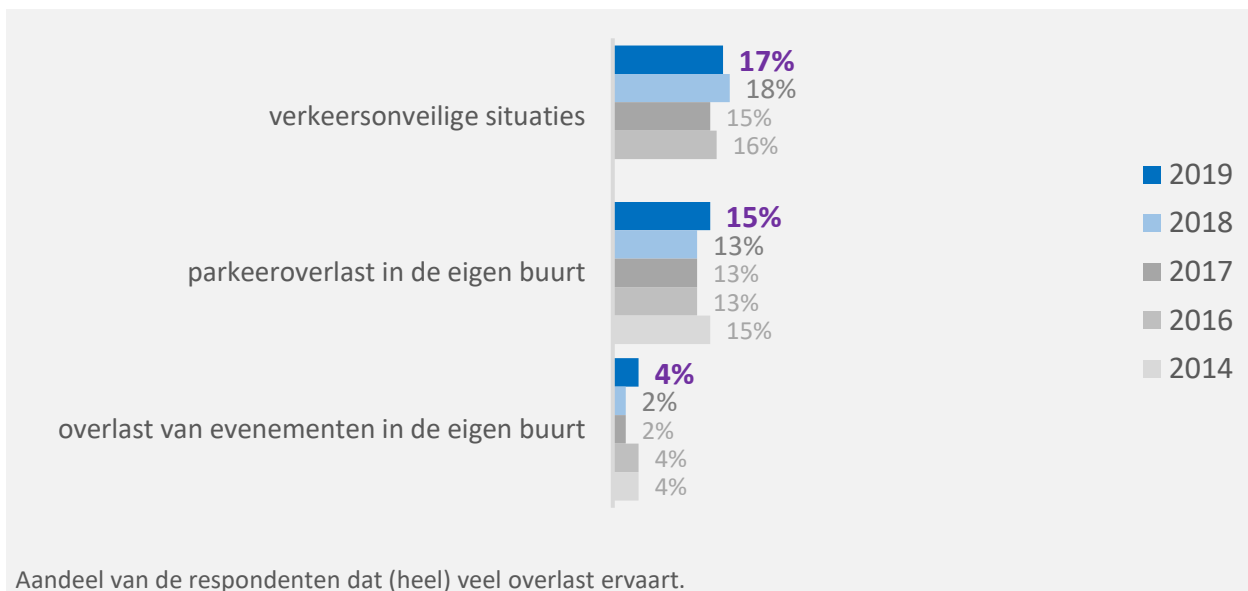

De mate waarin overlast wordt ervaren van buurtbewoners komt in grote lijnen overeen met die van de afgelopen jaren. Meer dan 80% geeft aan weinig tot geen overlast van buurtbewoners te ondervinden. Net als bij de vorige metingen ondervond circa 5% van de inwoners het afgelopen jaar (heel) veel overlast van buurtbewoners.

De overlast door jongeren is wel iets hoger dan de afgelopen jaren. Het percentage inwoners dat (heel) veel overlast ervaart van jongeren steeg van ongeveer 5% naar 9% en nog eens 14% ervaart niet veel maar ook niet weinig overlast. Voor een deel is de toename van de overlast van jongeren waarschijnlijk te wijten aan de opgroeiende jeugd in Houten Zuid die nu in de levensfase terechtkomen van de pubertijd. Driekwart van de bewoners ondervindt geen overlast van jongeren.

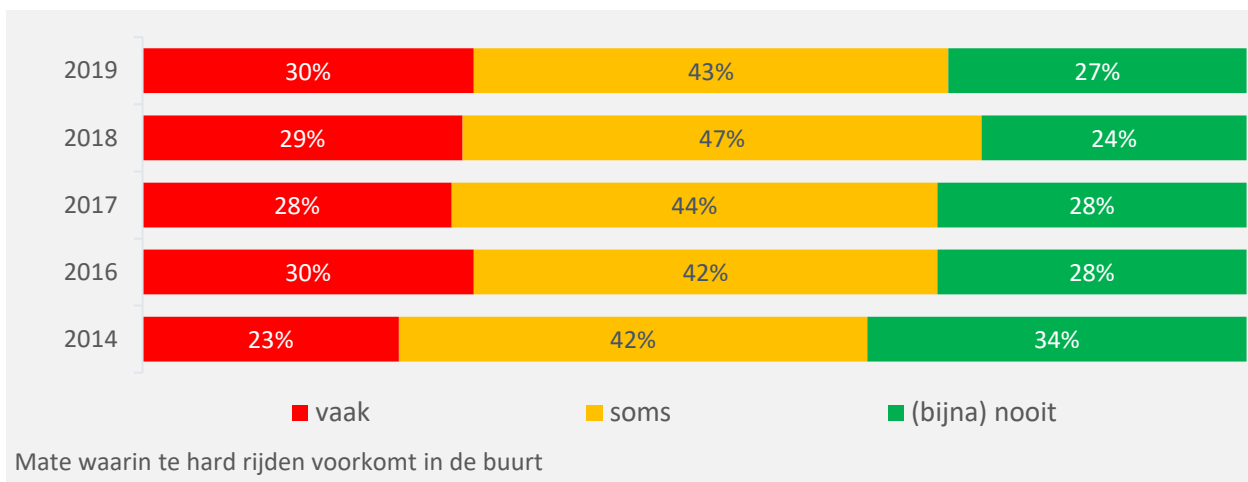
Op de vraag of inwoners denken dat jongeren in de buurt zich schuldig maken aan criminaliteit antwoordt 5% vaak en 42% soms. Dat betekent dat bijna de helft van de respondenten er vanuit gaat dat hier in meer of mindere mate wel sprake van is. Deze percentages zijn in het afgelopen jaar toegenomen.

De inwoners die geen antwoord hebben gegeven op deze vragen zijn niet meegenomen in de berekening. Bij de overlastvragen gaat het om minder dan 1%, bij de vraag over jeugdcriminaliteit om 22%.

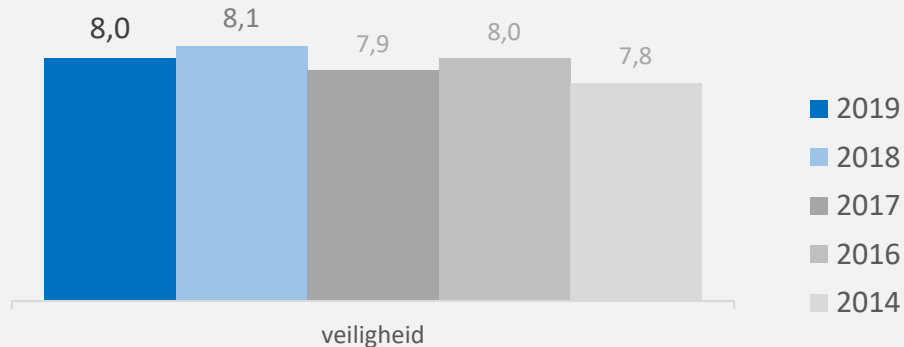
Ook het verkeer kan zorgen voor overlast en een gevoel van onveiligheid. Eén op de zes inwoners (17%) ervaart veel overlast door verkeersonveilige situaties. Dat is vergelijkbaar met 2018 en iets meer dan in de jaren daarvoor. In 2014 is dit niet gevraagd. De parkeeroverlast is sinds 2018 licht toegenomen: 15% ervaart veel parkeeroverlast, dat was 13%. Aan de andere kant ervaren twee op de drie Houtenaren weinig of geen verkeersonveilige situaties (62%) of parkeeroverlast (69%).

Evenementen in de buurt geven onder de gemiddelde inwoner maar weinig overlast: 90% ervaart hiervan weinig of geen overlast en 4% heeft hier (heel) veel last van. Dat is wel iets meer dan in 2018 en 2017. Hoe de cijfers onder omwonenden zijn van specifieke evenementenlocaties is niet bekend.

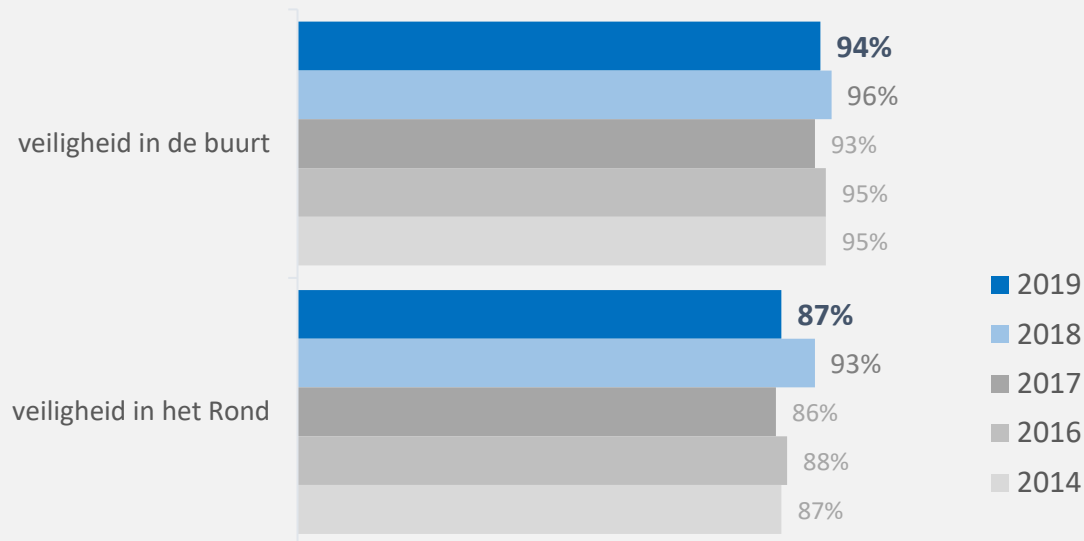

Bijna één op de drie inwoners (30%) vindt dat er in hun buurt vaak te hard wordt gereden en nog eens 43% geeft aan dat er soms te hard wordt gereden. Voor een kwart van de inwoners speelt dit niet. Ten opzichte van 2014 wordt er vaker te hard gereden in de beleving van inwoners. Te hard rijden is vooral in de kleine kernen en het buitengebied een probleem: hier vindt 52% dat er vaak te hard wordt gereden en 35% dat er soms te hard wordt gereden. Ook in Houten Zuid-West vinden meer mensen (34%) dat er vaak te hard wordt gereden. In de andere wijken in de kern Houten is dit aandeel tussen 25% en 30%.

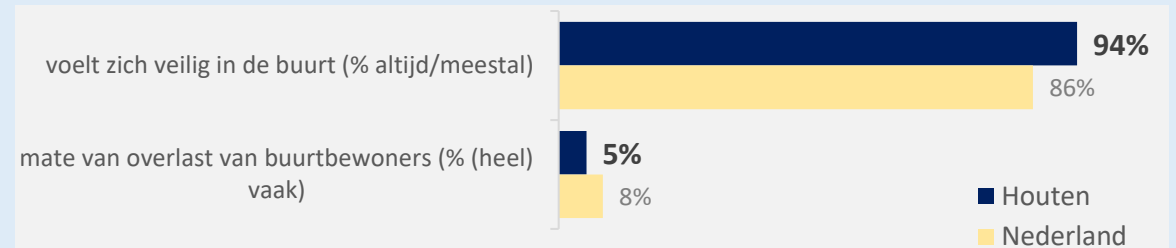
Beoordeling veiligheid in de buurt met een rapportcijfer

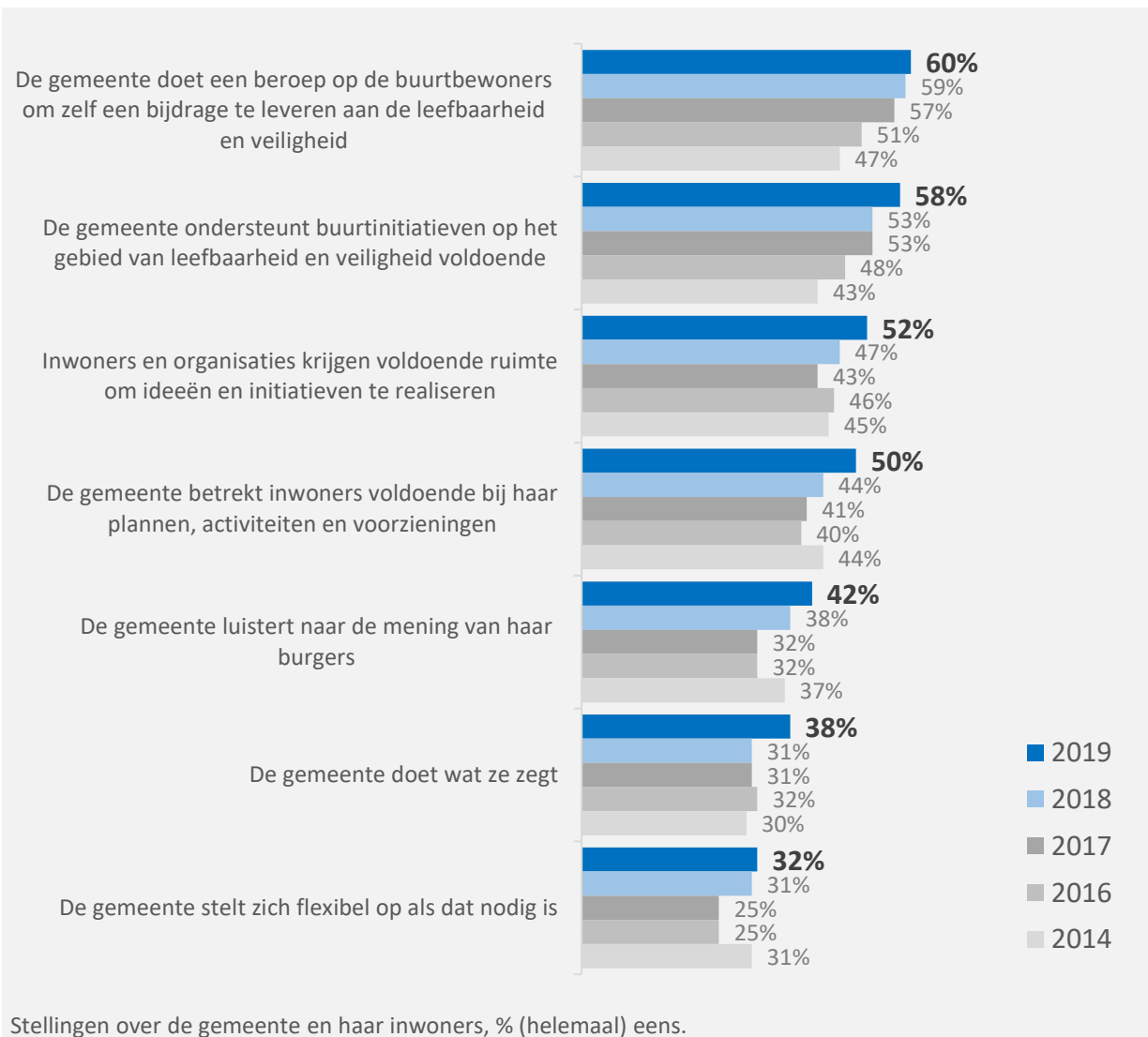
Percentage bewoners dat zich (vrijwel) altijd veilig voelt

Als de inwoners wordt gevraagd de veiligheid in hun buurt in een rapportcijfer uit te drukken, levert dat gemiddeld een 8,0 op. Dat is een goed cijfer voor het gevoel van veiligheid. Het cijfer ligt op hetzelfde niveau als de laatste jaren en is wat beter dan in 2014. Ook de score voor de samenstelde component 'veiligheidsbeleving' is ongeveer gelijk aan de afgelopen jaren en is licht verbeterd ten opzichte van 2014 (zie ook blz. 60-61). Het rapportcijfer voor veiligheid verschilt niet of nauwelijks tussen mannen en vrouwen, noch naar leeftijd, huishoudenstype of opleidingsniveau. Op het Rond voelt 87% zich (bijna) altijd veilig. Dat is minder dan in 2018 (93%) maar vergelijkbaar met de jaren daarvoor. Ook hier is het aandeel mensen dat zich vaak of altijd onveilig voelt heel laag (1%).

Dat Houten door de inwoners over het algemeen als een veilige gemeente wordt ervaren, wordt onderschreven door de uitkomst dat 94% van de inwoners van Houten zich (altijd of vrijwel altijd) veilig voelt in hun buurt. De overige respondenten voelen zich soms wel eens onveilig. Het percentage inwoners dat zich meestal of altijd onveilig voelt is verwaarloosbaar klein. Dat was de voorgaande jaren ook al zo. Het percentage inwoners dat zich (vrijwel) altijd veilig voelt in de buurt is groter dan gemiddeld in Nederland (86%). Ook is er in Houten minder sprake van overlast van buurtbewoners.

Veiligheidsbeleving en mate van overlast van buurtbewoners, vergeleken met Nederland (WSJG 2020)

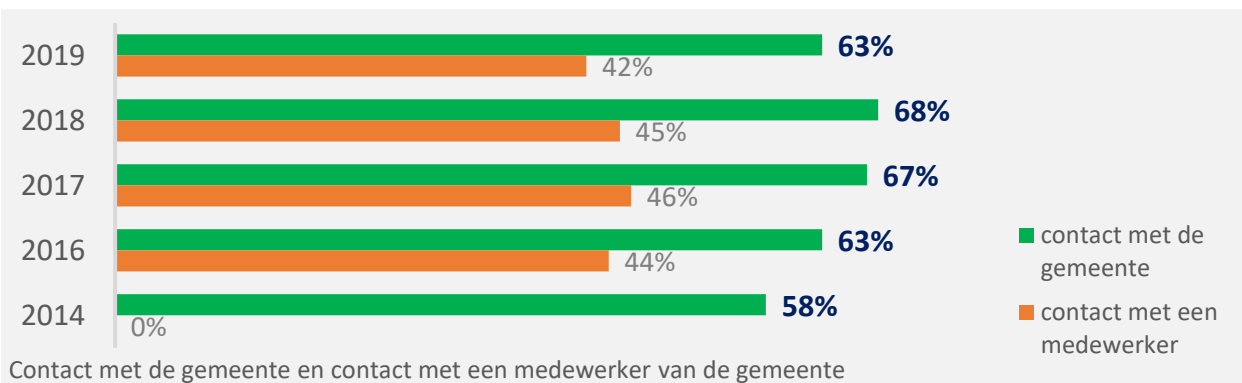

De relatie tussen de gemeente en de inwoners is gemeten aan de hand van een aantal stellingen. Om aan te sluiten bij Waar Staat Je Gemeente zijn de respondenten die deze stellingen niet konden of wilden beantwoorden buiten beschouwing gelaten. Dat aandeel is aanzienlijk en varieert van 19% tot 42%. Mogelijk zegt dit iets over de afstand tot de gemeente en/of de betrokkenheid van deze mensen bij het onderwerp.

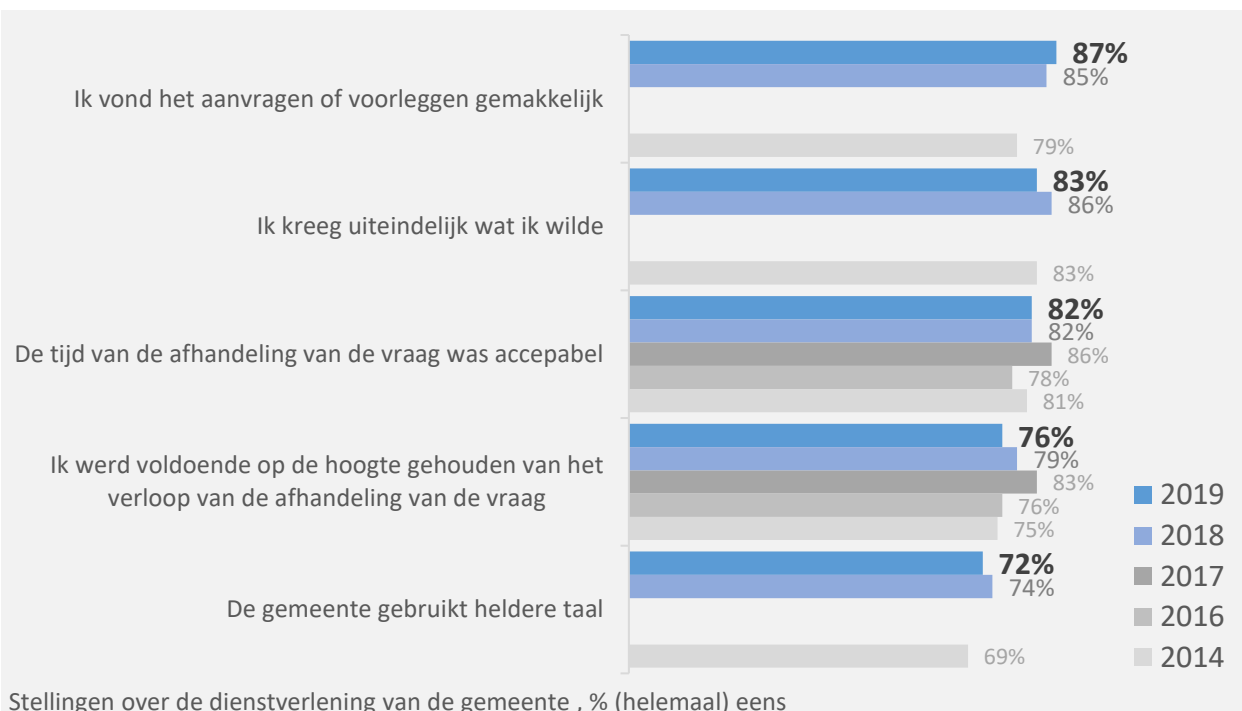
De mening van de inwoners over de rol van de gemeente verandert desondanks ten positieve. Op alle punten is de reactie op de stellingen weer iets positiever dan in 2018 en de jaren daarvoor: zo is het percentage inwoners dat de uitspraak onderschrijft “de gemeente doet een beroep op inwoners”, toegenomen van 47% in 2014 naar 60% in 2019. Ook vinden meer inwoners dat de gemeente buurtinitiatieven voldoende ondersteunt (van 43% naar 58%). Alle andere aspecten laten eveneens een positieve tendens zien. Meer inwoners ervaren bijvoorbeeld dat de gemeente luistert naar de burgers en doet wat ze zegt.

Als op basis van deze stellingen een samengestelde score wordt berekend, komt de gemeente Houten op een 5,9 en dat is weer iets hoger dan vorig jaar (5,7) en de jaren daarvoor (5,4 tot 5,6). Dit bevestigt de verbetering. Deze score is tot stand gekomen door een combinatie van de meningen over de genoemde stellingen.

Als de inwoners wordt gevraagd om de wijze waarop de gemeente samenwerkt met inwoners en organisaties in een rapportcijfer uit te drukken, dan levert dat gemiddeld een 6,8 op. Dat cijfer is hetzelfde als in 2018.

Contact met de gemeente en contact met een medewerker van de gemeente

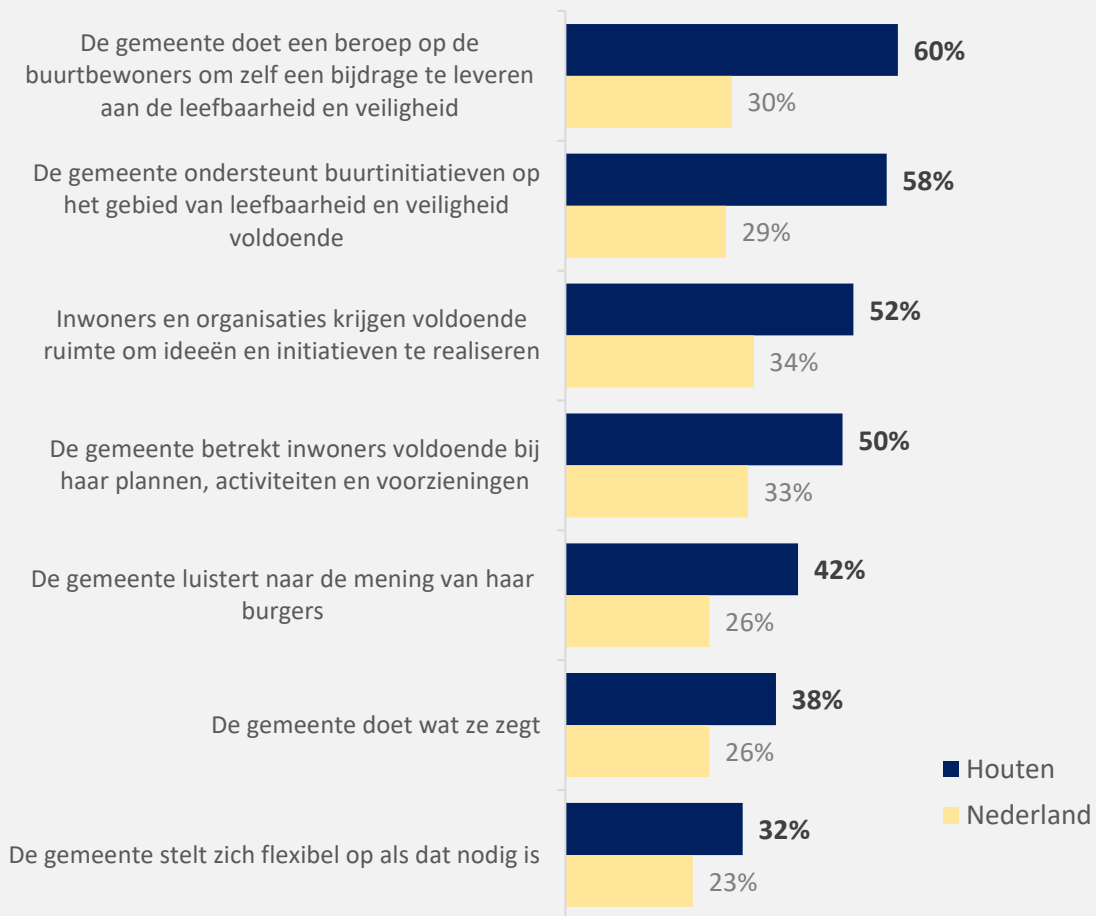
Stellingen over de dienstverlening van de gemeente, % (helemaal) eens

Circa twee op de drie respondenten (63%) hebben het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente. Dat is iets lager dan in 2017 en 2018 en ook iets lager dan gemiddeld in Nederland (66%). De daling volgt op een toename van het aandeel inwoners dat contact heeft gehad met de gemeente Houten sinds 2014.

Het percentage (van alle) inwoners dat contact heeft gehad met een medewerker van de gemeente is 42%. Ook dit percentage is iets lager dan de afgelopen jaren. Dat betekent dat ongeveer twee op de drie inwoners die contact hebben gehad met de gemeente ook tenminste een keer contact hebben gehad met een medewerker.

Veruit de meeste inwoners die contact hebben gehad met een medewerker van de gemeente zijn (zeer) tevreden over de wijze waarop dit contact is verlopen, afgaande op de stellingen die hierover aan de respondenten zijn voorgelegd. Zo is meer dan 80% van de cliënten van de gemeente het (helemaal) eens met de uitspraken dat men uiteindelijk heeft gekregen wat men wilde, het gemakkelijk vond om de vraag voor te leggen en de tijd die de afhandeling in beslag nam acceptabel was. Het gebruik van heldere taal scoort met 72% wat minder hoog. Terug kijkend zijn de cijfers sinds 2014 vaak verbeterd. Het goed op de hoogte worden gehouden over het verloop van de afhandeling van een vraag kent echter een terugval sinds 2017. Circa 5% tot 10% was in 2019 over alle bovengenoemde aspecten (helemaal) niet tevreden.

Houten vergeleken: relatie met de gemeente en dienstverlening

Stellingen over de gemeente en haar inwoners (% (helemaal) eens), vergeleken met Nederland

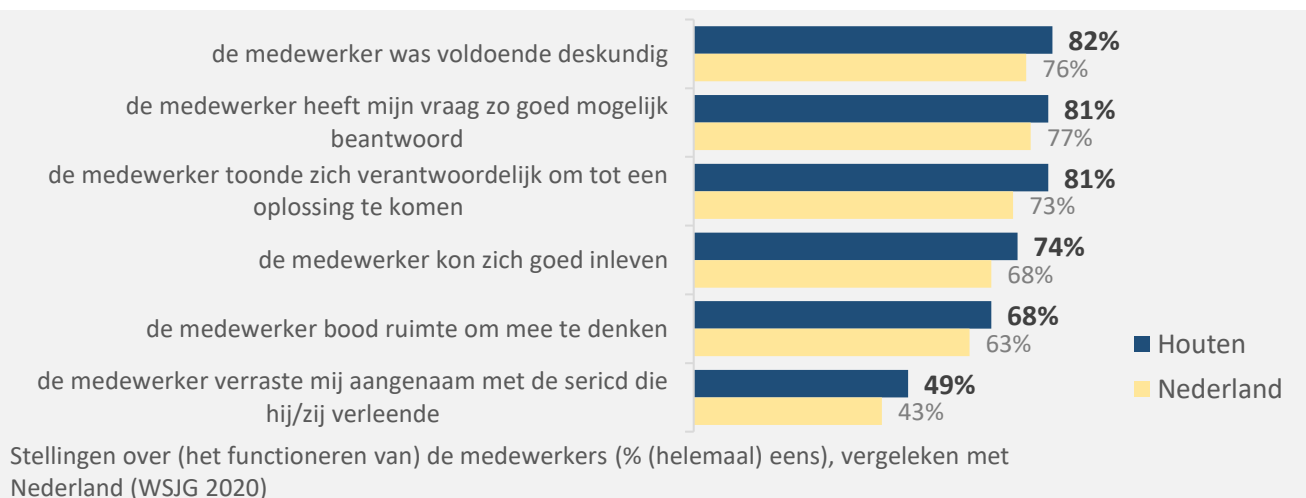
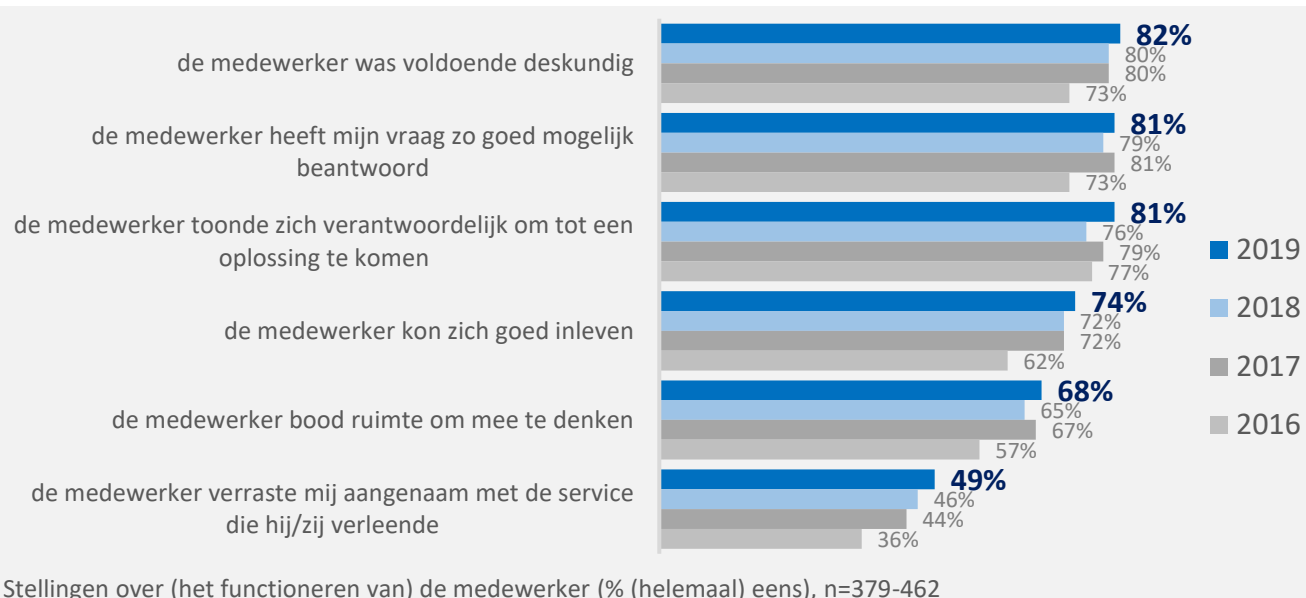

Stellingen over de dienstverlening van de gemeente (% (helemaal) eens), vergeleken met Nederland

Als het gaat om de relatie tussen lokale overheid en de burgers is in veel gemeenten nog veel te winnen. In de praktijk lijkt de afstand tussen de lokale overheid, politiek en inwoners namelijk best groot. Houten komt er vergeleken met de landelijke cijfers (WSJG 2020) echter relatief gunstig uit. De gemeente scoort op alle punten beter, bijvoorbeeld als het gaat om het beroep dat op burgers wordt gedaan om een bijdrage te leveren aan de buurt en de steun en ruimte die wordt geboden voor ideeën en initiatieven. Daarnaast betreft de gemeente haar inwoners vaker bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Houtenaren zijn ook vaker dan gemiddeld van mening dat de gemeente doet wat ze zegt (38% tegen 26% gemiddeld). De samenwerking met de gemeente krijgt van inwoners een rapportcijfer 6,8 en ligt daarmee eveneens hoger dan landelijk (6,2).

Ook als het gaat om de gemeente dienstverlening scoort de gemeente Houten op alle aspecten beter dan gemiddeld. Inwoners zijn bijvoorbeeld meer tevreden over het taalgebruik van de gemeente en de afhandelingstijd van een aanvraag of een voorgelegde vraag of situatie.

Gemeentelijk dienstverlening en 'hostmanship'

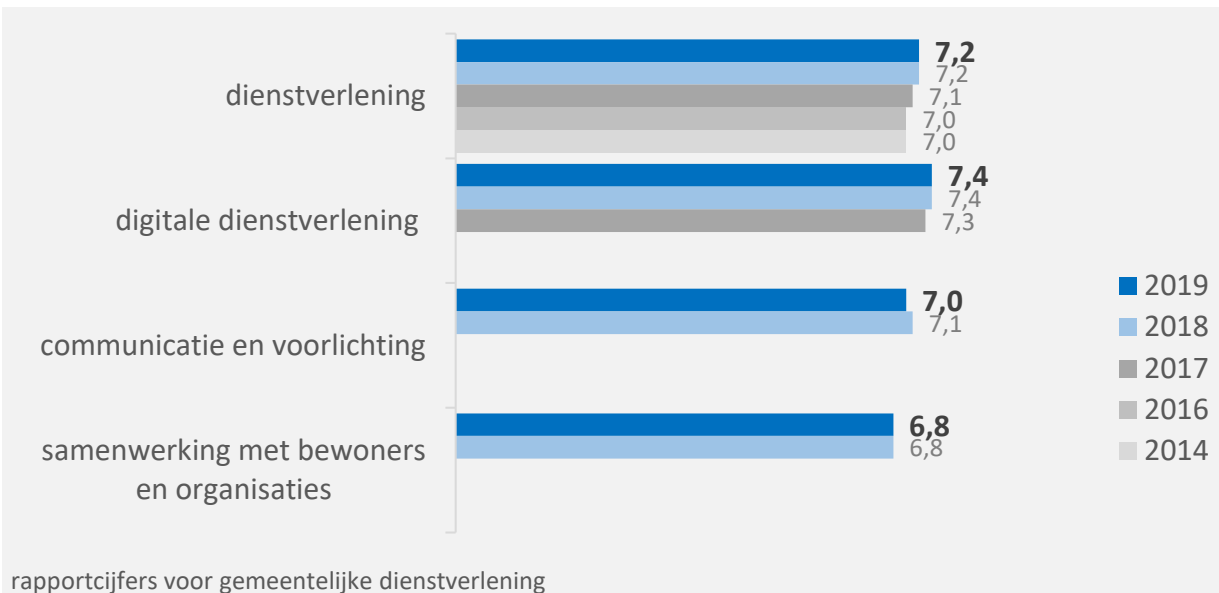

Twee op de drie inwoners (69%) die in 2019 contact hadden met de gemeente, hadden (ook) contact met een medewerker. Over dit contact zijn een aantal stellingen voorgelegd. Over de meeste aspecten van het contact met de medewerkers zijn de burgers tevreden. Zo is meer dan 80% van de mensen die contact hebben gehad (zeer) tevreden over de deskundigheid van de medewerker, de wijze waarop hij/zij de vraag heeft beantwoord en de verantwoordelijkheid die hij of zij heeft genomen om tot een oplossing te komen. Het inlevingsvermogen van de medewerker en de ruimte die werd geboden om mee te denken, scoren iets minder, maar ook hierover is twee derde tot driekwart van cliënten tevreden. Op de stelling 'de medewerker verraste mij aangenaam met de service die hij/zij verleende', lopen de meningen meer uiteen: 49% reageert hier positief op en 18% negatief. De cijfers laten over de hele linie een lichte verbetering zien ten opzichte van 2018 en vaak ook ten opzichte van de jaren daarvoor. De respondenten die geen antwoord hebben gegeven (5%-17%) zijn buiten beschouwing gelaten.

Als de stellingen volgens de VNG-methodiek worden omgerekend tot een score voor hostmanship, geeft dit als resultaat een 7,0 voor Houten. Het gaat hier om de dienstverlening vanuit het perspectief van de klant waarbij deze het gevoel gegeven wordt echt welkom te zijn en waarbij goed met de klant wordt meegedacht. Vergeleken met andere gemeenten in Nederland (WSJG 2020) scoort Houten hoger dan gemiddeld (6,6). Ten opzichte van 2018 (6,8) en 2017 (6,8) is de score verder verbeterd. In 2016 was deze nog 6,3. In het buitengebied is de score voor hostmanship (6,2) fors lager, in Houten Zuid-West (7,3) en Zuid-Oost (7,2) iets hoger dan gemiddeld.

Het percentage respondenten dat (heel) positief is over (het functioneren van) de medewerkers van de gemeente, is in Houten groter dan gemiddeld in Nederland.

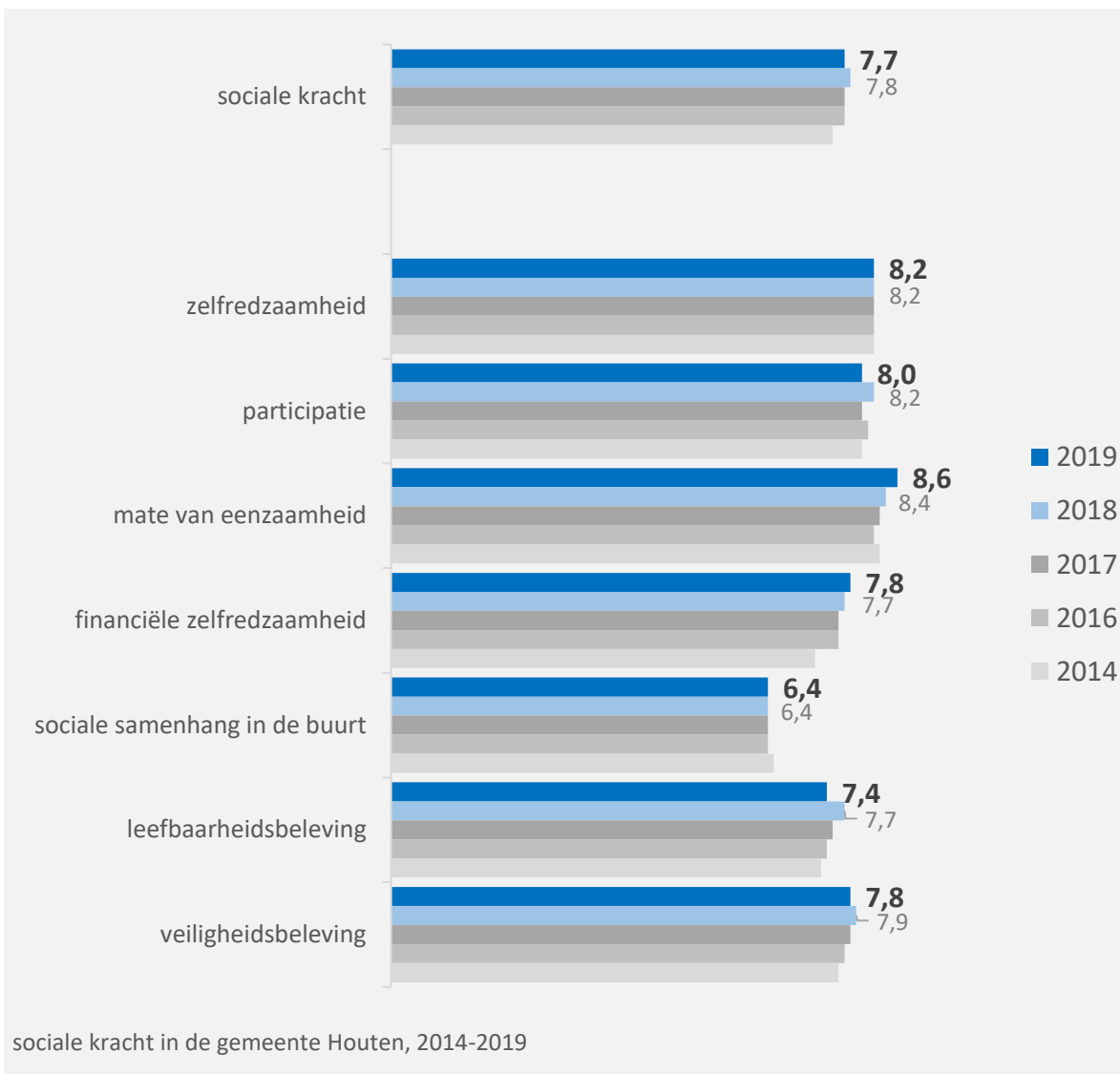
Beoordeling van de gemeentelijke dienstverlening

De dienstverlening en communicatie van de gemeente worden in het algemeen positief gewaardeerd door de inwoners van Houten. Zo geven de inwoners de gemeente voor de dienstverlening in het algemeen gemiddeld net als in 2018 een 7,2 als rapportcijfer. Vergeleken met de jaren daarvoor is het cijfer een fractie hoger. Het gemiddelde cijfer voor de digitale faciliteiten is 7,4 en het gemiddelde rapportcijfer voor communicatie en voorlichting is 7,0. Inwoners van de kleine kernen en het buitengebied geven voor communicatie en voorlichting een iets lager cijfer (6,7) dan gemiddeld. Ook het cijfer voor de dienstverlening in het algemeen blijft in het buitengebied (6,9) iets achter bij het gemiddelde. In de andere wijken schommelt het cijfer rond het gemiddelde.

De rapportcijfers voor Houten vergeleken met Nederland

De gemeentelijke dienstverlening in Houten krijgt van inwoners gemiddeld een gemiddeld rapportcijfer 7,2 en dat is hoger dan gemiddeld in Nederland (6,8). Ook de cijfers voor digitale dienstverlening (7,4) en communicatie en voorlichting (7,0) zijn hoger dan gemiddeld. Voor hostmanship scoort Houten een 7,0 en ook dit is hoger dan het Nederlands gemiddelde (6,6).

Sociale Kracht

Op basis van zeven pijlers (zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid, financiële zelfredzaamheid, sociale samenhang in de buurt, leefbaarheids- en veiligheidsbeleving) is de indicator voor de sociale kracht berekend. Door de gegevens te monitoren kan een vinger aan de pols worden gehouden en kunnen trends worden gesignaleerd. Van belang zijn ook de cijfers achter de scores, die laten zien welke concrete ontwikkelingen zich voordoen, waar de kracht van inwoners zit en waar de pijnpunten zitten.

Ontwikkeling op hoofdlijnen

De verschillen met voorgaande metingen zijn beperkt, wat betekent dat er op hoofdlijnen weinig is veranderd. Op enkele punten tekent zich een lichte verbetering af, zoals bij financiële zelfredzaamheid en de mate van eenzaamheid. Op andere punten is de score dit jaar juist iets lager, zoals bij leefbaarheidsbeleving (vooral door een lagere beoordeling van de zorg- en welzijnsvoorzieningen en een iets lagere beoordeling van de staat van de openbare ruimte). Ook de participatie is wat afgenomen door een lager aandeel werkenden (vergrijzing) en studerende(n). Per saldo daalt hierdoor in 2019 de score voor sociale kracht iets, van 7,8 naar 7,7. Daarmee blijft de score wel op het niveau van de afgelopen jaren en is er ten opzichte van 2014 (aan de vooravond van de decentralisaties), sprake van duidelijke vooruitgang.

Belangrijkste aandachtspunten voor de komende jaren

De uitdaging voor Houten is om de huidige - vaak positieve - scores te behouden en zo mogelijk hier en daar de trendmatige verbeteringen door te zetten, door op de juiste punten bij te sturen of interventies te plegen. Daar moet wel bij worden aangetekend dat niet alles maakbaar is. Eén van de belangrijkste aspecten waar in de nabije toekomst rekening mee moet worden gehouden is de verdere vergrijzing en dubbele vergrijzing (75/80-plussers). Gegeven de uitkomst dat inwoners op leeftijd veelal lager scoren als het gaat om sociale kracht blijft alertheid hierbij geboden. Ook de coronacrisis zal de komende tijd sporen achterlaten, juist ook bij de ouderen en meer kwetsbare groepen.

Resumé: sociale kracht (II) in de wijken

Sociale krachtscores naar wijk (tussen haakjes de cijfers van 2017)	sociale kracht	zelfredzaamheid	participatie	mate van eenzaamheid	financiële zelfredzaamheid	sociale samenhang in de buurt	leefbaarheids- beleving	veiligheids- beleving
Gemiddeld in Houten	7,7 (7,8)	8,2 (8,2)	8,0 (8,2)	8,6 (8,4)	7,8 (7,7)	6,4 (6,4)	7,4 (7,7)	7,8 (7,9)
Noord-West	7,7 (7,6)	8,2 (8,1)	7,7 (7,7)	8,5 (8,1)	7,9 (7,6)	6,5 (6,4)	7,5 (7,6)	7,9 (7,9)
Noord-Oost	7,5 (7,4)	8,1 (8,2)	7,6 (7,7)	8,4 (8,0)	7,4 (7,2)	6,2 (6,0)	7,2 (7,3)	7,5 (7,4)
Centrum	7,0 (6,8)	7,9 (7,6)	7,0 (6,3)	7,5 (7,3)	6,7 (6,5)	5,5 (5,5)	7,3 (7,4)	7,2 (7,2)
Zuid-West	7,9 (7,9)	8,5 (8,2)	8,6 (8,6)	8,9 (8,7)	7,8 (7,7)	6,4 (6,4)	7,6 (7,7)	7,7 (7,8)
Zuid-Oost	7,9 (7,8)	8,1 (8,3)	8,3 (8,2)	8,6 (8,4)	8,1 (8,0)	6,4 (6,3)	7,6 (7,7)	8,0 (7,9)
kleine kernen en het buitengebied	7,7 (7,6)	8,2 (8,2)	7,3 (7,9)	8,8 (8,7)	7,7 (7,1)	7,0 (7,0)	6,9 (6,9)	8,0 (7,7)
ten opzichte van gemeente Houten:		hoger dan gemiddeld (+0,3 - +0,5)				lager dan gemiddeld (-0,3 - -0,5)		
		hoger dan gemiddeld (> +0,5)				lager dan gemiddeld (> -0,5)		

Als wordt gekeken naar de verschillen tussen de Houtense wijken, blijkt dat de scores in Houten Noord-Oost op alle punten iets lager liggen dan gemiddeld. De verschillen zijn het grootst bij participatie, financiële zelfredzaamheid en beleving van veiligheid. Voor het Centrum, dat deel uitmaakt van Noord-Oost, zijn de scores het laagst. Dit gebied wordt gekenmerkt door een meer dan gemiddelde stapeling van problemen o.a. door vergrijzing en een centrumfunctie met een wat hogere druk op de leefbaarheid. Houten Zuid-West en Zuid-Oost scoren daarentegen veelal gemiddeld tot bovengemiddeld, met name als het gaat om participatie. Hier wonen verhoudingsgewijs veel gezinnen met kinderen en werkenden. In de kleine kernen en het buitengebied zijn de scores voor participatie en leefbaarheidsbeleving lager dan in de rest van Houten. De lagere score voor participatie wordt vooral verklaard door het lager aandeel werkenden in de kleine kernen en het buitengebied (meer vergrijzing). Ook zijn er minder voorzieningen in de nabijheid, waardoor de score voor leefbaarheidsbeleving lager uitvalt. Maar het aandeel vrijwilligers en mantelzorgers is hier juist groter dan gemiddeld. De score voor sociale samenhang springt er in dit gebied in positieve zin uit. Per saldo is de sociale krachtscore in de kleine kernen en het buitengebied dan ook gemiddeld.

Tussen haakjes zijn de scores voor 2017 weergegeven, de vorige meting op wijkniveau. Hieruit kan worden afgeleid dat de scores in het Centrum op veel punten weliswaar nog altijd lager liggen dan gemiddeld, maar op de meeste punten wel zijn verbeterd. De cijfers geven aan dat de situatie hier is verbeterd als het gaat om participatie (+0,7), zelfredzaamheid (+0,3), mate van eenzaamheid (+0,2) en financiële zelfredzaamheid (+0,2). Zoomen we hier meer in op de onderliggende cijfers dan blijkt dat de inwoners in het Centrum in vergelijking met 2017 meer kunnen terugvallen op anderen en vooral weerbaarder zijn geworden voor tegenslag. Ook is hier zowel het percentage werkenden, vrijwilligers als het aandeel mensen dat aandacht heeft voor en hulp biedt aan burens toegenomen.

Resumé: sociale kracht (III): de kwetsbare groepen

Sociale krachtscores voor de kwetsbare doelgroepen	sociale kracht	zelfredzaamheid	participatie	mate van eenzaamheid	financiële zelfredzaamheid	samenhang in de buurt	leefbaarheidsbeleving	veiligheidsbeleving
Gemiddeld in Houten	7,7	8,2	8,0	8,6	7,8	6,4	7,4	7,8
75-plus	6,6	7,3	3,4	7,9	7,1	5,7	7,3	8,1
alleenstaand	7,1	7,5	6,9	7,3	7,0	5,8	7,4	7,6
lager opgeleid	7,1	7,6	5,7	8,3	7,0	6,1	7,4	7,8
niet economisch of sociaal actief	5,9	7,1	0,2	8,2	6,8	4,7	7,1	7,9
één of meer problemen in dagelijks leven	7,0	7,3	6,7	7,6	7,1	6,0	7,2	7,4
veel problemen in dagelijks leven	5,9	5,8	4,2	6,5	5,7	5,7	6,7	7,0
kan moeilijk rondkomen	5,5	6,1	4,9	6,1	1,9	5,8	6,7	6,6
kan niet terugvallen op anderen	6,6	5,4	5,7	6,1	6,3	5,9	7,3	7,7
zeer eenzaam	5,6	6,1	7,1	1,1	6,4	5,4	6,7	6,6
ten opzichte van gemeente Houten:						lager dan gemiddeld (-0,5 - -1,0)		
						lager dan gemiddeld (> -1,0)		

Uit het onderzoek komt naar voren dat eenzaamheid, sociaal isolement en financiële problemen mensen in het bijzonder kwetsbaar maken. De score voor sociale kracht is het laagst bij mensen die moeilijk kunnen rond komen (5,5), mensen die zeer eenzaam zijn (5,6), mensen die niet meer economisch of sociaal actief zijn (5,9), mensen die veel problemen in het dagelijks leven ondervinden (5,9), 75-plussers (6,6) en inwoners die niet terug kunnen vallen op anderen als er iets gebeurt (6,6). Vaak komen problemen in combinatie voor. Ook alleenstaanden (7,1) (in het bijzonder ouderen waarvan de partner weg valt) en lager opgeleide inwoners (7,1) zijn kwetsbaarder dan de gemiddelde inwoner van Houten. De kwetsbaarheid neemt vaak zorgelijke vormen aan als problemen zich stapelen, zeker als er sociaal isolement bij komt.

De kwetsbaarste groepen scoren met name veel lager dan gemiddeld op de pijlers participatie, zelfredzaamheid, mate van eenzaamheid en financiële zelfredzaamheid. Als het gaat om omgevingsfactoren zoals de sociale samenhang in de buurt en de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving, scoren de kwetsbare groepen veelal ook wel lager dan gemiddeld, maar zijn de verschillen ten opzichte van het gemiddelde minder groot.

Daar waar het gaat om de dienstverlening van de gemeente, de relatie tussen de gemeente en haar inwoners, de staat van de openbare ruimte, de aanwezigheid van voorzieningen, de veiligheid en de sociale inzet van inwoners, zijn cijfers van andere gemeenten beschikbaar in de benchmark 'Waar Staat Je Gemeente?' Houten steekt op veel punten positief af.

Gemeentelijke dienstverlening

De waardering voor de gemeentelijke dienstverlening en de gemeentelijke ambtenaren is op tal van aspecten beter dan gemiddeld. Het resultaat hiervan is dat ook de gemiddelde rapportcijfers hoger zijn: voor de dienstverlening 7,2 (Nederland 6,8), voor digitale dienstverlening 7,4 (7,0) en voor communicatie en voorlichting 7,0 (6,7). Het cijfer voor hostmanship van de gemeente Houten is 7,0 (Nederland 6,6). Deze indicator is in de loop van de jaren sterk verbeterd. In 2016 bedroeg deze nog 6,3.

Relatie gemeente en haar inwoners

Ook de relatie tussen de gemeente en haar inwoners is beter dan gemiddeld. De samenwerking met inwoners scoort een rapportcijfer 6,8 (Nederland 6,2). Vergeleken met andere Nederlandse gemeenten betreft de gemeente Houten de inwoners meer bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen, wordt er beter naar de mening van inwoners geluisterd en wordt er veel meer een beroep op hen gedaan om zelf een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Ook is de gemeente volgens de inwoners meer dan gemiddeld bereid om initiatieven te ondersteunen. Ten slotte vinden de inwoners ook meer dan gemiddeld in Nederland dat de gemeente doet wat ze zegt. Ondanks de relatief goede scores die bovendien steeds beter worden, valt er toch ook voor Houten op dit thema nog veel te winnen.

Staat van de openbare ruimte en voorzieningen

Als het gaat om de openbare ruimte (hoeveelheid groen, aanbod aan parkeerplaatsen, onderhoud) scoort Houten in vergelijking met Nederland positief. Vooral over de mate waarin de buurt schoon is en de bestrating is onderhouden, is men in Houten veel meer tevreden dan gemiddeld. Dat geldt ook voor het aanbod of de nabijheid van de meeste voorzieningen. Vooral sport- en speelvoorzieningen springen er in gunstige zin uit. De tevredenheid over de gezondheidszorg- en welzijnsvoorzieningen is gemiddeld. Die tevredenheid was vorig jaar echter nog bovengemiddeld. Die bovengemiddelde waardering is zeer waarschijnlijk verdwenen door onder andere de sluiting van de huisartsenpost per 1 juli 2019

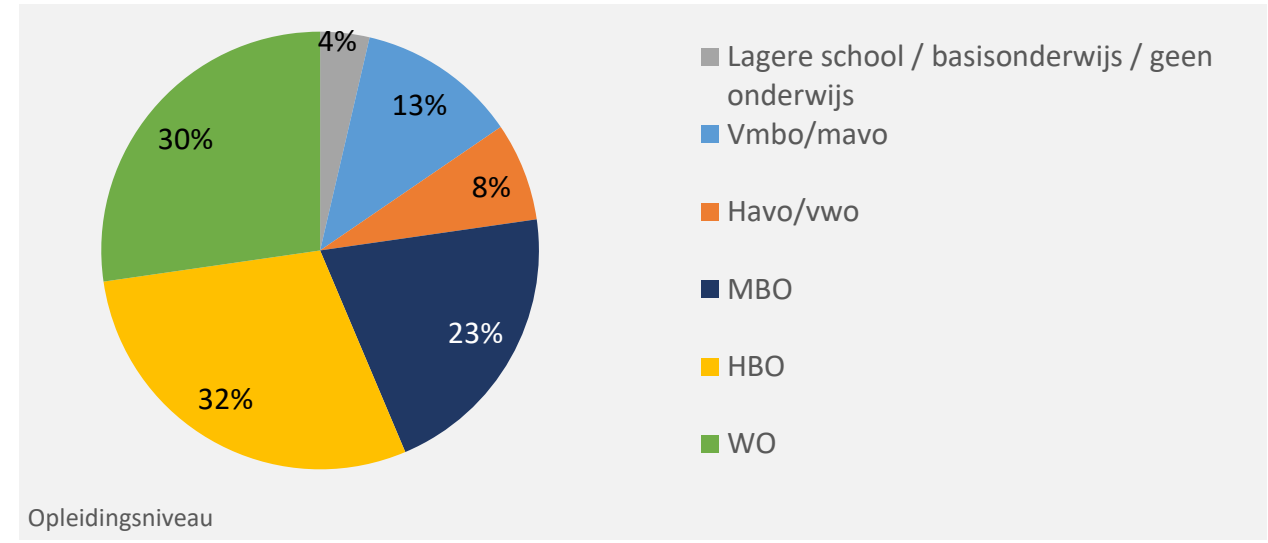
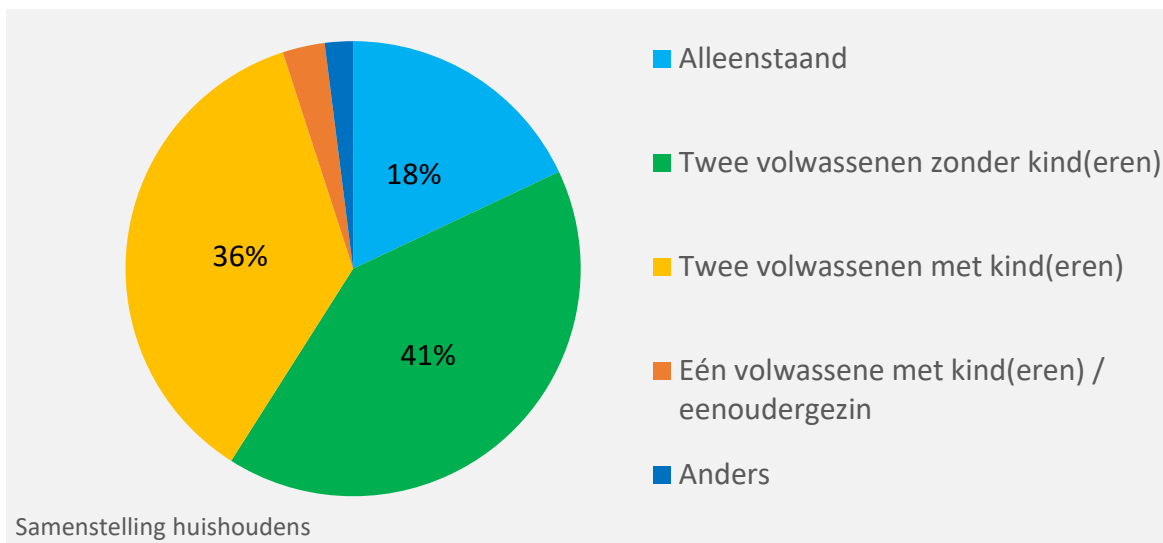
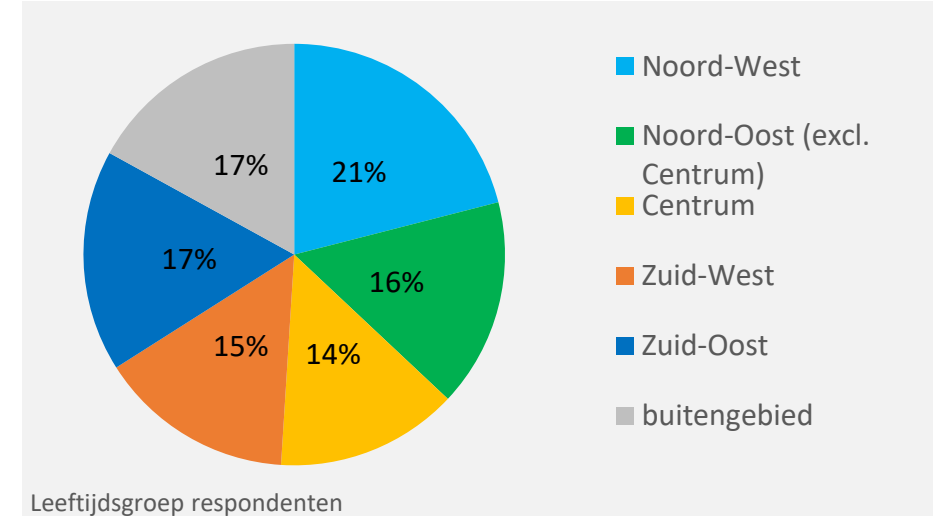
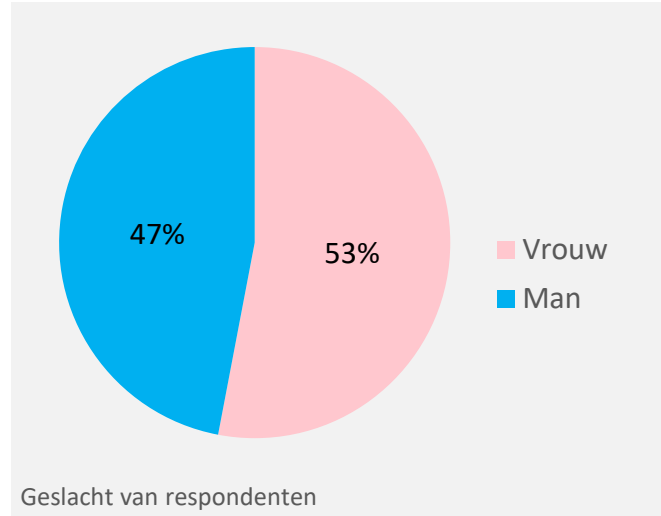
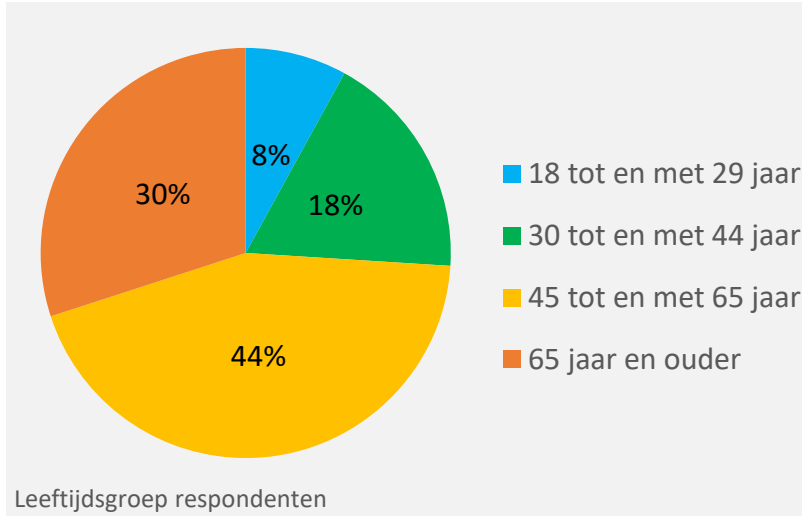
Veiligheid

Houten is in vergelijking met andere gemeenten ook een veilige gemeente: minder mensen voelen zich onveilig en de overlast van buurtbewoners is lager dan gemiddeld in Nederland.

Sociale inzet inwoners

De sociale inzet van de inwoners (dat wil zeggen het percentage vrijwilligers en mantelzorgers en de inzet voor burens en de buurt) laat een wat wisselend beeld zien. Het percentage vrijwilligers en potentiële vrijwilligers is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde, het percentage mantelzorgers en het percentage inwoners dat burens wel eens helpt ligt lager, maar als burens in een zorgwekkende situatie terecht komen zijn de inwoners van Houten meer dan gemiddeld bereid om hen bij te staan. De werkelijk actieve inzet voor de buurt ligt net iets boven het landelijk gemiddelde, maar de potentiële bereidheid om een actieve bijdrage te leveren ligt juist weer veel hoger.

Achtergrondkenmerken van de respondenten (ongewogen cijfers)

De Monitor Sociale Kracht is ontwikkeld met medewerking van (voorheen) Lokaal Centraal en de gemeente Houten. Het onderzoek is als pilot in 2014 in de gemeente Houten uitgevoerd. Naar aanleiding van de pilot is het model aangescherpt. In 2016 (gemeenteniveau), 2017 (wijkniveau), 2018 (gemeenteniveau) zijn vervolgmetingen uitgevoerd. In 2019 is weer een vervolgmeting uitgevoerd op wijkniveau.

Onderzoeksmethode

Om een zo hoog mogelijke en minst selectieve respons te bereiken en daarmee ook een optimale representativiteit en betrouwbaarheid van de uitkomsten, bieden we respondenten meerdere mogelijkheden aan om aan het onderzoek mee te werken. De inwoners die door de gemeente voor het onderzoek zijn geselecteerd (a-select), hebben een brief van de gemeente ontvangen, met daarin het doel en de opzet van het onderzoek, waarin men werd uitgenodigd om de vragenlijst via internet in te vullen. De mogelijkheid is daarbij geboden om een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Na twee weken is een herinneringsbrief gestuurd. Om de respons te optimaliseren zijn de inwoners die in de eerste fase niet hebben gerespondeerd, na-gebeld om de enquête telefonisch af te nemen. Daardoor zijn ook mensen bereikt die uit zichzelf niet zouden hebben meegedaan. De eventuele selectiviteit in de respons is daardoor zo klein mogelijk gehouden.

Respons en betrouwbaarheid

Er is voor dit onderzoek door de gemeente een random steekproef getrokken van 4.000 inwoners van 18 jaar en ouder, willekeurig verspreid over de gemeente. Daarvan zijn er uiteindelijk 1.195 meegenomen in de analyses van het onderzoek. Dit betekent een respons van 30% ten opzichte van de bruto steekproef. Dat is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te doen op gemeenteniveau en in te zoomen op de wijken. Om de uitkomsten zoveel mogelijk representatief te laten zijn voor de bevolking van Houten zijn de onderzoeksgegevens gewogen naar leeftijdsgroep, geslacht en wijk. Dit betekent dat de verdeling in de respons door middel van een correctiefactor is rechtgetrokken naar de verdeling in de populatie.

Rapportage over de uitkomsten

Naast deze rapportage is een tabellenboek opgesteld waarin alle uitkomsten per vraag zijn weergegeven (naast die van de voorgaande jaren). In de rapportage is de categorie 'n.v.t.' / 'geen mening' / 'weet niet' meestal buiten beschouwing gelaten omdat deze werkwijze overeen komt met die van VNG Realisatie/ Waar staat je gemeente? Als dit een groot aandeel betreft, is dit apart vermeld in de tekst. In het tabellenboek worden - daar waar van toepassing - beide waarden vermeld.

Berekening van de scores

De vragen uit de enquête liggen ten grondslag aan de scores voor sociale kracht (en de pijlers daarvan). De scores worden op een gestandaardiseerde manier berekend. Om zoveel mogelijk vulling te krijgen van de scores wordt een score aan een respondent toegekend als twee derde (67%) van de vragen voor de score van de betreffende pijler is ingevuld. Deze laatste finetuning is een belangrijke aanpassing geweest in het onderzoek vanaf 2018, waardoor sommige uitkomsten over eerdere jaren in deze rapportage kunnen afwijken van voorgaande rapporten. Waar nodig zijn de cijfers van voorgaande jaren zo consistent mogelijk her-berekend, zodat de trend door de jaren heen toch inzichtelijk kan worden gemaakt. Waar dit niet goed mogelijk was, wordt dit vermeld.

Dimensus en Companen: Bundeling van kennis, kunde en kracht

Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkterrein. Dit doen wij vanuit een bevoegenheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie en klanttevredenheid.

Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.

Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM), in Houten bekend als de Monitor Sociale Kracht (MSK), die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.

Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!

Dit onderzoek is uitgevoerd door Dimensus, in opdracht van de gemeente Houten

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

COMPANEN ADVIES VOOR
WONINGMARKT
EN LEEFOMGEVING